

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΙΤΕΑΣ

Σχ.Έτος 2011-2012

ΤΑΞΗ:Α ΛΥΚΕΙΟΥ

Η ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕ ΑΠΟΡΡΟΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ:

- ΑΚΗΣ ΜΠΟΥΖΙΝΕΚΗΣ
- ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΣ
- ΔΗΜΗΤΡΑ ΓΚΙΟΥΛΟΥ
- ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΛΗΤΑΣ
- ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΜΙΝΟΣ
- ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
- ΗΛΙΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
- ΗΛΙΑΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ
- ΘΑΝΑΣΗΣ ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ
- ΘΥΜΙΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
- ΘΥΜΙΟΣ ΠΟΛΥΖΟΣ
- ΙΩΑΝΝΑ ΚΑΡΥΜΠΑΛΗ
- ΣΤΑΘΗΣ ΤΣΕΛΕΣ
- ΣΤΕΛΙΟΣ ΓΚΕΡΓΚΟΣ
- ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ
- ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΡΕΛΟΣ
- ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΛΤΙΠΑΡΜΑΚΗ
- ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΦΑΛΗ

Υπεύθ.Καθηγητές: ΑΘΗΝΑ ΓΟΥΛΙΩΤΗ ΠΕ06 και ΛΟΥΚΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΠΕ11

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

✚ ΕΙΣΑΓΩΓΗ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 1
✚ ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΙΣΤΟΡΙΑ	ΣΕΛΙΔΕΣ 1-2
✚ Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΩΝ Ο.Α. ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟΝ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 3-4
✚ ΊΣΘΜΙΑ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5
✚ ΠΥΘΙΑ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 5-6
✚ ΝΕΜΕΑ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 7-8
✚ ΓΥΜΝΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΑΓΩΝΩΝ à	ΣΕΛΙΔΑ 8
✚ ΟΛΥΜΠΙΑ, Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΘΕΩΝ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9
✚ ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 9-24
✚ ΙΕΡΗ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 25
✚ ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΕΣ à	ΣΕΛΙΔΑ 25-26
✚ ΤΟ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 26-27
✚ Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ	ΣΕΛΙΔΕΣ 27-30
✚ ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΥΣ ΝΙΚΗΤΕΣ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 30-31
✚ ΤΑ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 31-43
✚ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 43-45
✚ ΗΡΑΙΑ à	ΣΕΛΙΔΑ 45
✚ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ Ο.Α. à	ΣΕΛΙΔΕΣ 45
✚ Η ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 45-46
✚ ΠΡΩΤΕΣ ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ	ΣΕΛΙΔΕΣ 46
✚ ΟΙ ΖΑΠΠΕΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ à	ΣΕΛΙΔΑ 46-48
✚ Ο ΠΙΕΡ ΝΤΕ ΚΟΥΜΠΕΡΤΕΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ Ο.Α. à	ΣΕΛΙΔΕΣ 48-50
✚ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 50-52
✚ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΕΣ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 52-65
✚ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΘΕΡΙΝΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 65-68
✚ ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ	à 68-74
✚ Η ΑΦΗ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΦΛΟΓΑΣ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 75-76
✚ Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΙΑ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 76-77
✚ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ à	ΣΕΛΙΔΕΣ 77-79

- 🏅 SPECIAL OLYMPICS à ΣΕΛΙΔΕΣ 79-82
- 🏅 ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ à ΣΕΛΙΔΕΣ 82-84
- 🏅 Η ΕΚΧΕΙΡΙΑ ΣΗΜΕΡΑ ΣΕΛΙΔΕΣ 84-86
- 🏅 ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ-Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ à 87-88
- 🏅 ΤΕΛΕΤΕΣ ΈΝΑΡΞΗΣ à ΣΕΛΙΔΕΣ 88-89
- 🏅 ΤΕΛΕΤΕΣ ΛΗΞΗΣ à ΣΕΛΙΔΕΣ 89-90
- 🏅 ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΛΗ ΣΕΛΙΔΕΣ 90-94
- 🏅 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ Ο.Α. à ΣΕΛΙΔΕΣ 95-96
- 🏅 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΕΛΙΔΕΣ 96-97
- 🏅 Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΩΝ à ΣΕΛΙΔΕΣ 98-100
- 🏅 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ à ΣΕΛΙΔΑ 101-102

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

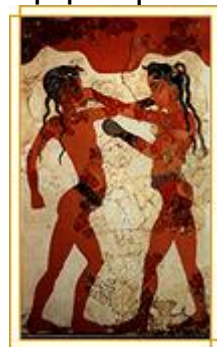
Ο αθλητισμός και οι αγώνες ήταν πραγματικός παλμός και πνοή ζωής για τους αρχαίους Έλληνες. Διέχεαν έντονη δημιουργικότητα που απλωνόταν σε όλους τους τομείς της κοινωνικής δραστηριότητας. Οι αγαλματένιοι έφηβοι και οι καλογυμνασμένοι άνδρες, που στέφονταν νικητές στην Ολυμπία και στους άλλους Πανελλήνιους Αγώνες, ήταν δημιουργήματα μιας φυσικής μεθόδου ανάπτυξης του ανθρώπου με στόχο τη διαρκή σωματική, πνευματική και ηθική βελτίωση. Αυτή η αντίληψη χαρακτήρισε την προϊστορική και την ιστορική εποχή με θαυμαστή συνέπεια και ακολουθήθηκε με ομοιομορφία από όλες τις ελληνικές κοινότητες.

Η αγάπη των Ελλήνων για την άθληση και τον ανταγωνισμό δημιούργησε πολλούς αγώνες, **περίχωρους** (τοπικούς) και **πανελλήνιους**. Οι τελευταίοι λέγονταν και κοινοί, γιατί αφορούσαν όλους τους Έλληνες , στεφανίτες γιατί το έπαθλο ήταν ένα απλό στεφάνι και εισελαστικοί (από το εισελαύνω = εισέρχομαι), γιατί οι νικητές κατά την επιστροφή τους έμπαιναν στην πόλη τους από ένα τμήμα του τείχους, που οι συμπολίτες τους γκρέμιζαν συμβολικά, γιατί η πόλη που είχε τέτοιο παλικάρι δεν χρειαζόνταν τείχη.

Η σημαντικότερη και αρχαιότερη πανελλήνια διοργάνωση ήταν οι **Ολυμπιακοί Αγώνες**. Οι αθλητές συναγωνίζονταν ακόμη στα **Πύθια**, **Ίσθμια** και τα **Νέμεα**. Οργανωτικό πρότυπο υπήρξαν οι Ολυμπιάδες που τελούνταν στα πλαίσια λατρευτικών τελετών κάποιου θεού.

Αθλητικοί αγώνες στην Προϊστορία

Ο Ιππίας από την Ηλεία, σοφιστής του 5ου αιώνα π.Χ., συγκρότησε τον πρώτο κατάλογο νικητών στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Σύμφωνα με αυτόν, το πρώτο αγώνισμα, ο δρόμος, διοργανώθηκε στην Ολυμπία για πρώτη φορά το 776 π.Χ. προς τιμήν του Ολύμπιου Δία. Από μεταγενέστερες αρχαίες πηγές γίνεται γνωστή η μεγάλη σημασία που απέκτησε σταδιακά ο θεσμός των Ολυμπιακών Αγώνων, ενώ ήδη από τις αρχές του 5ου αιώνα π.Χ. συγκαταλεγόταν στις μεγαλύτερες και πιο γνωστές πανελλήνιες διοργανώσεις.

Ωστόσο, οι Ολυμπιακοί δεν ήταν οι πρώτοι αγώνες στην ιστορία της Μεσογείου. Στην αρχαία Αίγυπτο και τη Μεσοποταμία έχουν βρεθεί ανάγλυφα σκαλισμένα σε τάφους βασιλέων και ευγενών που φέρουν αθλητικές σκηνές, από τα οποία φαίνεται ότι οι λαοί αυτών των

περιοχών είχαν τη δική τους μακρά παράδοση αθλητικών αγώνων. Δεν είχαν όμως καθιερώσει τακτικές εκδηλώσεις και, όταν συνέβη αυτό, πιθανότατα τις παρακολουθούσαν μόνο οι βασιλείς και η ανώτερη τάξη.

Στη μινωική Κρήτη ιδιαίτερη μέριμνα δινόταν στη γυμναστική. Τα ταυροκαθάψια και οι πτώσεις ήταν τα αγαπημένα αθλήματα των Μινωιτών, όπως φανερώνουν οι νωπογραφίες που διακοσμούν τα παλάτια τους.

Άλλα αθλήματα ήταν οι αγώνες στίβου, πάλης και πυγμαχίας, όμως τέτοιες δραστηριότητες τελούνταν μάλλον σε τοποθεσίες κοντά στο παλάτι, πιθανόν από μέλη της τάξης των ευγενών. Όλα τα μινωικά αγωνίσματα υιοθετήθηκαν από τους Μυκηναίους

που εισήγαγαν τις αρματοδρομίες και ορισμένα άλλα αγωνίσματα στίβου. Το άρμα ήταν εξαιρετικά σημαντικό στο μυκηναϊκό κόσμο, αφού χρησιμοποιούνταν όχι μόνο στον πόλεμο και στο κυνήγι, αλλά και σε θρησκευτικές και ταφικές τελετές.

Οι πρώτες γραπτές ενδείξεις αθλητικών αγώνων στον ελληνικό κόσμο βρίσκονται στα ομηρικά έπη. Ο Όμηρος, στην Ιλιάδα και την Οδύσσεια, παραθέτει ζωηρές περιγραφές των αγώνων που διοργανώθηκαν είτε ως μέρος, για παράδειγμα, των ταφικών τελετών για το νεκρό ήρωα Πάτροκλο είτε με άλλη αφορμή. Η εμφάνιση των πρώτων πόλεων-κρατών οδήγησε στη ραγδαία ανάπτυξη του αθλητισμού. Πολλοί τοπικοί αγώνες θεσμοθετήθηκαν στις πόλεις και τελούνταν κατά τη διάρκεια θρησκευτικών εορτών. Ο αθλητισμός έγινε θεσμός, παρέχοντας στα μέλη της πόλης το πρόσχημα για τακτικό συναγωνισμό. Η Ολυμπία αποτέλεσε σύντομα σημαντικό θρησκευτικό κέντρο, όπου διοργανωνόταν μια σειρά αθλητικών αγώνων, οι οποίοι θα εξελίσσονταν σε σύμβολο της πολιτικής και πολιτιστικής ενότητας των Ελλήνων κατά τη διάρκεια των ιστορικών χρόνων.

Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΑΥΤΟΝ

Από όλους τους πανελλήνιους αγώνες στην αρχαία Ελλάδα οι σημαντικότεροι λάμβαναν χώρα στην Ολυμπία.

«Όπως το νερό είναι το πολυτιμότερο από τα στοιχεία, και όπως ο χρυσός προβάλλει σαν το πιο ακριβό ανάμεσα σε όλα τα αγαθά, και όπως, τέλος, ο ήλιος φωτοβολεί περισσότερο από κάθε άλλο άστρο, έτσι και η Ολυμπία λάμπει σκιάζοντας κάθε άλλον αγώνα» τραγουδά ο Πίνδαρος στην πρώτη ολυμπιακή ωδή του.

Σύμφωνα με την παράδοση, πρώτοι οι θεοί αγωνίστηκαν στην Ολυμπία. Ο Δίας νίκησε τον Κρόνο στην πάλη, ο Απόλλωνας τον Ερμή στο δρόμο και τον Άρη στην πυγμή. Επίσης οι αρχαίες πηγές αναφέρουν αρκετούς ήρωες ως ιδρυτές των αγώνων.

Στη μυκηναϊκή παράδοση ανήκει ο μύθος του Πέλοπα. Μετά τη νίκη του επί του Οινόμαου, ο Πέλοπας ίδρυσε αγώνες προς τιμήν του Οινόμαου για να καθαρθεί, αλλά και για να ευχαριστήσει τους θεούς για τη νίκη που του χάρισαν. Η Ιπποδάμεια ίδρυσε γυναικίους αγώνες προς τιμήν της Ήρας, τα λεγόμενα Ηραία.

Έτσι λοιπόν καθιερώθηκαν οι αγώνες στην Ολυμπία. Η ίδρυση των αγώνων, σύμφωνα με κάποιους μύθους, αποδίδεται στον ημίθεο Ηρακλή, ο οποίος ιδρύει τους αγώνες δρόμου αλλά και τις αρματοδρομίες. Ο Ηρακλής είναι εκείνος που έφερε την αγριελιά από τη χώρα των Υπερβορείων, τη φύτεψε στο Ιερό, και καθόρισε τα όρια της ιερής Άλτεως.

Επίσης σύμφωνα με άλλους μύθους, ο Ιδαίος Ηρακλής με τα τέσσερα αδέρφια του, τους Δακτύλους ή Κουρήτες, φτάνει στην Ολυμπία από την Κρήτη, ορίζει το μήκος του σταδίου, οργανώνει αγώνες δρόμου με τα αδέρφια του και στεφανώνει το νικητή με αγριελιά. Ανάμεσα στα ονόματα των ιδρυτών των αγώνων αναφέρονται επίσης ο Νηλέας, ο Πελίας αλλά και ο Πίσος, επώνυμος ήρωας της Πισάτιδας. Τέλος ο Στράβων θεωρεί ότι οι αγώνες οργανώθηκαν από τον Όξυλλο, βασιλιά των Ηρακλειδών μετά την κάθοδό τους στην Ηλεία (μετά το 1200 π. Χ.). Αργότερα αναδιοργανώθηκαν από τον Ίφιτο, που σύναψε συμφωνία (την ιερή εκχειρία) με το βασιλιά και νομοθέτη της Σπάρτης Λυκούργο και το βασιλιά της Πίσας Κλεισθένη. Τότε λοιπόν η Ολυμπία μετατράπηκε σε πανελλήνιο κέντρο. Οι αρχαίες γραπτές πηγές αναφέρουν ως έτος

έναρξης των αγώνων το 776 π.Χ. και σαν πρώτο καταγεγραμμένο Ολυμπιονίκη τον Κόροιβο. Από το έτος αυτό αρχίζει και ο κατάλογος των Ολυμπιονικών. Οι Πισάτες διοργάνωναν τους αγώνες από το 688 έως το 572 π.Χ. Το 570 π.Χ. οι Ηλείοι κατέλαβαν την Πίσα και έθεσαν υπό τον έλεγχό τους τη διοργάνωση των αγώνων. Τον 5ο αι. π.Χ. οι αγώνες έφτασαν στο απόγειο της δόξας τους. Στην ελληνιστική εποχή όμως, έχασαν τον αρχικό τους χαρακτήρα και μετατράπηκαν σε επαγγελματικές αθλητικές εκδηλώσεις κάτι που παγιώθηκε στη ρωμαϊκή εποχή. Τα μεγάλα ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν, στον ελλαδικό χώρο, είχαν τον αντίκτυπό τους στα αθλητικά ιδεώδη των Ολυμπιακών αγώνων, με αποτέλεσμα να επέλθει σταδιακή πτώση των ηθικών αξιών, που επιδεινώθηκε αισθητά από το 146 μ.Χ., όταν η κυρίως Ελλάδα υποτάχθηκε στο ρωμαϊκό κράτος και οι Ηλείοι έχασαν την ανεξαρτησία τους.

Αν και η ερμηνεία των μύθων δεν είναι ικανοποιητική, όλα τα στοιχεία συγκλίνουν σε ένα σημείο: οι αγώνες συνδέονται άρρηκτα με τους θεούς και τους ήρωες των ανθρώπων και είναι βαθιά ριζωμένοι στη θρησκεία. Το συμπέρασμα αυτό πιστοποιεί και το γεγονός ότι είναι στενά δεμένοι με τις γιορταστικές τελετές των θεών και το ότι τελούνται σε ιερούς χώρους. Η σύνδεση αθλητισμού και θρησκείας γίνεται περισσότερο κατανοητή αν αναλογιστούμε όλα τα καλλιτεχνικά δημιουργήματα των αρχαίων, με σκοπό τους να ικανοποιήσουν εσωτερικές ανάγκες του θρησκευόμενου ανθρώπου για απόδοση του <<θείου>>. Σταδιακά όμως, παρατηρείται μία σχετική αυτονομία του αγώνα, καθώς πραγματοποιείται χωροθέτηση στο Στάδιο της Ολυμπίας με διαδοχικές ανακατασκευές, έως ότου φτάσει στην σημερινή του θέση.

ΙΕΡΟΙ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΊΣΘΜΙΑ

Σύμφωνα με τον μύθο, ιδρυτής του θεσμού των **Ισθμίων** ήταν ο Ποσειδώνας, κατά άλλους ο Θησέας. Η ιστορία τους αρχίζει το 582 π.Χ. όταν διοργανώθηκαν για πρώτη φορά. Ξέρουμε ότι ήταν σημαντικά

αγωνίσματα, αν και όχι τόσο όσο οι Ολυμπιακοί Αγώνες και τα Πύθια, αφού ο Σόλων είχε τάξει σε κάθε Αθηναίο πρωταθλητή των Ισθμίων βραβείο 100 δραχμών.

Διοργανώνονταν κάθε δύο χρόνια, στα μέσα του καλοκαιριού και κρατήθηκαν μέχρι τον καιρό της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Κάθε δύο χρόνια συνέπιπταν με τους Ολυμπιακούς αγώνες.

Η διεξαγωγή των αγώνων γίνονταν από την πόλη της Κορίνθου, μέχρι το 146 π.Χ., όταν η Κόρινθος καταστράφηκε και η διεξαγωγή πέρασε στα χέρια της Σικυώνας μέχρι που να ξανακτιστεί η Κόρινθος.

Τόπος διοργάνωσης ήταν το ιερό δάσος με τα έλατα στον Ισθμό της Κορίνθου. Εκεί βρίσκονταν ο ναός του Ποσειδώνα και ο αγωνιστικός ιππόδρομος, το στάδιο, το θέατρο και ένα γυμναστήριο, το «Κράνιο». Περιελάμβαναν αγώνες γυμναστικής, δρόμου, πάλης, πυγμαχίας, παγκράτιο και πένταθλο. Αργότερα το πρόγραμμα επεκτάθηκε έτσι ώστε να συμπεριλαμβάνει και αγώνες ιππασίας και αρματοδρομίες. Αργότερα το πρόγραμμα συμπληρώθηκε έτσι ώστε να περιλαμβάνει και διαγωνισμό μουσικής, ποίησης και ρητορικής.

Η τιμητική απονομή γίνονταν με κλαδί Sambucus, και φοίνικα, αργότερα με κλαδί ελάτου.

ΠΥΘΙΑ

Τα Πύθια ήταν εορταστικά αγωνίσματα της αρχαίας Ελλάδας που γίνονταν στους Δελφούς και εν μέρει στο Χρισσό Φωκίδας προς τιμή του θεού Απόλλωνα. Ήταν Πανελλήνια η πιο σημαντική εκδήλωση μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Σύμφωνα με τον μυθολογία, ο θεσμός των Πυθίων ιδρύθηκε από τον ίδιο τον Απόλλωνα, όταν αυτός νίκησε τον δράκο Πύθωνα. Η ιστορία τους αρχίζει το 586 π.Χ. όταν διοργανώθηκαν για πρώτη φορά. Την διεύθυνση των εκδηλώσεων είχε η Αμφικτυονία της Κεντρικής Ελλάδας. Αρχικά διοργανώνονταν κάθε οκτώ, αργότερα κάθε τέσσερα χρόνια, όπως ακριβώς και οι ολυμπιακοί αγώνες. Η ημέρα της διοργάνωσης εξακριβωνόταν με τον εξής τρόπο: Οι Ολυμπιακοί αγώνες διοργανώνονταν με την πρώτη πανσέληνο του θερινού ηλιοστασίου, ενώ τα Πύθια ακολουθούσαν το καλοκαίρι μετά από την πάροδο τριών ετών. Ο θεσμός των Πυθίων ήταν σεβαστός σε όλη την Ελλάδα, αφού από όλες τις πόλεις έφταναν αθλητές που εκπροσωπούσαν την πατρίδα τους, και θεατές που ήθελαν να θαυμάσουν τους αγώνες. Στα πλαίσια των διοργανώσεων αυτών γίνονταν και «Αγορά», δηλαδή εμπορική έκθεση.

Οι πρώτες εκδηλώσεις είχαν καθαρά μουσικό χαρακτήρα, και ήταν κυρίως αγώνες κιθαρωδίας (τραγούδι με συνοδεία κιθάρας). Το πρόγραμμα διευρύνθηκε αργότερα το αγώνισμα της αυλωδίας (τραγούδι με συνοδεία αυλού) και της αύλησης (σόλο αυλού). Σταδιακά διευρύνθηκε το πρόγραμμα και με αθλητικούς αγώνες, ιπποδρομίες και αρματοδρομίες.

Δικαίωμα συμμετοχής είχε κάθε Έλληνας που είχε γεννηθεί ελεύθερος, ενώ οι Βάρβαροι και αυτοί που είχαν πέσει σε σοβαρό αμάρτημα, ή είχαν χάσει τα πολιτικά τους δικαιώματα αποκλείονταν από τους αγώνες.

Κατά την διάρκεια των εορτών επικρατούσε η ιερή Δελφική εκεχειρία, δηλαδή έπαυαν οι τυχόν πολεμικές διαμάχες μεταξύ των Ελλήνων.

Το τέλος των Πυθίων ήρθε το 394 μ.Χ., όταν ο Θεοδόσιος Α' τα απαγόρευσε.

Δυστυχώς οι πηγές που περιέγραφαν την εορτή καταστράφηκαν ή χάθηκαν με την πάροδο των αιώνων. Από τα λίγα που μας διασώθηκαν ξέρουμε ότι πρόκειται για λαμπρές εορταστικές εκδηλώσεις.

Ο Αριστοτέλης μας δίνει μια εντύπωση του προγράμματος. Το πρόγραμμα διαρκούσε έξι έως οκτώ ημέρες. Την πρώτη μέρα γινόταν μια εορταστική θεατρική παράσταση με περιεχόμενο την νίκη του Απόλλωνα κατά του Πύθωνα. Ακολουθούσε εορταστική περιφορά, ενώ στον ναό γινόταν θυσία. Κατόπιν ακολουθούσε ένα γλέντι που κρατούσε μέχρι την τέταρτη ημέρα, όπου και άρχιζαν οι αγώνες.

Οι μουσικοί αγώνες λάμβαναν χώρα στο θέατρο, ενώ οι αθλητικοί αγώνες διεξάγονταν στο στάδιο. Οι αγώνες αρματοδρομίας γίνονταν στο κοντινό Χρισσό που είχε μεγαλύτερο άνοιγμα από τους Δελφούς.

Οι μουσικοί αγώνες περιελάμβαναν:

- § έναν ύμνο στον θεό Απόλλωνα
- § Τραγούδι με συνοδεία αυλού ή κιθάρας
- § θεατρικές παραστάσεις και όρχηση
- § ζωγραφική

Τα βραβεία ήταν τιμητικά, και συγκεκριμένα ένα δάφνινο στεφάνι. Σε μερικές παραστάσεις βλέπουμε το βραβείο να είναι ένα μήλο, και κλαδιά φοινικιάς. Ο μεγαλύτερος φόρος τιμής όμως ήταν ένα άγαλμα του νικητή.

NEMEA

Τα **Νέμεα** ή **Νέμεια** ήταν αθλητικοί αγώνες που διεξάγονταν στην Νεμέα κατά την αρχαιότητα. Οι αγώνες αυτοί καθιερώθηκαν το 573 π.Χ. προς τιμήν του Δία, ιερό του οποίου υπήρχε στη Νεμέα και λάμβαναν μέρος στο στάδιο μήκους 178 μέτρων και χωρητικότητας 40.000 θεατών. Τα Νέμεα με γυμνικούς και ιππικούς αγώνες ήταν από τις πιο σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις της αρχαίας Ελλάδας μετά τα Πύθια, τα Ολύμπια και τα Ίσθμια. Με την ίδια ονομασία διεξάγονται από το 1996 στο αρχαίο στάδιο της Νεμέας διεθνείς αθλητικοί αγώνες.

Τα Νέμεα καθιερώθηκαν το 573 π.Χ. σε μια εποχή που η πόλη της Νεμέας αποτελούσε τμήμα της πόλης-κράτους των Κλεωνών. Αργότερα η Νεμέα και οι αγώνες πέρασαν στην κατοχή του Άργους και από το 270 π.Χ. διεξάγονταν εκεί.

Στη Νεμέα υπήρχε το ιερό του Δία, ένα από τα σημαντικότερα ιερά των Ελλήνων και οι αθλητικοί αγώνες διοργανώνονταν ως μέρος του κύκλου των εορτών προς τιμήν του Δία. Τα Νέμεα, μαζί με τα Ολύμπια, τα Ίσθμια και τα Πύθια, ήταν οι σπουδαιότεροι αθλητικοί αγώνες στην Αρχαία Ελλάδα. Στη διάρκειά τους μια ιερή εκχειρία σταματούσε κάθε εχθροπραξία ανάμεσα στις ελληνικές πόλεις.

Η Νεμέα δεν ήταν πόλη ούτε καν οικισμός. Διέμεναν εκεί μόνο λίγοι ιερείς ενώ συνέρρεε πλήθος προσκυνητών. Το έπαθλο των αγώνων ήταν ένα στεφάνι από άγριο σέλινο. Η διάρκεια των αγώνων εικάζεται ότι ήταν πέντε μέρες και την ευθύνη της διεξαγωγής τους είχαν οι Ελλανοδίκες. Διεξάγονταν κάθε δύο έτη. Ήταν ταφικοί αγώνες προς τιμήν των Επτά επί Θήβας αλλά και προς τιμήν του *οφέλτη Δία* Για αυτόν το λόγο οι ελλανοδίκες φορούσαν πένθιμο ένδυμα.

Το στάδιο της Νεμέας κατασκευάστηκε στα τέλη του 4ου αιώνα π.Χ. Είχε χωρητικότητα 40.000 θεατών και ο στίβος είχε μήκος 178 μέτρα.

Στα Νέμεα διεξάγονταν αγώνες γυμνικοί και ιππικοί. Αργότερα προστέθηκαν και μουσικοί. Τα αγωνίσματα ήταν τα εξής :

Γυμνικοί Αγώνες

- § Στάδιο (178 μέτρα)
- § Δίαυλος (355 μέτρα)
- § Ίππιο (710 μέτρα)
- § Δόλιχος (3.600 μέτρα)
- § Οπλίτης δρόμος (3.600 μέτρα)
- § Παγκράτιο
- § Πυγμή

- § Πάλη
- § Πένταθλο

Ιππικοί αγώνες

- § Τέθριππο (πάνω από 8.400 μέτρα)
- § Ξυνορίδα (5.600 μέτρα)
- § Κέλητας (4.200 μέτρα)

ΓΥΜΝΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΑΓΩΝΩΝ

Κατά τη διάρκεια των αθλητικών αγώνων, αλλά και στην προπόνηση ο αρχαίος Έλληνας αθλητής ήταν πάντα γυμνός. Η διεξαγωγή των αθλημάτων ήταν αδιανόητη χωρίς γυμνότητα, γι' αυτό και οι αγώνες ονομάζονταν **γυμνικοί**. Έτσι εξηγείται καλύτερα και η ονομασία **γυμνάσιον** (γυμναστήριο), που ήταν ο χώρος άσκησης των νέων και προετοιμασίας των αθλητών. Κάτι ανάλογο ήταν άγνωστο σε άλλους λαούς. Ο Ηρόδοτος μάλιστα αναφέρει πως οι βάρβαροι θεωρούσαν ντροπή να εμφανίζεται ένας άντρας γυμνός. Οι Έλληνες όμως, δεν περιφρόνησαν το ανθρώπινο σώμα ούτε ντράπηκαν για αυτό. Το σέβονταν, το θαύμαζαν, το φρόντιζαν. Λάτρευαν το σωματικό κάλλος, χωρίς όμως να εκτραπούν σε υλιστική και στερημένη από εσωτερικό περιεχόμενο θεώρησή του. Πίστευαν ότι ο άνθρωπος είναι ένα αδιαίρετο <<όλον>> που συγκροτείται από σώμα και πνεύμα και πως και τα δύο συστατικά έπρεπε να βρίσκονται σε αρμονία, εφόσον το γυμνό κορμί αποκάλυπτε την αλκή, την ομορφιά και τη συμμετρική ανάπτυξη του αθλούμενου νέου. Αντίθετα, η αγυμνασία, προκαλούσε την αποστροφή, το ίδιο και η μονομερής άσκηση για την απόκτηση συγκεκριμένης δύναμης ή επιδεξιότητας που κατέστρεφε τη συμμετρία.

“ΚΑΛΛΙΣΤΗ” ΟΛΥΜΠΙΑ, Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Η πρώτη επαφή με τον ιερό χώρο της Ολυμπίας γεμίζει τον επισκέπτη με πρωτόγνωρη μυστικιστική διάθεση και συναίσθημα απόκρυφης μακαριότητας. Το τοπίο είναι ήρεμο και ταυτόχρονα υποβλητικό. Τα τρία

βασικά του στοιχεία είναι: ο πευκόφυτος κωνικός Κρόνιος (< κραίνω= κυριαρχώ) **λόφος**, ο οποίος ορίζει τον ιερό χώρο από τα βόρεια. Τα δύο ποτάμια που κυλούν τα νερά τους, γαλήνια ο **Αλφειός**, από τα νότια, ορμητικότερα ο παραπόταμος του **Κλάδεος**, από τα δυτικά. Η καταπράσινη και κατάφυτη από κάθε είδους δέντρο, ειδυλλιακή κοιλάδα με το παχύ χώμα. Βόρεια απλώνονται τα **Αρκαδικά βουνά**. Μπροστά απλώνεται η πεδιάδα της Ηλείας με ανάλαφρους κυματισμούς της γης, λόφους και ποταμιές. Όλα συντελούν σε μία τέλεια αρμονική σύνθεση και εξωκόσμια γαλήνη. Ο Πίνδαρος, ο ποιητής των αγώνων γράφει πως η Ολυμπία είναι ο << *κάλλιστος της Ελλάδος τόπος*>>.

ΙΕΡΗ ΑΛΤΙΣ

ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ

Ναός του Δία

Ο μεγαλοπρεπής ναός του Δία ήταν το σημαντικότερο οικοδόμημα της Άλτεως στην Ολυμπία και δέσποζε σε περίοπτη θέση στο κέντρο της. Πρόκειται για το μεγαλύτερο ναό της Πελοποννήσου, ο οποίος θεωρείται η τέλεια έκφραση, ο «κανών» της δωρικής ναοδομίας. Κτίσθηκε από τους Ηλείους προς τιμήν του Δία με τα λάφυρα από τους νικηφόρους πολέμους, που διεξήγαν κατά των τριφυλιακών πόλεων. Η ανέγερσή του άρχισε το 470 π.Χ. και ολοκληρώθηκε το 456 π.Χ.

Ναός της Ήρας στην Ολυμπία

Ο ναός της Ήρας αποτελεί ένα από τα αρχαιότερα δείγματα μνημειακής ναοδομίας στην Ελλάδα. Ήταν κτισμένος στη βορειοδυτική γωνία του ιερού χώρου της Άλτεις, στους νότιους πρόποδες του Κρονίου λόφου, όπου για την προστασία του κατασκευάστηκε ισχυρός αναλημματικός τοίχος. Αφιερώθηκε στο ιερό της Ολυμπίας από τους κατοίκους του Σκιλλούντα, αρχαίας πόλης της Ηλείας.

Βουλευτήριο Ολυμπίας

Το βουλευτήριο βρίσκεται νότια του ναού του Δία, έξω από τον ιερό περίβολο της Άλτεις. Είναι από τα αρχαιότερα και σημαντικότερα κτίσματα του ιερού της Ολυμπίας και είχε άμεση σχέση με τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων. Ήταν η έδρα της βουλής των Ηλείων, τα μέλη της οποίας είχαν την ευθύνη για τη διοργάνωση των αγώνων, πιθανότατα και των Ελλανοδικών, των κριτών των αγώνων. Εδώ γίνονταν οι καταγραφές των αθλητών, οι κληρώσεις για τη συμμετοχή τους στους αγώνες και οι επίσημες ανακοινώσεις με τα ονόματα των συμμετεχόντων και το πρόγραμμα των αγώνων. Επίσης, εδώ εκδικάζονταν τα παραπτώματα και οι ενστάσεις των αθλητών και αποφασίζονταν οι ποινές τους. Η κατασκευή του βουλευτηρίου άρχισε τον 6ο αι. π.Χ. και ολοκληρώθηκε τον 4ο αι. π.Χ., ενώ μικρές προσθήκες και επεμβάσεις έγιναν και στα ρωμαϊκά χρόνια.

Πρυτανείο Ολυμπίας

Το Πρυτανείο ήταν από τα αρχαιότερα και σημαντικότερα κτίσματα της Ολυμπίας, αφού αποτελούσε το κέντρο της διοικητικής και πολιτικής ζωής του ιερού και το κέντρο διοίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων. Βρίσκεται μέσα στον ιερό περίβολο, ακριβώς στη βορειοδυτική γωνία του, δίπλα στην είσοδο της Άλτεις και απέναντι από το γυμνάσιο. Ήταν η έδρα των πρυτάνεων, αξιωματούχων του ιερού και υπευθύνων για τις θυσίες στους βωμούς των θεών, που γίνονταν μία φορά κάθε μήνα.

Αρχαίο στάδιο Ολυμπίας

Το στάδιο της Ολυμπίας είναι ο χώρος όπου τελούνταν οι αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες αλλά και τα Ηραία. Βρίσκεται ανατολικά της Άλτεις αλλά η θέση του δεν ήταν η ίδια στους πρώτους αιώνες τέλεσης των αγώνων. Πριν από τον 6ο αι. π.Χ. το αγώνισμα του σταδίου δρόμου γινόταν σε έναν επίπεδο χώρο, χωρίς κανονικά πρανή στα ανατολικά του μεγάλου βωμού του Δία. Κατά την αρχαϊκή εποχή, γύρω στα μέσα του 6ου αι. π.Χ., έγινε η πρώτη διαμόρφωση του σταδίου (στάδιο Ι), που ήταν μία απλή εξομάλυνση του εδάφους στα νότια του Κρονίου λόφου. Η δυτική στενή πλευρά του σταδίου, η άφεση, ήταν ανοικτή προς το

μεγάλο βωμό του Δία, προς τιμήν του οποίου γίνονταν οι αγώνες. Λίγο αργότερα, στα τέλη του 6ου αι. π.Χ., δημιουργήθηκε το στάδιο II όπου ο στίβος μεταφέρθηκε. Κατά μήκος της νότιας πλευράς διαμορφώθηκε τεχνητό πρανές για τους θεατές, ύψους περίπου 3 μ., ενώ στη βόρεια πλευρά χρησιμοποιήθηκε το φυσικό πρανές στις υπώρειες του Κρονίου λόφου. Στις αρχές του 5ου αι. π.Χ., όταν οικοδομήθηκε ο μεγάλος ναός του Δία, το στάδιο έλαβε την τελική του μορφή, αυτή που βλέπει σήμερα ο επισκέπτης (στάδιο III) Έτσι η Ολυμπία είχε αποκτήσει ένα μεγαλύτερο στάδιο, το οποίο μετατοπίστηκε 82 μ. ανατολικότερα και 7 μ. προς τα βόρεια. Ο στίβος του σταδίου έχει μήκος 212,54 μ. και πλάτος 30 περίπου μ. Η απόσταση ανάμεσα στις δύο λίθινες βαλβίδες, που σηματοδοτούν τις αφέσεις, είναι 192,27 μ., δηλαδή ένα ολυμπιακό στάδιο ή 600 ολυμπιακά πόδια (1 πους=32,04 εκ.). Στο νότιο πρανές του σταδίου υπάρχει η εξέδρα των Ελλανοδικών και απέναντι, στο βόρειο πρανές, ο βωμός της Δήμητρας Χαμύνης, όπου καθόταν η ιέρεια της θεάς. Υπολογίζεται ότι το στάδιο χωρούσε περίπου 45.000 θεατές, ωστόσο δεν απέκτησε ποτέ λίθινα καθίσματα και οι θεατές κάθονταν κατά γης. Ελάχιστα λίθινα καθίσματα υπήρχαν μόνο για τους επισήμους, ενώ στα ρωμαϊκά χρόνια πιθανόν κατασκευάσθηκαν ξύλινα έδρανα στα πρανή. Γύρω από το στίβο υπήρχε λίθινος αγωγός, με μικρές λεκάνες ανά διαστήματα, όπου συγκεντρώνονταν τα νερά από τα πρανή. Στα τέλη του 3ου αι. π.Χ. κατασκευάσθηκε η μνημειακή είσοδος του σταδίου, η λεγόμενη Κρυπτή, μία λίθινη καμαροσκεπής στοά μήκους 32 μ., από την οποία έμπαιναν στο στάδιο οι αθλητές

Αρχαίο γυμνάσιο Ολυμπίας

Το αρχαίο γυμνάσιο της Ολυμπίας οικοδομήθηκε στον επίπεδο χώρο βορειοδυτικά της Άλτεως, δίπλα στην κοίτη του ποταμού Κλαδέου και ανήκει στο ίδιο συγκρότημα με την παλαίστρα, που βρίσκεται ακριβώς στη συνέχειά του προς νότο. Εξυπηρετούσε τις προπονήσεις των αθλητών στα αγωνίσματα δρόμου και στο πένταθλο, που παλαιότερα γίνονταν στον ίδιο χώρο, αλλά στην ύπαιθρο. Το γυμνάσιο

διαμορφώθηκε στα ελληνοιστικά χρόνια, και το κτήριο που σώζεται σήμερα χρονολογείται στο 2ο αι. π.Χ.

Παλαίστρα Ολυμπίας

Η παλαίστρα βρίσκεται δυτικά της Άλτεως, έξω από τον ιερό περίβολο και πολύ κοντά στον ποταμό Κλαδέο. Οικοδομήθηκε κατά τον 3ο αι. π.Χ. νότια του γυμνασίου και ανήκει στο ίδιο συγκρότημα με αυτό. Χρησίμευε για την προπόνηση των αθλητών στην πυγμή, στην πάλη και στο άλμα. Πρόκειται για σχεδόν τετράγωνο κτήριο, διαστάσεων 66,35 x 66,75 μ., κτισμένο σε χαμηλότερο επίπεδο, περίπου 0,70 μ. από το γυμνάσιο.

Λεωνιδαίο

Το Λεωνιδαίο ήταν μεγάλος πολυτελής ξενώνας, που βρισκόταν στη νοτιοδυτική γωνία του ιερού, έξω από τον περίβολο της Άλτεως. Προοριζόταν για τη φιλοξενία των επισήμων, που έρχονταν στην Ολυμπία κατά τη διάρκεια τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Κτίστηκε περίπου το 330 π.Χ. και ανοικοδομήθηκε τουλάχιστον δύο φορές στους ρωμαϊκούς χρόνους. Οφείλει το όνομά του στο δωρητή και αρχιτέκτονά του Λεωνίδα από τη Νάξο.

Εργαστήριο του Φειδία

Δυτικά της Άλτεως, έξω από τον ιερό περίβολο και ακριβώς απέναντι από το ναό του Δία, βρίσκεται το εργαστήριο του Φειδία. Εδώ ο μεγάλος γλύπτης της αρχαιότητας φιλοτέχνησε το τεράστιο χρυσελεφάντινο άγαλμα του θεού, το οποίο ήταν ένα από τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου. Το εργαστήριο οικοδομήθηκε στο β' μισό του 5ου αι. π.Χ., όταν ο Φειδίας, μετά τα έργα του στην Ακρόπολη της Αθήνας, ήλθε στην Ολυμπία για την κατασκευή του αγάλματος.

Θηκολεών

Δυτικά της Άλτεως, έξω από τον ιερό περίβολο και βόρεια του εργαστηρίου του Φειδία, κτίσθηκε ο Θηκολεών. Ήταν η έδρα των θεηκόλων, των ιερέων της Ολυμπίας, αλλά αποτελούσε, επίσης κατάλυμα όλου του προσωπικού που υπηρετούσε μόνιμα στο ιερό, όπως ήταν οι σπονδοφόροι, οι μάντιες, οι εξηγητές, οι αυλητές και ο ξυλέας, ο προμηθευτής των ξύλων που χρησιμοποιούσαν στις θυσίες. Το αρχικό οικοδόμημα χρονολογείται στα μέσα του 5ου αι. π.Χ., αλλά υπέστη διάφορες προσθήκες και μετασκευές.

Ζάνες

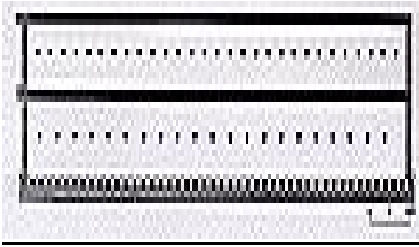
Μπροστά από την "Κρυπτή", τη μνημειακή είσοδο του σταδίου της Ολυμπίας και κατά μήκος του κρηπιδώματος των θησαυρών, σώζονται δεκαέξι βάθρα, τα οποία ήταν τοποθετημένα στη σειρά το ένα δίπλα στο άλλο. Στα βάθρα αυτά κατά την αρχαιότητα υπήρχαν ισάριθμα χάλκινα αγάλματα του Δία, τα οποία, όμως, δεν διασώθηκαν. Πρόκειται για τους λεγόμενους Ζάνες (πληθυντικός αριθμός του ονόματος Ζευσ), που έγιναν με χρήματα προστίμων που επιβλήθηκαν στους αθλητές, οι οποίοι δεν σεβάσθηκαν τους κανονισμούς των Ολυμπιακών Αγώνων. Τοποθετήθηκαν, μάλιστα, σε περίοπτη θέση προκειμένου να παραδειγματίζονται οι αθλητές που θα λάμβαναν μέρος στους αγώνες.

Φιλιππείο

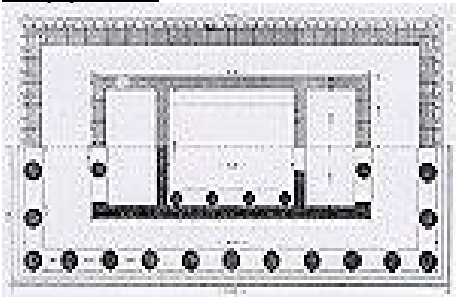
Το Φιλιππείο είναι το μοναδικό κυκλικό οικοδόμημα της Άλτεως και ένα από τα ωραιότερα δείγματα της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής. Είναι κτισμένο σε περίοπτη θέση μέσα στον ιερό περίβολο, στα δυτικά του ναού της Ήρας. Αφιερώθηκε στο ιερό του Δία από το Φίλιππο Β΄, βασιλιά της Μακεδονίας, μετά τη νίκη του στη μάχη της Χαιρώνειας το 338 π.Χ. και αποδεικνύει τη μεγάλη πολιτική σημασία που είχε το ιερό εκείνη την εποχή.

Στοά της Ηχούς

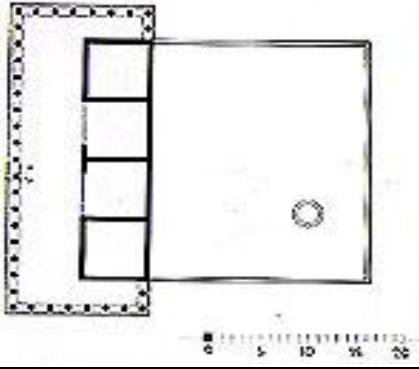
Η Στοά της Ηχούς κτίστηκε γύρω στα 350 π.Χ. και αποτελούσε το ανατολικό όριο της Ιεράς Άλτης. Με την κατασκευή της απομονώθηκε το Στάδιο από την Άλτη. Οφείλει το όνομά της στη ακουστική της, εφόσον ο ήχος επαναλαμβανόταν επτά φορές. Για το λόγο αυτό ονομαζόταν και Επτάηχος. Στο εσωτερικό της υπήρχε ζωγραφικός διάκοσμος από μεγάλους ζωγράφους της εποχής και ονομάστηκε και Ποικίλη Στοά. Είναι μήκους 98 μ. και αποτελείται από μία εξωτερική δωρική κιονοστοιχία με 44 κίονες.

Μητρώον

Το Μητρώο ήταν ναός αφιερωμένος στη μητέρα των θεών, Ρέα, που αργότερα μετονομάστηκε Κυβέλη. Βρίσκεται ανατολικά του Ηραίου, μπροστά από το άνδριο των θησαυρών, σε χώρο όπου προϋπήρχε λατρεία για πολλούς αιώνες, ίσως ήδη από την προϊστορική εποχή. Οι θεότητες που λατρεύονταν εδώ πριν από τη Ρέα ήταν κυρίως η Μητέρα Γη, στην οποία ήταν αφιερωμένο το ιερό Γαίον, και η Ειλείθια, που ήταν συγγενική θεά και επίσης σχετιζόταν με τη μητρότητα. Ο ναός κτίστηκε στις αρχές του 4ου αι. π.Χ.

Νοτιοανατολικό κτήριο της Ολυμπίας

Το ιερό, που είναι γνωστό ως νοτιοανατολικό κτήριο, βρίσκεται στη νοτιοανατολική γωνία της Άλτεις και ήταν αφιερωμένο πιθανότατα στη θεά Εστία. Αποτελούσε, επίσης, το ανατολικό όριο του ιερού, μαζί με τη στοά της Ηχούς, που κτίστηκε αργότερα λίγο πιο βόρεια. Το κτήριο οικοδομήθηκε στο α΄ μισό του 5ου αι. π.Χ. και φαίνεται ότι λειτουργούσε μέχρι τον 1ο αι. π.Χ., οπότε άρχισαν να κτίζονται πάνω σε αυτό τα μεταγενέστερα οικοδομήματα.

Βωμός του Δία στην Ολυμπία

Στο χώρο που εκτείνεται ανατολικά του ναού της Ήρας και του Πελοπίου υπήρχε στην αρχαιότητα ο μεγάλος βωμός του Δία, από τον οποίο, όμως, σήμερα δεν διατηρείται κανένα ίχνος. Ωστόσο, τα πολυάριθμα χάλκινα ειδώλια που βρέθηκαν στο χώρο μέσα σε παχύ στρώμα στάχτης, προέρχονται από το βωμό αυτό. Σύμφωνα με το μύθο, τη θέση του βωμού όρισε ο ίδιος ο Δίας, με κεραυνό που έριξε από τον Όλυμπο. Η ολοκληρωτική καταστροφή του πιθανότατα έγινε στα χρόνια του Θεοδοσίου Α΄.

Βωμός της Ήρας στην Ολυμπία

Ανατολικά του ναού της Ήρας, κατά τον κεντρικό άξονα του ναού, σώζονται τα θεμέλια ενός βωμού, που ήταν αφιερωμένος στη θεά Ήρα. Πρόκειται για μικρή, στενόμακρη κατασκευή, φτιαγμένη από πωρόλιθο,

με μήκος 5,80 μ. και πλάτος 3,50 μ. Κτίστηκε τον 6ο αι. π.Χ., δηλαδή την ίδια περίοδο με το Ηραίο. Ωστόσο στη θέση αυτή υπήρχε και παλαιότερα ένας απλούστερος βωμός της Ήρας, ο οποίος σχηματιζόταν από τη στάχτη των ζώων που θυσιάζονταν στη θεά, όπως και ο μεγάλος βωμός του Δία.

Βάθρο της Νίκης του Παιωνίου

Στο χώρο της ιεράς Άλτεως υπάρχουν εκατοντάδες βάθρα, πολλά από τα οποία είναι ενεπίγραφα, και αρκετά αποτελούσαν βάσεις αγαλμάτων. Ένα από τα πιο σημαντικά βρίσκεται περίπου 30 μ. ανατολικά του ναού του Δία, αριστερά της εισόδου του. Πρόκειται για το τεράστιο βάθρο επάνω στο οποίο ήταν στημένη η Νίκη του Παιωνίου, το θαυμάσιο γλυπτό της κλασικής εποχής. Στην πρόσοψη του βάθρου είχε χαραχθεί αναθηματική επιγραφή, η οποία μας πληροφορεί ότι η Νίκη ήταν αφιέρωμα των Μεσσηνίων και των Ναυπακτίων στον Ολύμπιο Δία, για τη νίκη τους κατά των Λακεδαιμονίων στον Αρχιδάμειο πόλεμο, πιθανότατα το 421 π.Χ.: «ΜΕΣΣΑΝΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑΥΠΑΚΤΙΟΙ ΑΝΕΘΕΝ ΔΙΙ ΟΛΥΜΠΙΩΙ ΔΕΚΑΤΑΝ ΑΠΟ ΤΩΜ ΠΟΛΕΜΙΩΝ>>. Η γλώσσα που χρησιμοποιείται εδώ είναι δωρική, επειδή οι αναθέτες του μνημείου ήταν Δωριείς.

Προϊστορικό κτήριο Ολυμπίας

Στους νότιους πρόποδες του Κρονίου λόφου αναπτύχθηκαν οι προϊστορικές λατρείες του ιερού, όπως του Κρόνου, της Ρέας, της Γαίας, της Θέμιδας, της Ειλειθυίας, του Ιδαίου Ηρακλή και άλλων θεοτήτων. Κατά την Πρωτοελλαδική III περίοδο (2300-2000 π.Χ.), σύμφωνα με τα

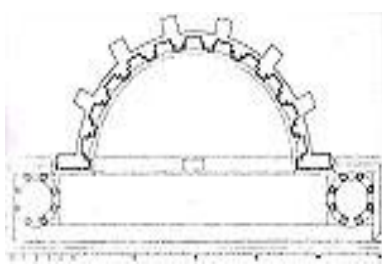
μέχρι τώρα ανασκαφικά δεδομένα, φαίνεται ότι είχε διαμορφωθεί στο χώρο της Άλτεως ένα πρωτόγονο οργανωμένο ιερό, ενδεχομένως και κάποιος οικισμός γύρω του, με συνεχή κατοίκηση ως την Υστεροελλαδική III εποχή (1600-1100 π.Χ.).

Πελόπιο

Το Πελόπιο ήταν ταφικό μνημείο (κενοτάφιο) αφιερωμένο στον Πέλοπα, τοπικό ήρωα που τιμούσαν ιδιαίτερα οι Ηλείοι. Βρίσκεται μεταξύ του ναού της Ήρας και του ναού του Διός. Σύμφωνα με την παράδοση που αναφέρει ο περιηγητής Πausanias (5.13.1), το αφιέρωσε στον Πέλοπα ο Ηρακλής, που ήταν τέταρτος απόγονός του. Κάτω από το Πελόπιο, σε βάθος 2,50 μ. από τη σημερινή επιφάνεια του εδάφους, βρίσκεται η αρχαιότερη κατασκευή μέσα στο ιερό της Άλτεως.

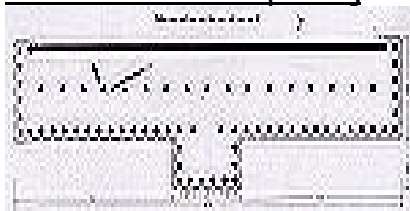
Νυμφαίο Ολυμπίας

Το υδραγωγείο του Ηρώδη του Αττικού ήταν από τις πιο πλούσιες και εντυπωσιακές κατασκευές που κοσμούσαν την ιερά Άλι. Βρίσκεται ανάμεσα στο ναό της Ήρας και στο άνδρηρο των θησαυρών και είναι γνωστό ως Νυμφαίο ή εξέδρα του Ηρώδη του Αττικού. Ήταν μεγάλη μνημειακή κρήνη, αλλά και δεξαμενή για το νερό, που ερχόταν από πηγές στα ανατολικά του ιερού και διοχετευόταν με πυκνό σύστημα

αγωγών σε διάφορα σημεία του, μέσα και έξω από την Άλτι. Το Νυμφαίο κατασκευάστηκε το 160 μ.Χ.

Νότια Στοά Ολυμπίας

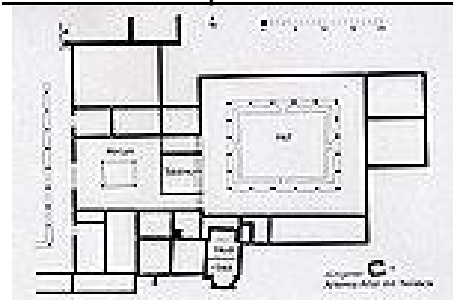

Η νότια στοά αποτελούσε το νότιο όριο του ιερού της Ολυμπίας, και ήταν η κύρια είσοδος του από την πλευρά αυτή. Βρίσκεται νότια του βουλευτηρίου, έξω από τον περίβολο της ιεράς Άλτεως.

Κατασκευάστηκε περίπου την ίδια εποχή με τη στοά της Ηχούς, γύρω στο 360-350 π.Χ. και διατηρήθηκε σε χρήση για αρκετούς αιώνες.

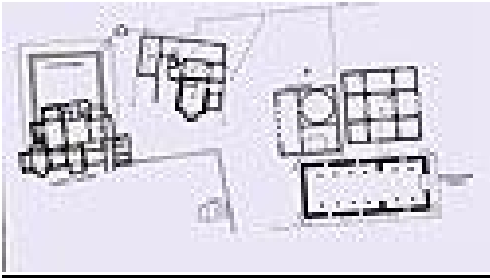
Η στοά είναι κτισμένη από νότιο κογχυλιάτη λίθο, ενώ για την κρηπίδα της έχει χρησιμοποιηθεί μάρμαρο. Το μήκος της ήταν περίπου 80 μ. και το βάθος της έφθανε τα 13,50 μ.

Οικία του Νέρωνα - Ανατολικές Θέρμες

Το μεγάλο κτηριακό συγκρότημα, που έχει αποδοθεί στο Ρωμαίο αυτοκράτορα Νέρωνα, βρίσκεται νοτιοανατολικά της Άλτεως, στη θέση όπου στην κλασική εποχή υπήρχε το ιερό της Εστίας και άλλα κτίσματα, τα οποία κατεδαφίστηκαν. Ένας μολύβδινος υδαταγωγός με την επιγραφή NERONIS: AUG., καθώς και άλλες ενδείξεις, οδήγησαν τους μελετητές να ταυτίσουν το κτήριο με την οικία του αυτοκράτορα, που οικοδομήθηκε κατά τα έτη 65-67 μ.Χ..

Ελληνικά λουτρά Ολυμπίας

Τα παλαιότερα λουτρά του ιερού της Ολυμπίας, που εξυπηρετούσαν τις ανάγκες των αθλητών, βρίσκονται στο δυτικότερο τμήμα του, κοντά στον ποταμό Κλαδέο. Ονομάζονται ελληνικά λουτρά, για να διακρίνονται από τα υπόλοιπα, που κατασκευάσθηκαν στους ρωμαϊκούς χρόνους. Το συγκρότημα κατασκευάσθηκε τον 5ο αι. π.Χ. και δεν κτίσθηκε με ενιαίο αρχιτεκτονικό σχέδιο, αλλά σε όλη σχεδόν τη διάρκεια χρήσης του γίνονταν διάφορες επεμβάσεις και επεκτάσεις.

Ηρώο Ολυμπίας

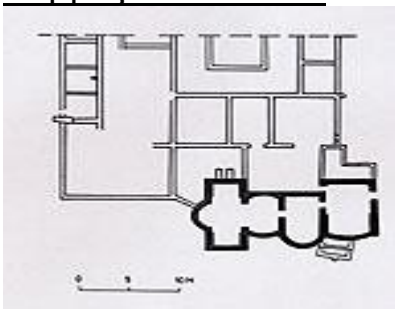
Το ηρώο βρίσκεται ανάμεσα στο Θεηκολεώνα και στα ελληνικά λουτρά, στο δυτικό τμήμα του ιερού της Ολυμπίας, εκεί όπου υπάρχουν οι βοηθητικές εγκαταστάσεις. Το κτήριο οικοδομήθηκε στο β' μισό του 5ου αι. π.Χ. και αρχικά συνδεόταν με τη λειτουργία των λουτρών, εφόσον ήταν το επιδρωτήριο, (βοηθητικός χώρος για την επίδρωση των λουόμενων). Λίγο αργότερα, όμως, κατά την ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο, έπαψε να λειτουργεί ως χώρος θερμού λουτρού και χρησιμοποιήθηκε ως ηρώο.

Ξενώνες της Ολυμπίας

Οι ξενώνες των ρωμαϊκών χρόνων βρίσκονται έξω από την ιερά Άλτι, δυτικά του εργαστηρίου του Φειδία και πολύ κοντά στις θέρμες του Κλαδέου. Η εγκατάσταση των θερμών στο χώρο αυτό, σχετίζεται άμεσα με την κατασκευή των ξενώνων. Οι ξενώνες κτίσθηκαν γύρω στο 170 π.Χ., προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες των επισκεπτών του ιερού, ιδιαίτερα κατά την περίοδο τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων.

Θέρμες Λεωνιδαίου

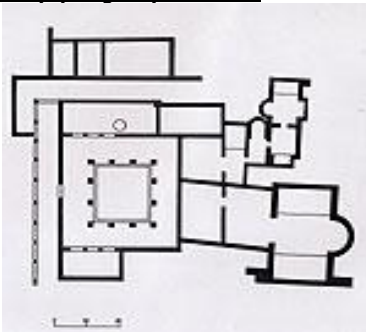
Το μικρό λουτρό, που κτίσθηκε έξω από το νοτιοδυτικό άκρο της Άλτεως, είναι γνωστό σήμερα ως "θήρμες Λεωνιδαίου", επειδή βρίσκεται δίπλα στον ομώνυμο ξενώνα, χωρίς όμως να σχετίζεται με αυτόν. Η ανέγερσή του τοποθετείται στον 3ο αι. μ.Χ., αλλά εξακολούθησε να χρησιμοποιείται με μετατροπές και αργότερα, έως τον 6ο αι. μ.Χ.

Θέρμες Κλαδέου

Ένα από τα λουτρικά συγκροτήματα που υπήρχαν στο ιερό της Ολυμπίας, είναι αυτό που βρίσκεται στο δυτικό άκρο του, κοντά στην κοίτη του Κλαδέου ποταμού, στο χώρο όπου υπήρχε η πισίνα των ελληνικών λουτρών του 5ου αι. π.Χ. Χρονολογείται στα ρωμαϊκά χρόνια, γύρω στο 100 μ.Χ., και η κατασκευή του συνδέεται με τους ρωμαϊκούς ξενώνες που βρίσκονται σε μικρή απόσταση προς τα νότια. Οι λουτρικές εγκαταστάσεις γνωστές ως "Θέρμες του Κλαδέου" καταλαμβάνουν επιφάνεια περίπου 400 τ.μ.

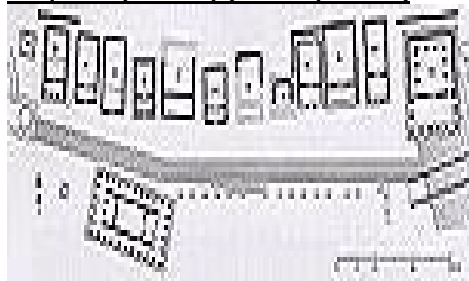
Θέρμες Κρονίου

Στην περιοχή βόρεια του Πρυτανείου, στις παρυφές του ιερού της Ολυμπίας, βρίσκεται μεγάλο κτήριο γνωστό ως "Θέρμες Κρονίου" ή "Βόρειες θέρμες". Το συγκρότημα οικοδομήθηκε κατά την αυτοκρατορική εποχή επάνω σε κτήριο και λουτρά ελληνιστικών χρόνων. Παρέμεινε σε χρήση μέχρι τον 5ο -6ο αι. μ.Χ. και σε όλο αυτό το διάστημα δέχθηκε

διάφορες επισκευές και προσθήκες, όπως αυτή ενός μικρού συγκροτήματος θερμών στη βορειοανατολική πλευρά του.

Θησαυροί της Ολυμπίας

Οι θησαυροί του ιερού της Ολυμπίας βρίσκονται συγκεντρωμένοι στους νότιους πρόποδες του Κρονίου λόφου, στο χώρο όπου υπήρχαν οι προϊστορικές λατρείες του ιερού. Κτίσθηκαν επάνω σε τεχνητό επίπεδο άνδηρο, που καταλαμβάνει την έκταση από το Νυμφαίο έως το στάδιο και διαμορφώθηκε ειδικά γι' αυτό το σκοπό. Δεν είναι όλοι θεμελιωμένοι στο ίδιο ύψος, γιατί δεν οικοδομήθηκαν ταυτόχρονα. Οι πρώτοι χρονολογούνται στα αρχαϊκά χρόνια, στον 6ο αι. π.Χ.

Ιππόδρομος Ολυμπίας

Ο ιππόδρομος βρισκόταν στο νοτιοανατολικό άκρο του ιερού της Ολυμπίας, στη μεγάλη επίπεδη έκταση νότια του σταδίου και σχεδόν παράλληλα με αυτό. Μέχρι σήμερα δεν έχει εντοπισθεί η ακριβής θέση του, επειδή πιθανότατα οι εγκαταστάσεις του έχουν παρασυρθεί από τον ποταμό Αλφειό, που κατέκλυσε την περιοχή στα μεσαιωνικά χρόνια, όταν σταμάτησε να συντηρείται το ανάχωμα που υπήρχε στη δεξιά του όχθη.

ΙΕΡΗ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ

Λίγο καιρό πριν την έναρξη των αγώνων, τρεις **σπονδοφόροι** (< σπένδω= συμφωνώ ειρήνη), πολίτες της Ήλιδας στεφανωμένοι με κλαδιά ελιάς και κρατώντας το ραβδί – σύμβολο του κήρυκα, γυρνούσαν από πόλη σε πόλη κηρύσσοντας την **Ιερή Εκχειρία**. Παρολ'αυτά, αντίθετα σε αυτό που ορισμένοι συγγραφείς πίστεψαν δεν σταματούσε όλες τις εχθροπραξίες. Σκοπός της ήταν η ομαλή διεξαγωγή των αγώνων, δηλαδή η ανεμπόδιστη μετακίνηση των αθλητών και των χιλιάδων θεατών και ειδικά η εξασφάλιση ηρεμίας στην Ηλεία, στην οποία απαγορευόταν οποιαδήποτε εχθροπραξία. Βέβαια, επειδή η παραβίαση της Εκχειρίας εθεωρείτο ασέβεια προς τον ίδιο το Δία, η τήρησή της ήταν γενική και ο σεβασμός της θέμα συνειδητής επιλογής, μια και δεν επιβάλλονταν δια της βίας από κάποια δύναμη. Ας σημειωθεί εδώ ότι η Ιερή Εκχειρία δεν αποτελούσε μία συνθήκη που βασιζόταν στην αγαθή προαίρεση των πόλεων. Η παραβίασή της είχε σοβαρότατες πολιτικές συνέπειες και αποτελούσε ανεξίτηλο στίγμα για όσες πόλεις τυχόν δεν θα την έκαναν σεβαστή. Η ίδια η Ολυμπιακή Βουλή είχε δικαίωμα να επιβάλλει αυστηρότατες ποινές και βαρύτατα πρόστιμα στους παραβάτες. Σε όσους δεν πλήρωναν το πρόστιμο, τους απαγορευόταν η χρησιμοδότηση στο Μαντείο των Δελφών και η Ολυμπιακή Βουλή τους απέκλειε από την πανελλήνια εορτή των Ολυμπιακών Αγώνων. Και οι δύο αυτές ποινές ήταν κάτι το ασύλληπτο για τους αρχαίους Έλληνες. Για τον λόγο αυτό οι παραβιάσεις που καταγράφηκαν ιστορικά ήταν ελάχιστες: όταν κάποτε Σπαρτιάτης πολεμιστής παραβίασε την ουδετερότητα της Ήλιδος, η Σπάρτη πλήρωσε βαρύτατο πρόστιμο. Και όταν στους χρόνους του Φιλίππου Β΄, ο Αθηναίος Φρύνων ληστεύτηκε από μακεδόνες οπλίτες, ο Φίλιππος, αφού ισχυρίστηκε ότι οι οπλίτες του δεν γνώριζαν ότι είχε κηρυχθεί η Εκχειρία, τους τιμώρησε αυστηρά και ζήτησε συγγνώμη της Ολυμπιακής Βουλής.

ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΕΣ

Ήταν ανώτατοι κριτές και δικαστές στους Ολυμπιακούς Αγώνες που αρχικά εκλέγονταν από ένα μέλος δύο οικογενειών της Πίσας και της Ήλιδας. Από το 580 π.Χ. το προνόμιο επεκτάθηκε σε όλους τους

κατοίκους της Ηλείας, οι οποίοι εκλέγονταν με κλήρο. Το 480 π.Χ. ο αριθμός των Ελλανοδικών αυξήθηκε σε εννέα, το 476 π.Χ. σε δέκα, το 368 π.Χ. σε δώδεκα. Το 364 π.Χ. οι Ελλανοδίκες μειώθηκαν σε οκτώ, αλλά από το 348 π.Χ. και εξής αυξήθηκαν και πάλι σε δέκα, ένας από κάθε φυλή των Ηλείων. Οι Ελλανοδίκες καλούνταν στην Ήλιδα δέκα μήνες πριν από την έναρξη των Ολυμπιακών αγώνων. Στον οίκο των Ελλανοδικών ή "Ελλανοδικαίωνα" έπαρναν μαθήματα για τους κανονισμούς των αγώνων, τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους. Έτσι, στη διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων επέβλεπαν την τήρηση των διατάξεων και απένειμαν τα βραβεία στους νικητές. Έπαιρναν θέση στην εξέδρα των Ελλανοδικών, στη νότια πλευρά του σταδίου της Ολυμπίας. Φορούσαν πορφυρό ένδυμα, την "πορφυρίδα", και κρατούσαν στο χέρι κλαδί φοίνικα. Οι αποφάσεις των Ελλανοδικών μπορούσαν να κριθούν, ύστερα από έφεση, μόνον από τη Βουλή των Ηλείων, η οποία συνερχόταν στο βουλευτήριο της Ολυμπίας. Υφιστάμενοι των Ελλανοδικών ήταν οι "Αλύται", οι οποίοι εκτελούσαν αστυνομικά καθήκοντα μέσα στον αγωνιστικό χώρο. Οι Ελλανοδίκες, συνεπικουρούμενοι από τους αλυτάρχες, επέβαλλαν σε όσους δεν υπάκουαν στους κανόνες ποινές, που περιλάμβαναν σωματική τιμωρία, χρηματικό πρόστιμο έως και αποκλεισμό από τους αγώνες. Οι σωματικές ποινές εκτελούνταν από τους ραβδούχους και τους μαστιγοφόρους. Αν ένας αθλητής δεν μπορούσε να πληρώσει το πρόστιμο, το κατέβαλε η πόλη του, για να μην αποκλειστεί από τους αγώνες. Τα έσοδα από τα πρόστιμα χρησιμοποιούνταν για να κατασκευαστούν τα αγάλματα του Δία, οι Ζάνες, που τοποθετούνταν στο χώρο του ιερού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στα 1200 περίπου χρόνια που διήρκεσαν οι αγώνες οι παραβιάσεις του θεσμού ήταν ελάχιστες και ασήμαντες.

ΤΟ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ

Στο διάστημα της προετοιμασίας των αθλητών στην πόλη της Ήλιδας, οι Ελλανοδίκες τους χωρίζαν, ανάλογα με την ηλικία τους, σε κατηγορίες (ανδρών και παιδών).

Δύο ημέρες πριν την έναρξη των αγώνων, αθλητές, κριτές και επίσημοι ξεκινούσαν σε πομπή από την Ήλιδα και έφταναν στην Ολυμπία

διανύοντας την Ιερά Οδό.

Πρώτη ημέρα.

Την πρώτη ημέρα το πρωί γινόταν η τελετή ορκωμοσίας για την τήρηση των κανόνων εκ μέρους των αθλητών, των συγγενών τους και των κριτών στο Βουλευτήριο, μπροστά στο άγαλμα του Ορκίου Διός. Στη συνέχεια γινόταν η καταγραφή των αθλητών, ο χωρισμός τους κατά αγωνίσματα, και η κλήρωσή τους κατά ζεύγη ή τη σειρά που θα αγωνίζονταν. Έπειτα, κοντά στην είσοδο του σταδίου πραγματοποιούνταν οι αγώνες των κηρύκων και των σαλπιγκτών. Το απόγευμα τελούνταν θυσίες στην ιερή Αλτη και χρησιμοδοσίες. Επίσης φιλόσοφοι, ιστορικοί και ποιητές απήγγειλλαν λόγους και γίνονταν διάφορες συναθροίσεις.

Δεύτερη ημέρα.

Το πρωί όλοι οι αθλητές και οι Ελλανοδίκες σε πομπή πήγαιναν στο στάδιο, όπου τους περίμενε συγκεντρωμένο το πλήθος. Οι αγώνες άρχιζαν με το αγώνισμα του σταδίου δρόμου, ακολουθούσε η πάλη παιδών, η πυγμή και το παγκράτιο.

Τρίτη ημέρα.

Το πρωί διεξάγονταν οι αρματοδρομίες και τα ιππικά αγωνίσματα στον ιππόδρομο. Το απόγευμα στο στάδιο γινόταν το αγώνισμα του πεντάθλου (άλμα, δίσκος, δρόμος, ακόντιο, πάλη). Το βράδυ της ίδιας μέρας έκαναν θυσίες προς τιμήν του Πέλοπα και ακολουθούσαν εορταστικά δείπνα.

Τέταρτη ημέρα.

Όλοι οι αθλητές, οι Ελλανοδίκες, οι θεωρίες σε πομπή που ξεκινούσε από το γυμνάσιο έφτανε στο μεγάλο βωμό του Διός, όπου έκαναν θυσία 100 ζώων (εκατόμβη). Μετά το τέλος της λαμπρής αυτής τελετής, γίνονταν οι αγώνες δρόμου των ανδρών, της πάλης, της πυγμής και του παγκρατίου. Η μέρα τελείωνε με την οπλιτοδρομία.

Πέμπτη ημέρα.

Η τελευταία μέρα ήταν αφιερωμένη στην βράβευση των αθλητών. Οι νικητές πήγαιναν προς το ναό του Διός, όπου τους στεφάνωναν οι Ελλανοδίκες. Ακολουθούσε επίσημο γεύμα στο πρυτανείο και εορταστικές εκδηλώσεις που διαρκούσαν μέχρι το βράδυ.

Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ

Δύο ήταν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή των αθλητών στους Ολυμπιακούς Αγώνες, **έπρεπε να είναι Έλληνες, γεννημένοι ελεύθεροι από γονείς ελεύθερους πολίτες**. Ως Έλληνες είχαν κοινή θρησκεία, ήθη, έθιμα, γλώσσα, ιδανικά. Ως ελεύθεροι πολίτες

αποτελούσαν μέλη μιας κοινότητας και είχαν τις ίδιες αντιλήψεις για την υπόσταση του ελεύθερου ατόμου που γυμναζόταν για να γίνει άριστος.

Όσοι ήθελαν να λάβουν επίσημα μέρος στην Ολυμπιάδα έπρεπε να προπονηθούν στην πατρίδα τους τουλάχιστον δέκα μήνες πριν τους αγώνες.

Οι αθλητές όφειλαν να παρουσιαστούν στην **Ήλιδα, έδρα της διοργανώτριας πόλης,** ένα μήνα πριν από την έναρξη των αγώνων. Η συγκεκριμένη διάταξη τηρούσαν με μεγάλη αυστηρότητα από τους διοργανωτές των αγώνων. Το διάστημα αυτό ήταν απαραίτητο στους ελλανοδίκες για να ελέγξουν την προέλευση των αθλητών και τη φυσική τους κατάσταση, ώστε να αποκλείσουν από τους αγώνες όσους δεν ήταν ικανοί να ανταποκριθούν στο μεγάλο συναγωνισμό. Συναναστρεφόμενοι καθημερινά τους αθλητές, έκριναν, εκτός από τις ικανότητες και τα προσόντα τους, το ήθος και τον χαρακτήρα τους.

Αναπαράσταση των αθλητικών χώρων της Αρχαίας Ήλιδας

Χάλκινη επιγραφή με κατάλογο ονομάτων αθλητών, Ολυμπία, μουσείο αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων, 1ος-4ος αι. π.Χ.

Μαρμάρινη επιτύμβια στήλη, παράσταση αποξυόμενου αθλητή με στλεγγίδα, Πειραιάς, 330-320 π.Χ.

Επίσης, η μέθοδος προγύμνασης και το είδος των ασκήσεων αποφασίζεται από άλλους κι ο ελλανοδίκης, και όχι ο προπονητής, με δική του πρωτοβουλία και χωρίς κανέναν περιορισμό οργανώνει τα πάντα, σύμφωνα με τις συγκεκριμένες συνθήκες που ισχύουν κάθε φορά. Και ο ελλανοδίκης έχει το μαστίγιο στη διάθεσή του, όχι μόνο για τον αθλητή αλλά και για τον προπονητή, και το χρησιμοποιεί σε κάθε περίπτωση ανυπακοής στις διαταγές του. Και όλοι είναι υποχρεωμένοι να

συμμορφώνονται με τις διαταγές των ελλανοδικών, καθώς αυτοί που τις παραβιάζουν μπορούν να αποβληθούν από τους αγώνες αμέσως.

Παράλληλα οι αθλητές προπονούσαν στα δύο γυμνάσια και τη μία παλαίστρα της Ήλιδας. Εκεί αποδείκνυαν έμπρακτα ότι γνώριζαν και εφαρμόζαν τους κανόνες του «**ευ αγωνίζεσθαι**», τους οποίους διδάσκονταν στα γυμνάσια των πόλεων από τις οποίες προέρχονταν. Κατά τη διάρκεια της μηνιαίας προετοιμασίας των αθλητών, οι κριτές είχαν την υποχρέωση να τους κατανείμουν σε κατηγορίες, ανάλογα με την ηλικία τους. Στα Ολύμπια υπήρχαν οι κατηγορίες των ανδρών και των παιδών, ενώ σε άλλους αγώνες συναντάμε και την κατηγορία των «αγένειων» (εφήβων).

Αττική ερυθρόμορφη κύλικα, παράσταση αθλητή και παιδαγωγού, Αθήνα, Αρχαία Αγορά, 500 π.Χ. περίπου

Διάφορα σύνεργα που χρησιμοποιούσαν οι αθλητές και οι αλείπτες στην προπόνηση, σπληγγίδα, αλάβαστρο για λάδι αρύβαλλος), κ.α., μουσείο αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων, Ολυμπία

Για την προπόνησή του, ο αθλητής άλειφε το σώμα του με λάδι ελιάς και κατόπιν το κάλυπτε με καθαρή άμμο. Αυτός ο συνδυασμός τον βοηθούσε να ρυθμίζει τη θερμοκρασία του σώματός του, αλλά και τον προστάτευε από τον ήλιο και το ραβδί του προπονητή του που μπορεί να τον χτυπούσε εάν δεν εκτελούσε σωστά τις ασκήσεις.

Μετά την προπόνηση, ο αθλητής χρησιμοποιούσε τη στλεγγίδα (είδος ξύστρας) για να αφαιρέσει τον ιδρώτα, το λάδι και την άμμο από το δέρμα του. Τελείωνε καθαρίζοντας το σώμα του με νερό και ένα σφουγγάρι. Κατά τη διάρκεια των αγώνων, οι αθλητές φρόντιζαν το σώμα τους με τον ίδιο τρόπο.

Αρχικά, οι νέοι γυμνάζονταν (γυμνός>γυμνάσιο) στα ίδια τα αγωνίσματα υπό την επίβλεψη του παιδαγωγού, που φρόντιζε και για την εκπαίδευση τους. Αργότερα όμως, επειδή οι αντιλήψεις για τη σωματική αγωγή των νέων άλλαξαν χάρη στη συμβολή, κυρίως, της ιατρικής, η επίβλεψη των αθλητών ανατέθηκε σε ειδικούς προπονητές, που ήταν συνήθως παλαίμαχοι αθλητές.

Έχουν επιβιώσει τρεις ονομασίες για τους ανθρώπους που ασχολούνταν με τη σωματική εκπαίδευση και την προπόνηση των αθλητών στην αρχαιότητα: γυμναστές, που καθόριζαν το πρόγραμμα της άσκησης, παιδοτρίβες, οι οποίοι επέβλεπαν την προπόνηση, και αλείπτες, που έκαναν μαλάξεις με λάδι.

Πολλοί νικητές τιμούσαν τους γυμναστές και τους παιδοτρίβες στήνοντας τα άγαλμα δίπλα στο δικό τους.

ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΥΣ ΝΙΚΗΤΕΣ

Οι αγώνες ήταν στεφανίτες. Το έπαθλο, δηλαδή, ήταν ένα στεφάνι από κλαδί αγριελιάς, ο κότινος. Σύμφωνα με την παράδοση, τον κότινο ως έπαθλο των αγώνων καθιέρωσε ο Ίφιτος, ύστερα από σχετικό χρησμό του μαντείου των Δελφών. Τα κλαδιά για τα στεφάνια των νικητών έκοβαν από την Καλλιστέφανο ελιά που ήταν νοτίως του ναού του Διός. Ένας "παις αμφιθαλής" (που ήταν δηλαδή στη ζωή οι γονείς του) με χρυσό ψαλίδι έκοβε τα κλαδιά. Στη συνέχεια τα πήγαινε στο ναό της Ήρας και τα ακουμπούσε επάνω σε μία χρυσελεφάντινη τράπεζα.

Από εκεί τα έπαιρναν οι Ελλανοδίκες για να στεφανώσουν τους νικητές. Για βραβείο χρησιμοποιούσαν ακόμη μάλλινες ταινίες τις οποίες έδεναν στο μέτωπο ή σε άλλα μέρη του σώματος των αθλητών. Ανυπολόγιστη, όμως, ήταν η ηθική σημασία της νίκης στην Ολυμπία.

Τις νίκες αυτές ύμνησαν μεγάλοι ποιητές, όπως ο Σιμωνίδης, ο Βακχυλίδης και ο σπουδαιότερος όλων, ο Πίνδαρος. Ο Ολυμπιονίκης όταν επέστρεφε στην πόλη του απολάμβανε μεγάλες τιμές. Κατεδαφιζόταν ένα τμήμα των τειχών της πόλης, εφόσον πόλη που γέννησε Ολυμπιονίκη δεν είχε ανάγκη από τείχη, και από τη νέα είσοδο έμπαινε ο νικητής στην πόλη, ανεβασμένος σε ένα μεγαλόπρεπο τέθριππο άρμα.

Στη συνέχεια ο νικητής πρόσφερε θυσία στο θεό προστάτη της πόλης και του αφιέρωνε το στεφάνι του. Ακολουθούσε εορταστικό δείπνο στο οποίο καθόταν όλη η πόλη. Άλλα προνόμια που έδιναν στους νικητές ήταν η ισόβια σίτισή του με δημόσια δαπάνη, η ατέλεια (φορολογική απαλλαγή), ενώ στην Αθήνα ο Σόλων θέσπισε και χρηματικό βραβείο.

Στη Σπάρτη ο νικητής αποκτούσε το δικαίωμα να πολεμάει δίπλα στο βασιλιά. Στις δημόσιες εκδηλώσεις είχαν πάντα τιμητική θέση, ενώ πολλές φορές το όνομά τους χαρασσόταν πάνω σε στήλες που τοποθετούσαν σε περίοπτη θέση. Σε μερικές πόλεις οι Ολυμπιονίκες λατρεύονταν σαν ήρωες μετά το θάνατό τους. Οι τιμές και τα προνόμια των Ολυμπιονικών ποίκιλλαν από πόλη σε πόλη. Ωστόσο η σημαντικότερη τιμή του Ολυμπιονίκη ήταν το δικαίωμα του να τοποθετήσει το άγαλμά του στην ιερή άλτη και ο επινίκιος, ο ύμνος δηλαδή που γραφόταν για να εξυμνήσει τη νίκη του. Οι δύο αυτές τιμές εξασφάλιζαν τη δόξα του και το όνομά του έμενε γνωστό για πάντα.

ΤΑ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Ο Δρόμος

Το παλαιότερο και σημαντικότερο άθλημα των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν ο δρόμος. Ο νικητής του σταδίου δρόμου ήταν εκείνος που έδινε και το όνομά του στην Ολυμπιάδα. Εφευρέτες του αγωνίσματος θεωρούνται διάφορα μυθικά πρόσωπα. Ανάμεσά τους ο γνωστός

ήρωας Ηρακλής και οι Κουρήτες κ.ά.

Στους αγώνες οι δρομείς έτρεχαν με γυμνά πόδια. Αρχικά φορούσαν και ένα περίζωμα, το οποίο όμως αργότερα καταργήθηκε. Σύμφωνα με την παράδοση στη 15η Ολυμπιάδα (720 π.Χ.) ο Όρσιππος από τα Μέγαρα, ενώ έτρεχε άφησε να πέσει το περίζωμα και συνέχισε να τρέχει γυμνός. Ο Όρσιππος μάλιστα νίκησε σε αυτή την Ολυμπιάδα. Από τότε και μετά καθιερώθηκε οι αθλητές να αγωνίζονται γυμνοί. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες υπήρχαν τα παρακάτω είδη δρόμων:

Το μήκος του σταδίου της Ολυμπίας μεταξύ των δύο βαλβίδων είναι 192,28 μ. Ο νικητής του δρόμου αυτού λεγόταν σταδιονίκης. Πρώτος σταδιονίκης στην Ολυμπία ήταν ο Ηλείος Κόροιβος. Ως τη 13η Ολυμπιάδα (728 π. Χ.) το στάδιο ήταν το μοναδικό αγώνισμα στην Ολυμπία.

Το στάδιο: δρόμος ταχύτητας ενός σταδίου, δηλαδή 600 ποδίων (αντιστοιχεί στο σημερινό δρόμο των 200 μ.).

Ο διάυλος: επίσης δρόμος ταχύτητας, με διπλή διαδρομή του σταδίου, απόσταση δηλαδή 1200 ποδίων. Αντιστοιχεί με το σημερινό δρόμο των 400 μ. Ο διάυλος εισήχθη στους Ολυμπιακούς Αγώνες στη 14η Ολυμπιάδα (724 π.Χ.).

Ο δόλιχος: (= μακρός). Δρόμος αντοχής 7 έως 24 σταδίων. Τις περισσότερες φορές η απόσταση ήταν καθορισμένη στα 20 στάδια, δηλαδή 3550-3800 μ. Το αγώνισμα εισήχθη στην 15η Ολυμπιάδα (720 π.Χ.).

Ο οπλίτης: Εισάγεται στους Ολυμπιακούς Αγώνες το 520 π.Χ., δηλαδή στην 65η Ολυμπιάδα. Πρόκειται για δρόμο ταχύτητας, όπου ο δρομέας έτρεχε φορώντας χάλκινη αμυντική πανοπλία (κράνος, κνημίδες, ασπίδα). Η διαδρομή του οπλίτη δρόμου ήταν 2 έως 4 στάδια (συνήθως 2 στάδια, όπως ο διάυλος). Ο οπλίτης δρόμος θεωρείται ως επικήδειος αγώνας προς τιμήν κάποιου νεκρού ήρωα. Εκτός των Ολυμπιακών Αγώνων

αναφέρεται και στα Νέμεα, Πύθια, Ίσθμια, Παναθήναια και σε άλλες γιορτές. Ο Πausanίας αναφέρει ότι στην Ολυμπία, στο ναό του Διός φυλάγονταν 25 χάλκινες ασπίδες τις οποίες μοίραζαν στους οπλιτοδρόμους για την τέλεση των αγώνων.

Το πένταθλο

Αλτήρες

Αποτελείτο από πέντε αγωνίσματα: το άλμα, το δρόμο, το ακόντιο, το δίσκο και την πάλη. Από τα αγωνίσματα αυτά τα τρία πρώτα θεωρούντο ελαφρά και τα δύο τελευταία βαρέα. Η παράδοση αναφέρει ότι πρώτος ο Ιάσων δημιούργησε το πένταθλο, την ένωση δηλαδή πέντε διαφορετικών αγωνισμάτων

προς τιμήν του φίλου του Παλέα, ο οποίος είχε νικήσει στην πάλη, στους αγώνες που τέλεσαν οι Αργοναύτες στη Λήμνο, αλλά είχε έλθει δεύτερος σε όλα τα υπόλοιπα αγωνίσματα. Το άλμα, το ακόντιο και ο δίσκος αποτελούσαν αγωνίσματα μόνο του πεντάθλου, ενώ ο δρόμος

και η πάλη διεξάγονταν και ξεχωριστά με δικό τους έπαθλο. Ο νικητής του πεντάθλου θεωρείτο και ο πιο σπουδαίος. Μάλιστα ο Αριστοτέλης τον θεωρεί ως "τον κάλλιστον των Ελλήνων". Ωστόσο άγνωστος παραμένει ο τρόπος ανακήρυξης του πενταθλητή.

Το άλμα

Για πρώτη φορά το άλμα ως αυτόνομο αγώνισμα αναφέρεται στην Οδύσσεια, στους αγώνες των Φαιάκων προς τιμήν του Οδυσσέα (Θ 129). Επίσης στη μυθολογία αναφέρεται στους αγώνες που οργάνωσαν οι Αργοναύτες στη Λήμνο. Στην Ολυμπία το άλμα αποτελούσε πάντα αγώνισμα του πεντάθλου, το οποίο γινόταν στο στάδιο, σε

ένα τετράπλευρο σκάμμα μήκους 50 ποδιών (16 μ.), γεμάτο με μαλακό χώμα. Όπως και σήμερα, στη μία πλευρά του σκάμματος υπήρχε ο βατήρ, όπου πατούσαν οι αθλητές. Μετά το άλμα του αθλητή στο σημείο που ακουμπούσαν τα πόδια του, τοποθετούσαν το σημείον, για να ξεχωρίζει η επίδοσή του, την οποία μετρούσαν με ξύλινο κοντάρι, τον κανόνα. Κατά την εκτέλεση του άλματος οι αθλητές χρησιμοποιούσαν τους αλτήρες, λίθινα ή μολύβδινα βάρη προκειμένου να εξασφαλίσουν οι άλτες καλύτερη επίδοση. Οι αλτήρες ήταν διαφόρων τύπων, ανάλογα με το σχήμα τους: ελλειψοειδείς, αμφίσφαιροι, αμφιβαρείς, κυρίως όμως μακροί και σφαιροειδείς. Οι αλτήρες που διασώθηκαν από την αρχαιότητα έχουν βάρος 1610, 1480 ή 2018 ή ακόμη και 4629 γραμμαρίων. Ανάλογα λοιπόν με τη σωματική τους διάπλαση, οι άλτες χρησιμοποιούσαν και τους κατάλληλους αλτήρες. Ωστόσο φαίνεται ότι οι αλτήρες που έχουν μεγάλο βάρος, κατά πάσα πιθανότητα ήταν αναθηματικοί. Γνωρίζουμε επίσης ότι κατά την εκτέλεση του άλματος, η χρήση των αλτήρων δεν ήταν υποχρεωτική. Οι αλτήρες χρησιμοποιούντο από τους αθλητές όχι μόνο στο άλμα, αλλά και για να γυμνάσουν τα χέρια, τους βραχίονες και τα δάχτυλα, (η λεγόμενη αλτηροβολία) όπως δείχνουν διάφορες απεικονίσεις σε αγγεία. Το άλμα, το οποίο ήταν πάντα εις μήκος, πιθανόν να ήταν απλό, διπλό ή και τριπλό. Σύμφωνα με μαρτυρίες που υπάρχουν, κατά τη διεξαγωγή του άλματος παιζόταν αυλός, και η μουσική βοηθούσε καλύτερα τον άλτη να αποκτήσει ρυθμό στις κινήσεις του.

Ο δίσκος

Στην Ιλιάδα ο Όμηρος αναφέρει το δίσκο ως αγώνισμα, όταν ο Αχιλλέας διοργάνωσε αγώνες προς τιμήν του νεκρού φίλου του Πάτροκλου. Επίσης στην Οδύσσεια (Θ 186) ο Οδυσσεύς νικά στο αγώνισμα του δίσκου σε αγώνες που οργάνωσαν οι Φαίακες προς τιμήν του. Στον Όμηρο ο δίσκος λεγόταν σόλος (βάρος που το έδεναν με λουρί και το πέταγαν όπως η σημερινή σφύρα).

Στους Ολυμπιακούς Αγώνες ο δίσκος εισήχθη το 632 π.Χ. και αποτελούσε πάντα αγώνισμα του πεντάθλου. Οι δίσκοι που χρησιμοποιούσαν οι δισκοβόλοι αρχικά ήταν λίθινοι, αργότερα όμως ήταν από χαλκό, μολύβι ή σίδηρο. Όπως και σήμερα ήταν στρογγυλοί. Οι δίσκοι που διασώθηκαν ως τις μέρες μας, έχουν διάμετρο από 0,17 έως 0,34 μ. και βάρος από 1250 έως 6600 γραμμάρια.

Οι μεγαλύτεροι πρέπει να ήταν αφιερώματα (όπως ο δίσκος του Κορίνθιου Ποπλίου Ασκληπιάδη, που φυλάσσεται στο Μουσείο της Ολυμπίας, νικητή στη 255η Ολυμπιάδα το 241 μ.Χ., ο οποίος φέρει εγχάρακτη επιγραφή αφιερωμένη στο Δία). Πάνω στους δίσκους εκτός από επιγραφές χάραζαν και διάφορες παραστάσεις. Συνήθως απεικόνιζαν αθλητές. Άλλες φορές πάλι έγραφαν ωδές ή διάφορες συνθήκες, όπως η συνθήκη της ιερής εκεχειρίας στην Ολυμπία.

Όπως φαίνεται σε διάφορες παραστάσεις αγγείων αλλά και αγαλμάτων (δισκοβόλος του Μύρωνα), ο τρόπος που έριχναν το δίσκο δεν διέφερε από το σημερινό.

Οι επιδόσεις των δισκοβόλων σημειώνονταν με πασσάλους ή καρφιά, τα σημεία, και έπειτα μετρούσαν το μήκος της ρίψης με κοντάρι ή με σχοινί. Οι αθλητές χρησιμοποιούσαν τον ίδιο δίσκο στους αγώνες. Μάλιστα, ο Πausanias (VI.19.4) αναφέρει ότι στην Ολυμπία, στο Θησαυρό των Σικυωνίων φυλάσσονταν τρεις επίσημοι

δίσκοι για το αγώνισμα του πεντάθλου.

Το ακόντιο

Αγώνισμα που επίσης αναφέρεται στον Όμηρο και προέρχεται από τον πόλεμο και το κυνήγι. Δύο ήταν τα είδη του ακοντισμού: ο εκήβολος, δηλαδή βολή του ακοντίου σε μήκος, και ο στοχαστικός, δηλαδή βολή σε προκαθορισμένο στόχο. Στην Ολυμπία αγώνισμα του πεντάθλου αποτελούσε ο εκήβολος ακοντισμός.

Το ακόντιο ήταν ένα μακρύ ξύλινο κοντάρι μήκους 1,50-2 μ., με μυτερή την άκρη του, χωρίς μεταλλική αιχμή και πιο ελαφρύ από το πολεμικό. Ακόντια με αιχμή χρησιμοποιούσαν στο στοχαστικό ακοντισμό. Μία λουρίδα από δέρμα, η λεγόμενη αγκύλη, μήκους 0,40 μ. σχημάτιζε θηλειά στο κέντρο βάρους του ακοντίου. Στη θηλειά αυτή ο αθλητής περνούσε το δείκτη και το μέσο δάκτυλο του χεριού. Στα υπόλοιπα η τεχνική ρίψης του ακοντίου δεν διέφερε από τη σημερινή.

Η πάλη

Ως εφευρέτης του αθλήματος αναφέρεται ο Θησέας (στη πάλη του με τον Κερκύονα), αλλά και ο Ηρακλής (όταν νικά τους γίγαντες Ανταίο, Αχελώ, Τρίτωνα και διάφορα τέρατα). Εκτός των δύο μυθικών ηρώων, όμως, και θεοί αναφέρονται ως

εφευρέτες της πάλης, όπως ο Ερμής και η κόρη του Παλαίστρα.

Στους Ολυμπιακούς Αγώνες η πάλη εισήχθη ως ανεξάρτητο αγώνισμα στη 18η Ολυμπιάδα (708 π. Χ.), αλλά και ως αγώνισμα του πεντάθλου. Από την 37η Ολυμπιάδα (632 π.Χ) άρχισαν και οι παίδες να αγωνίζονται στην πάλη. Υπήρχαν δύο είδη πάλης: η ορθία πάλη ή ορθοπάλη ή σταδαία πάλη και η αλίνδησις ή κύλισις ή κάτω πάλη.

Η Παλαίστρα στην Αρχαία Ολυμπία

Στην πρώτη αρκούσε ο παλαιστής να ρίξει κάτω τον αντίπαλό του τρεις φορές (οπότε λεγόταν τριακτήρ). Στη δεύτερη μετά την πτώση εξακολουθούσε ο αγώνας μέχρι ο ένας εκ των δύο αντιπάλων να παραδεχτεί την ήττα του, να κάνει δηλαδή την κίνηση του απαγορεύειν (ύψωνε το ένα ή τα δύο δάχτυλα του ενός χεριού). Ο ορισμός των αντιπάλων κατά (5 έως 8) ζεύγη γινόταν με κλήρο. Οι αθλητές της πάλης αγωνίζονταν με το σώμα αλειμμένο με λάδι, γυμνοί μέσα στο σκάμμα. Αρκετές παραστάσεις σε αγγεία μας δίνουν πολλές λεπτομέρειες για την εκτέλεση του αθλήματος, που όπως φαίνεται δεν διέφερε πολύ από το σημερινό. Από τις γραπτές πηγές πληροφορούμαστε τα ονόματα μεγάλων παλαιστών. Από τους πιο φημισμένους ήταν ο Μίλων ο Κροτωνιάτης, που νίκησε πέντε φορές στην Ολυμπία, επτά στα Πύθια, εννέα στα Νέμεα και δέκα στα Ίσθμια.

Η πυγμαχία

Αγώνισμα που επίσης θεωρείται από τα παλαιότερα, γνωστό ήδη στη μινωική αλλά και τη μυκηναϊκή εποχή. Η πυγμή αναφέρεται στον Όμηρο ως ένα από τα αγωνίσματα που έγιναν προς τιμήν του Πατρόκλου. Κατά τη μυθολογία την πυγμή εφεύρε ο Απόλλωνας, αλλά και ο Ηρακλής, ο Θησέας και άλλοι ήρωες. Προστάτης,

ωστόσο, του αγωνίσματος θεωρείτο ο Απόλλωνας. Η πυγμή ως αγώνισμα στην Ολυμπία εισάγεται στην 23η Ολυμπιάδα (688 π.Χ.), και για τους παίδες στην 41η (616 π.Χ.).

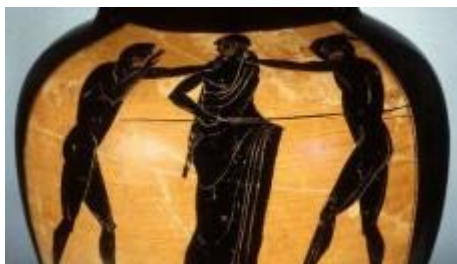
Οι αντίπαλοι αγωνίζονταν έως ότου ο ένας από τους δύο πέσει αναίσθητος ή παραδεχτεί την ήττα του. Και στη πυγμή, όπως και στην πάλη, τα ζεύγη των πυκτών καθορίζονταν με κλήρο. Σε παραστάσεις αγγείων που απεικονίζουν σκηνές πυγμαχίας φαίνεται ότι οι αντίπαλοι στέκονταν αντιμέτωποι με το αριστερό πόδι μπροστά και λυγισμένο το δεξί.

Τα χτυπήματα γίνονταν κυρίως στο κεφάλι και το πρόσωπο. Δεν υπήρχε χρονικός περιορισμός στη διάρκεια του αγώνα, και οι αθλητές αγωνίζονταν μέχρις ότου ο ένας από τους δύο αθλητές αναγκαστεί να απαγορεύσει, να παραδεχτεί δηλαδή την ήττα του ή να πέσει αναίσθητος.

Οι αθλητές κατά τη διεξαγωγή του αγωνίσματος φορούσαν στα χέρια τους ιμάντες, οι οποίοι μάλιστα ήταν γνωστοί ήδη στη μυκηναϊκή εποχή. Ο Όμηρος, μάλιστα, μας δίνει λεπτομερή περιγραφή των ιμάντων που φορούσαν οι πύκτες: ήταν λουρίδες από λεπτό δέρμα βοδιού, τις οποίες τύλιγαν στα χέρια τους. Αργότερα, στη πρώτη φάλαγγα των δαχτύλων πρόσθεσαν λουρίδες από σκληρό δέρμα και στο εσωτερικό έβαζαν μαλλί. Από τον 4ο αι. π.Χ. και ως τα τέλη του 2ου αι. μ.Χ. οι πύκτες αντί να δένουν τους ιμάντες, φορούσαν ένα είδος γαντιού από έτοιμους περιτυλιγμένους ιμάντες. Τέλος, στα ρωμαϊκά χρόνια οι πυγμαχοί χρησιμοποιούσαν ένα πυγμαχικό γάντι ενισχυμένο με σίδηρο και μολύβι. Από τους ονομαστότερους πυγμαχούς της αρχαιότητας ήταν ο Διαγόρας ο Ρόδιος, πατέρας της Καλλιπάτειρας.

Το παγκράτιο

Από τα πιο θεαματικά αγωνίσματα το παγκράτιο ήταν συνδυασμός πυγμής και πάλης. Η παράδοση αναφέρει ότι πρώτος ο Θησέας συνδύασε πάλη και πυγμή για να σκοτώσει το Μινώταυρο. Στην Ολυμπία εισάγεται στη 33η Ολυμπιάδα (648 π. Χ.).

Το αγώνισμα διακρινόταν στο άνω ή ορθοστάνην παγκράτιο (όταν οι αθλητές αγωνίζονταν όρθιοι) και στο κάτω παγκράτιο (όταν οι αντίπαλοι έπεφταν και συνέχιζαν κάτω).

Στην προπόνηση οι αθλητές χρησιμοποιούσαν συνήθως το ορθοστάνην, ενώ στους αγώνες το κάτω παγκράτιο.

Οι παγκρατιαστές έπρεπε να συνδυάζουν ταυτόχρονα τα προσόντα των παλαιστών και των πυγμάχων, ενώ το αγώνισμα είχε αυστηρούς κανόνες τους οποίους έπρεπε να ακολουθούν. Τα ονόματα μεγάλων παγκρατιαστών που διασώθηκαν από τις αρχαίες πηγές είναι του Λύγδαμι του Συρακουσίου (πρώτου Ολυμπιονίκη στο παγκράτιο το 648 π.Χ.), του Ευκλή, του Σώστρατου του Σικυώνιου και άλλων.

Τα ιππικά αγωνίσματα

Τα ιππικά αγωνίσματα εισάγονται για πρώτη φορά στην Ολυμπία στην 33η Ολυμπιάδα το 648 π.Χ. με τις ιπποδρομίες των τελείων κελήτων, το οποίο ήταν αγώνισμα με αναβάτη σε άλογο που έκανε έξι φορές το γύρο του ιπποδρόμου. Το 469 π.Χ. (71η Ολυμπιάδα) εισάγεται η κάλπη (ιπποδρομίες φοράδων) και το 256 π.Χ. (131η Ολυμπιάδα) η ιπποδρομία των πύλων.

Στις ιπποδρομίες ο αναβάτης ίππευε γυμνός, δίχως εφίππιο και αναβολείς κρατώντας το μαστίγιο και τα ηνία, όπως απεικονίζεται σε διάφορες παραστάσεις αγγείων. Το εφίππιο πιθανότατα

χρησιμοποιούσαν μόνο οι πολεμιστές. Τέλος, όπως οι ηνίοχοι έτσι και οι αναβάτες υπηρετούσαν τους ιδιοκτήτες των αλόγων.

Αρματοδρομίες

Ο πρώτος αγώνας αρματοδρομίας που αναφέρει η παράδοση είναι αυτός μεταξύ του Πέλοπα και του Οινόμαου, βασιλιά της Πίσας, μύθος που συνδέεται άμεσα με την Ολυμπία. Αρματοδρομίες επίσης αναφέρει και ο Όμηρος, στους αγώνες που οργάνωσε ο Αχιλλέας προς τιμήν του νεκρού φίλου του Πατρόκλου. Προστάτης του αγωνίσματος της αρματοδρομίας θεωρείτο ο θεός Ποσειδώνας. Τα αγωνίσματα αρματοδρομιών στην Ολυμπία ήταν:

Το τέθριππο: το άρμα, ένα μικρό ξύλινο δίτροχο όχημα, συρόταν από τέσσερα άλογα. Το μήκος της διαδρομής ήταν δώδεκα γύροι του ιπποδρόμου. Το τέθριππο εισάγεται στην 25η Ολυμπιάδα (680 π. Χ.) και διεξάγεται έως και το 241 μ.Χ.

Η απήνη: εισάγεται στους Ολυμπιακούς αγώνες το 500 π.Χ. στην 70η Ολυμπιάδα και καταργήθηκε το 444 π.Χ. στην 84η Ολυμπιάδα. Το άρμα έσερναν δύο ημίονοι.

Η συνωρίδα: άρμα που έσερναν δύο άλογα. Εισάγεται στην 93η Ολυμπιάδα (408 π.Χ.).

Το τέθριππο πώλων: εισάγεται στην 99η Ολυμπιάδα (348 π.Χ.). Το μήκος της διαδρομής ήταν οκτώ γύροι του ιπποδρόμου.

Η συνωρίδα πύλων: εισάγεται

ως αγώνισμα στην 128η Ολυμπιάδα (268 π.Χ.). Στους ομηρικούς χρόνους ηνίοχος ήταν ο ίδιος ο ιδιοκτήτης, αλλά στους ιστορικούς χρόνους οι ηνίοχοι δεν ήταν οι ιδιοκτήτες των αλόγων. Η νίκη, όμως, ανήκε στους ιδιοκτήτες οι οποίοι μάλιστα στέφονταν νικητές,

ενώ για τον ηνίοχο το βραβείο ήταν μια μάλλινη ταινία που ο ιππότροφος (ο ιδιοκτήτης δηλαδή του ίππου) του έδενε στο μέτωπο. Για το λόγο αυτό στην Ολυμπία έχουμε ονόματα γυναικών που αναφέρονται ως νικητές στις αρματοδρομίες (Κυνίσκα), παιδιών ή και πόλεων.

Οι ηνίοχοι κατά την εκτέλεση του αγωνίσματος επεδίωκαν να καταλάβει το άρμα την εσωτερική πλευρά του ιπποδρόμου, προκειμένου να διανύσουν μικρότερη απόσταση. Ονομαστοί ηνίοχοι της αρχαιότητας ήταν ο Κάρρωτος (ηνίοχος του βασιλιά Αρκεσιλάου), ο Φίντις ο Συρακούσιος, ο Νικόμαχος ο Αθηναίος, ο Χρόμιος, ηνίοχος του Ιέρωνα των Συρακουσών κ.ά.

Αγώνες κηρύκων και σαλπικτών

Στην Ολυμπία διακρίνονταν, εκτός από τους αθλητές, οι κήρυκες και οι σαλπικτές. Αυτοί συμμετείχαν σε αγώνες που εισήχθησαν στην 96η Ολυμπιάδα, το 396 π.Χ., και οι νικητές είχαν προνομιακό ρόλο κατά την τέλεσή τους. Πιο συγκεκριμένα, επειδή πολλοί ικανοί κήρυκες και σαλπικτές διεκδικούσαν την τιμή να αναγγέλλουν τα αγωνίσματα και τους νικητές ή να σαλπίζουν στον ιππόδρομο, καθιερώθηκαν και γι' αυτούς αγώνες. Έτσι, όσοι νικούσαν αποκτούσαν το προνόμιο να σαλπίζουν και να ανακοινώνουν τους αθλητές κατά την Ολυμπιάδα.

Εισαγωγή των Αγωνισμάτων στους Ολυμπιακούς Αγώνες

ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ	ΧΡΟΝΟΣ	ΑΘΛΗΜΑ	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΑΘΛΗΜΑΤΟΣ
1 _η	776 π.Χ.	Δρόμος σταδίου	200 μ.
14 _η	724 π.Χ.	Δίαυλος (2 στάδια)	400 μ.
15 _η	720 π.Χ.	Δόλιχος (7-24 στάδια)	2.000 μ.
18 _η	708 π.Χ.	Πένταθλο και πάλη	
23 _η	688 π.Χ.	Πυγμή	
25 _η	680 π.Χ.	Τέθριππο	
33 _η	648 π.Χ.	Παγκράτιο και αγώνας ίππου κέλητος	
37 _η	632 π.Χ.	Δρόμος και πάλη παιδων	
38 _η	628 π.Χ.	Πένταθλο παιδων (μοναδική φορά)	
41 _η	616 π.Χ.	Πυγμή παιδων	
65 _η	520 π.Χ.	Οπλίτης δρόμος (2-4 στάδια)	
70 _η	500 π.Χ.	Απήνη (αρματοδρομία) (444 π.Χ) (84η κατάργηση)	
93 _η	408 π.Χ.	Συνωρίς ίππων	
96 _η	396 π.Χ.	Αγώνας σαλπικτών και κηρύκων	
99 _η	384 π.Χ.	Τέθριππο πύλων	
128 _η	268 π.Χ.	Συνωρίς πύλων	
128 _η	256 π.Χ.	Αγώνας πύλου κέλητος	
145 _η	200 π.Χ.	Παγκράτιο παιδων	

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ

Οι αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν καθαρά ανδρική υπόθεση. Όχι μόνο απαγορευόταν η συμμετοχή των γυναικών αλλά και αυτή ακόμα η παρακολούθηση των Αγώνων από τις γυναίκες.

Η μόνη γυναίκα που μπορούσε να δει τους Αγώνες ήταν η ιέρεια της Δήμητρας Χαμύνης, που δεχόταν αυτή τη τιμητική θέση κάθε 4 χρόνια και καθόταν σ' έναν βωμό μέσα στο στάδιο, απέναντι από τις θέσεις των κριτών.

Αργότερα στους ρωμαϊκούς χρόνους την τιμητική αυτή θέση, την έπαιρνε η σύζυγος του Ηρώδη.

Παραδόξως όμως υπήρχαν ειδικοί αγώνες δρόμου για της νέες κοπέλες, που γινόταν στην Ολυμπία κάθε 4 χρόνια, προς τιμή της θεάς Ήρας, τα "ΗΡΑΙΑ". Αυτή που δημιούργησε αυτούς τους αγώνες ήταν η Ιπποδάμεια. Εκεί λοιπόν 16 παρθένες ύφαιναν πέπλο στη θεά Ήρα και οι ίδιες διοργάνωναν τα "Ηραιο". Εκεί γινόταν ένα και μόνο αγώνισμα : ο δρόμος των 160 μ. και στη νικήτρια δινόταν στεφάνι ελιάς. Οι γυναίκες έτρεχαν με λυτά μαλλιά και ήταν ντυμένες με κοντούς χιτώνες. Οι πρώτες γυναίκες αθλήτριες προήλθαν από την Σπάρτη. Οι Σπαρτιάτες πίστευαν ότι αν οι γυναίκες είναι υγιείς και σε καλή κατάσταση, τότε θα είναι και τα παιδιά τους υγιή.

Όμως οι γυναίκες είχαν δικαίωμα συμμετοχής στα ιππικά αγωνίσματα των ανδρών στην αρχαία Ολυμπία μόνο ως ιδιοκτήτριες αλόγων. Υπήρξαν περιπτώσεις κατά τις οποίες γυναίκες ανακηρύσσονταν νικήτριες χωρίς να συμμετέχουν, αφού στα συγκεκριμένα αγωνίσματα βραβευόταν ο ιδιοκτήτης και όχι ο αναβάτης. Χάρη σε αυτό το θεσμό λοιπόν, πολλές γυναίκες στέφθηκαν "ολυμπιονίκες". Μια από αυτές ήταν η Κηνύσκα, η κόρη του βασιλιά της Σπάρτης Αρχίδαμου που νίκησε στο τέθριππο.

Αν τώρα μια γυναίκα τολμούσε να παραβεί το νόμο, να μπει ή να δει τους αγώνες των ανδρών, η τιμωρία ήταν πολύ σκληρή, σύμφωνα με τους νόμους των Ηλείων. Την έριχναν από το Τυππαίο όρος, όπως καταγράφει ο Πausανίας.

Η μόνη γυναίκα που κατάφερε να παραβεί το νόμο και να μείνει ατιμώρητη ήταν η Καλλιπάτειρα. Ήταν κόρη, αδελφή και μητέρα

ολυμπιονικών. Η Καλλιπάτειρα έδειξε ιδιαίτερη φροντίδα στην ανατροφή και την εκγύμναση του γιου της, γι' αυτό η ελπίδα της ήταν να τον δει να αγωνίζεται στους αγώνες. Ντυμένη με ανδρικά ρούχα λοιπόν, μπήκε στο στάδιο για να παρακολουθήσει το γιο της να τρέχει. Μετά τη νίκη του γιου της και μη μπορώντας να συγκρατήσει τη χαρά της, πήδηξε στον περίβολο και τότε έπεσαν τα ρούχα της και αποκαλύφθηκε το φύλο της. Οι ελλανοδίκες ωστόσο δεν την τιμώρησαν, τιμώντας έτσι τα μέλη της οικογένειάς της, που ήταν όλοι ολυμπιονίκες.

ΗΡΑΙΑ

Ηραία ονομάζονταν οι γυναικείοι αγώνες που γίνονταν προς τιμήν της θεάς Ήρας. Ήταν εντελώς ανεξάρτητοι από τους αγώνες των ανδρών. Γίνονταν κάθε 4 χρόνια μερικές μέρες πριν από τα Ολύμπια. Η παράδοση αναφέρει πως ιδρύθηκαν από την Ιπποδάμεια, ως ευχαριστήριο στο Δία που την βοήθησε να παντρευτεί τον Πέλοπα. Υπεύθυνη για την διοργάνωση ήταν μία επιτροπή 16 γυναικών από την Ηλεία, οι οποίες ύφαιναν κάθε 4 χρόνια ένα πέπλο για τη θεά. Δικαίωμα συμμετοχής είχαν μόνο οι ανύπαντρες κοπέλες. χωρίζονταν σε 3 κατηγορίες: παιδική – εφηβική- νεανική. Υπήρχε μόνο ένα αγώνισμα, ο δρόμος των 500 ποδών (160 μ. περίπου) το οποίο και διεξαγόταν στο στάδιο της Ολυμπίας. Οι κοπέλες είχαν λυτά τα μαλλιά τους και φορούσαν κοντό χιτώνα, ενώ ο δεξιός ώμος ήταν γυμνός έως το στήθος. Οι νικήτριες στεφανώνονταν με τον κότινο και έπαιρναν και ένα κομμάτι κρέας από αγελάδα που είχε θυσιαστεί στην Ήρα. Επίσης μπορούσαν όπως και οι άντρες να αφιερώσουν άγαλμά τους στο Ηραίο.

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Οι Αγώνες σιγά σιγά έχασαν την σημασία τους όταν οι Ρωμαίοι κατέλαβαν την Ελλάδα και όταν ο Χριστιανισμός έγινε η επίσημη θρησκεία της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, οι Ολυμπιακοί θεωρούνταν πια σαν μία παγανιστική γιορτή, και το 393 μ.Χ. ο αυτοκράτορας Θεοδόσιος απαγόρευσε την διεξαγωγή τους. Με αυτό τον τρόπο τελείωσε μια περίοδος χιλίων χρόνων κατά την οποία οι Ολυμπιακοί διεξάγονταν συνέχεια κάθε τέσσερα χρόνια.

Η ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Μετά την κατάργηση των αρχαίων γυμνικών αγώνων η άθληση έπαψε να έχει το θρησκευτικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα της αρχαιότητας.

Απέκτησε χαρακτήρα πρακτικό (στρατιωτική εξάσκηση) και ψυχαγωγικό (δημόσιο θέαμα). Το σύστημα εκπαίδευσης , την ευθύνη του οποίου είχαν βασικά τα μοναστήρια και η εκκλησία, δεν προέβλεπε την σωματική αγωγή, ενώ το κράτος δεν ενίσχυε την οργανωμένη άθληση.

Για τους Βυζαντινούς κυρίαρχο στοιχείο της ανθρώπινης υπόστασης ήταν η ψυχή, η φροντίδα της οποίας θα οδηγούσε τον άνθρωπο στη Βασιλεία των Ουρανών, ενώ στην αρχαιότητα πίστευαν ότι η φροντίδα και η γύμναση του σώματος μπορούσε να οδηγήσει την ψυχή στην ευδαιμονία. Πολλές χιλιάδες ήταν οι νέοι που άφηναν τα εγκόσμια για να ενταχθούν στα μοναστήρια.

Η ελληνική αθλητική παράδοση δεν εξαφανίστηκε εντελώς, παρ'όλο που βγήκε στο κοινωνικό περιθώριο. Αθλήματα όπως οι δρόμοι (<<βοτόν πεζοδρόμιον>>), το άλμα, το δοκίμιν (άρση βαρών), ο δίσκος το ακόντιο, το παγκράτιο, η πάλη, η πυγμαχία, διατηρήθηκαν με άλλο βέβαια περιεχόμενο (λαϊκά ψυχαγωγικά αγωνίσματα) και σε διαφορετικές αγωνιστικές ευκαιρίες (πανηγύρια, διαλλείματα ιπποδρομιών). Τα αιματηρά θεάματα των Ρωμαίων καταργήθηκαν εντελώς μια και ήταν εντελώς αταίριαστα στο χριστιανικό πνεύμα. Οι αρματοδρομίες εξαιρέθηκαν από όλα τα απαγορευτικά διατάγματα και αναδείχθηκαν για αιώνες το δημοφιλέστερο αγώνισμα- θέαμα. Άλλα δημοφιλή αθλήματα- παιχνίδια που διεξάγονταν ήταν το τζυκάνιο και οι κονταρομαχίες. Αρκετοί αυτοκράτορες διακρίθηκαν σε αθλητικά έργα (Θεόφιλος , Μιχαήλ Γ', Τσιμισκής, Ρωμανός Β´...). Ο ιδρυτής της Μακεδονικής δυναστείας Βασίλειος Α´, οφείλει την ανάδειξη και την αναρρίχηση του στο θρόνο από απλός ιπποκόμος, κατά μεγάλο βαθμό, στη σωματική του δύναμη και τις αθλητικές του επιδόσεις, που τον έκαναν διάσημο και του χάρισαν την εύνοια του αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ´. Ινδάλματα του λαού αποδείχθηκαν αρκετοί ηνίοχοι με θαυμαστές νίκες.

Ο πιο σπουδαίος αθλητής- ήρωας ήταν ο μυθικός Διγενής Ακρίτας ο ατρόμητος φρουρός των ανατολικών συνόρων , για τον οποίο η λαϊκή φαντασία έπλασε αναρίθμητα κατορθώματα. Είναι η ενσάρκωση της τόλμης και της παλικάριάς. Εμφανίζεται στα δημοτικά τραγούδια σαν εξαιρετος αθλητής, με απaráμιλλο σωματικό και ψυχικό σθένος. Ο

Διγενής καυχιέται ότι << κανείς δεν είναι σαν και με στις αντρείας τη χάρη στο μπάλαιμα, στο τρέξιμο, στο πήδος, στο κοντάρι >>.

ΠΡΩΤΕΣ ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ.

Αναφέρθηκε και τονίστηκε ότι στον αρχαιοελληνικό κόσμο, οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν το σύμβολο της ενότητας όλων των ελληνικών πληθυσμών. Στα πρώτα βήματα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, το ιδεώδες του ολυμπισμού αναβιώνει.

Το 1833, ο ποιητής Αλέξανδρος Σούτσος, ανακαλούσε τον ένδοξο και ειρηνικό χαρακτήρα των Ολυμπιακών Αγώνων. Το 1838, στο Δήμο των Λετρίνων, περιοχή κοντά στην αρχαία Ολυμπία, αποφάσισαν να αναβιώσουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Σύμφωνα με τα σχέδιά τους, οι αγώνες θα γίνονταν κάθε τέσσερα χρόνια στην πόλη του Πύργου. Καθώς δεν υπάρχουν άλλες πληροφορίες για τους αγώνες αυτούς, οι ιστορικοί δεν πιστεύουν ότι έγιναν ποτέ. Ωστόσο, αυτή η πληροφορία είναι πολύ σημαντική, γιατί δείχνει τον πόθο των σύγχρονων Ελλήνων να συνεχίσουν τον αρχαίο πολιτισμό τους αμέσως μόλις ιδρύθηκε το νεοελληνικό κράτος.

ΖΑΠΠΕΙΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ.

Αντίθετα με την κοινή άποψη, οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896 δεν ήταν οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες: Οι Έλληνες είχαν αναβιώσει τους Ολυμπιακούς πολύ πριν γεννηθεί ο Coubertin. Διοργάνωσαν τους Διεθνείς Ολυμπιακούς Αγώνες στην Αθήνα τέσσερις φορές: το 1859, το 1870, το 1875 και το 1889. Πώς οργανώθηκαν αυτοί οι αγώνες;

Ο Ευάγγελος Ζάππας, εμπνευσμένος από την ιδέα του Αλέξανδρου Σούτσου για αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, πρότεινε στην ελληνική κυβέρνηση να χρηματοδοτήσει την ίδρυση εταιρείας που θα αναλάμβανε την διοργάνωση και τη διεξαγωγή των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων.

Ο Α. Ραγκαβής, Έλληνας υπουργός Εξωτερικών και λόγιος, ήταν αντίθετος: «Το σημερινό πνεύμα είναι διαφορετικό από εκείνο της Αρχαιότητας. Τα σημερινά κράτη συναγωνίζονται στη βιομηχανία και στα προϊόντα και όχι στα στάδια».

Σύμφωνα με το Ραγκαβή, οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί έπρεπε να εστιάσουν στην αγροτική και βιομηχανική πρόοδο και όχι στον αθλητισμό. Γι' αυτό, πρότεινε στο Ζάππα μια μικτή διοργάνωση που να συμπεριλαμβάνει αγροτικούς διαγωνισμούς και αθλητικούς αγώνες, για ψυχαγωγία. Ουσιαστικά, το βιομηχανικό μέρος των Ζάππειων Ολυμπιακών Αγώνων διοργανωνόταν τακτικά και συγκέντρωνε περισσότερη προσοχή και πολύ περισσότερα χρήματα απ' ό,τι το αθλητικό.

Τι είδος αγώνες ήταν λοιπόν αυτοί οι πρώτοι Ολυμπιακοί; Προσείλκυσαν τη συμμετοχή του κόσμου;

1859.

Καθώς η ανακαίνιση του αρχαίου Σταδίου δεν είχε ακόμα ολοκληρωθεί, οι αγώνες του 1859 έγιναν στην πλατεία Λουδοβίκου. Τους παρακολούθησαν όλοι οι επίσημοι, η βασιλική οικογένεια, τα μέλη της κυβέρνησης, οι στρατιωτικές και δημοτικές αρχές και πολλές χιλιάδες κόσμου. Καθώς ήταν μια από τις πρώτες μαζικές συγκεντρώσεις ούτε ο λαός ούτε η αστυνομία είχε προηγούμενη εμπειρία για το πώς να διατηρήσουν την τάξη για τη διοργάνωση αυτή. Το γεγονός ότι ήταν μια καινούρια εμπειρία, κάνει τους αγώνες αυτούς ένα πολύ ενδιαφέρον παράδειγμα για τη μελέτη των πρώτων μαζικών συγκεντρώσεων στην εποχή των σύγχρονων κοινωνιών.

Οι αθλητικοί αγώνες είχαν περισσότερο χαρακτήρα παιχνιδιού παρά αθλητικό. Καθώς δεν υπήρχαν αθλητές τότε, η οργανωτική επιτροπή επέτρεψε τη συμμετοχή εργατών, μεταφορέων κλπ., τους οποίους τράβηξαν τα χρηματικά έπαθλα των αγώνων. Σύμφωνα με τον Τύπο της εποχής, κατά τη διάρκεια των αγώνων συνέβησαν πολλά αστεία περιστατικά: Ένας αστυνομικός, που ήταν εκεί για να επιβάλλει την τάξη, άφησε τη θέση του και συμμετείχε στους αγώνες! Ακόμη και ένας ζητιάνος, που παρίστανε τον τυφλό συμμετείχε στους αγώνες!!!

Την επόμενη μέρα ο Τύπος επέκρινε τους αγώνες, αλλά το ιδεώδες του αθλητικού πνεύματος έγινε γενικά αποδεκτό και αυτή ήταν η αρχή της όλης διαδικασίας των Ολυμπιακών Αγώνων.

1870.

Οι αγώνες του 1870 έγιναν στο ανακαινισμένο Στάδιο. Τώρα η οργάνωση ήταν πολύ καλύτερη:

Το πρόγραμμα και οι κανόνες των αγωνισμάτων δημοσιεύτηκαν εγκαίρως. Οι αθλητές γράφτηκαν εγκαίρως και ακολούθησαν ειδική προπόνηση, ως απαιτούμενη προετοιμασία για τους αγώνες. Επελέγησαν τελικά 31 αθλητές για να συμμετάσχουν στους αγώνες.

Το Στάδιο ανακαινίστηκε και διαρρυθμίστηκε ώστε να δεχτεί το κοινό και τους επισήμους. Οι αθλητές ήταν ομοιόμορφα ντυμένοι : αθλητική περιβολή και σανδάλια στο χρέμα του δέρματος. Οι αγώνες του 1870 είχαν εξαιρετικά μεγάλη επιτυχία και ο Τύπος αφιέρωσε διθυραμβικά άρθρα τόσο στη διοργάνωση όσο και στη διεξαγωγή των αγώνων.

1 8 7 5.

Τα τρίτα Ολύμπια οργανώθηκαν από το Διευθυντή του Δημοσίου Γυμνασίου τον Ιωάννη Φωκιανό. Ο Φωκιανός πίστευε με πάθος ότι το ιδεώδες της γυμναστικής θα εξαπλωνόταν άνωθεν , από τις ανώτερες τάξεις, τις μορφωμένες και καλλιεργημένες . Γι' αυτό ενδιαφέρθηκε για την προετοιμασία των μαθητών του Γυμνασίου και των φοιτητών. Όλοι αυτοί, εκπαιδεύονταν στο Δημόσιο Γυμνάσιο της Αθήνας. Ο Φωκιανός εισήγαγε μια σειρά από γυμναστικές ασκήσεις, εμπνευσμένες από το γερμανικό γυμναστικό σύστημα.

Οι αθλητές ντύνονταν εντυπωσιακά : λευκό παντελόνι και λευκό πουκάμισο με μια μεγάλη μπλε ρίγα. Μέχρι το 1896, αυτή ήταν η επίσημη στολή γυμναστικής.

Παρά τη μεγάλη προετοιμασία και τις υψηλές προσδοκίες, αυτοί οι αγώνες δεν είχαν επιτυχία. Η βασιλική οικογένεια δεν τους παρακολούθησε. Δεν υπήρχε αρκετός χώρος για τη μεγάλη μάζα θεατών, που τελικά γέμισε το στίβο του Σταδίου. Υπήρξε δυσαρέσκεια και υπεύθυνος θεωρήθηκε ο Φωκιανός, παρά τις μεγάλες του προσπάθειες και την πολύ καλή προετοιμασία των αθλητών.

Ο ΒΑΡΟΝΟΣ ΠΙΕΡ ΝΤΕ ΚΟΥΜΠΕΡΤΕΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα ήταν μόνο μια μακρινή ανάμνηση της Κλασικής Αρχαιότητας χωρίς το όραμα του βαρόνου Πιερ ντε Κουμπερτέν και μερικών άλλων ανθρώπων της εποχής του. Το όραμα του φωτισμένου αυτού Γάλλου και των άλλων οραματιστών που προηγήθηκαν (π.χ. Ε. Ζάππα, Δ. Βικέλα κ.ά.) ήταν να ζωντανέψουν και πάλι τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Ο Πιερ ντε Κουμπερτέν γεννήθηκε το 1863 στο Παρίσι. Αγάπησε τα

σπορ και ασχολήθηκε ενεργά με την ξιφασκία, την κωπηλασία, την πυγμαχία και την ποδηλασία. Επηρεασμένος από επισκέψεις του σε βρετανικά σχολεία, εργάστηκε σκληρά για εισαχθεί η Φυσική Αγωγή στα σχολεία της Γαλλίας.

Οι ιδέες του κρίθηκαν πολύ αυστηρά από όλους όσοι δεν κατάλαβαν τη μεγάλη σημασία αυτής της προσπάθειας και τον πίκραναν. Όμως αυτός δε σταμάτησε να προσπαθεί. Ο Κουμπερτέν ήταν βέβαιος ότι ο ελληνικός πολιτισμός και ιδιαίτερα οι Ολυμπιακοί Αγώνες μπορούσαν να προσφέρουν πάρα πολλά στην ανθρωπότητα. Ξεκίνησε λοιπόν μια εκστρατεία, για να εξασφαλίσει διεθνή υποστήριξη για την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Το 1894 διοργάνωσε Διεθνές Αθλητικό Συνέδριο στο Παρίσι γι' αυτό το θέμα με συμμετοχή 13 χωρών. Στο Συνέδριο αυτό πάρθηκε η απόφαση να ξεκινήσουν και πάλι οι Ολυμπιακοί Αγώνες και μάλιστα στη χώρα που γεννήθηκαν, στην Ελλάδα. Αποφασιστική ήταν η συμβολή του Έλληνα λόγιου Δημήτρη Βικέλα.

Ο Κουμπερτέν επιθυμούσε ακόμη να υπάρχει μια μόνιμη Επιτροπή για την οργάνωση και την επίβλεψη των Αγώνων. Έτσι, στις 23 Ιουνίου 1894 ίδρυσε τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και διαμόρφωσε τη δομή του Ολυμπιακού Κινήματος. Διετέλεσε Πρόεδρος της από το 1896 έως το 1925. Ασχολήθηκε με την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων ακόμα και ως προς τις λεπτομέρειες. Δημιούργησε τους πέντε Ολυμπιακούς κύκλους, το σύνθημα των Αγώνων και καθιέρωσε τις διαδικασίες της τελετής έναρξης και της τελετής λήξης. Ο πρώτος Πρόεδρος της Δ.Ο.Ε. ήταν ο Δημήτρης Βικέλας (1894-1896).

Όταν πέθανε ο Κουμπερτέν, το 1937, το πένθος δεν ήταν μόνο για την Ελλάδα αλλά για όλο τον κόσμο. Ο ίδιος αγάπησε τόσο πολύ την Ολυμπία, που ζήτησε να θάψουν την καρδιά του εκεί.

Πράγματι, η καρδιά του βρίσκεται θαμμένη σε ειδική στήλη στην Ολυμπία, όπως ο ίδιος το θέλησε.

Η φιλοσοφία του βαρόνου Πιερ ντε Κουμπερτέν: Ο Κουμπερτέν πίστευε ότι ο αθλητισμός μπορεί να βοηθήσει τον άνθρωπο να διαμορφώσει καλό χαρακτήρα. Τι' αυτόν σημασία είχε όχι η νίκη αλλά η συμμετοχή. Πίστευε ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες μπορούν να βοηθήσουν τους λαούς να επικοινωνήσουν μεταξύ τους, να βοηθήσουν στην ειρήνη, στην κατανόηση και στη συνεργασία. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο Άβερν Μπραντέιτς (Πρόεδρος της Δ.Ο.Ε. 1952-1972) για τον αναβιωτή των Αγώνων:

"Ο Πιερ ντε Κουμπερτέν ήταν παιδαγωγός αλλά και αθλητής, και κύριος στόχος του με την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν να αποτελέσουν παράδειγμα, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία μιας καλύτερης και υγιέστερης ανθρωπότητας, ενός ευτυχέστερου και πιο ειρηνικού κόσμου".

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

Το Παναθηναϊκό Στάδιο, το οποίο είναι ευρέως γνωστό ως Καλλιμάρμαρο, είναι το στάδιο όπου φιλοξενήθηκαν οι πρώτοι σύγχρονοι Ο.Α., το 1896. Ακόμα και στην αρχαιότητα, ο χώρος στον οποίο βρίσκεται χρησιμοποιούνταν για να φιλοξενεί τα Παναθήναια, εορταστικές εκδηλώσεις που γίνονταν προς τιμήν της θεάς Αθηνάς. Το 1895 ανακατασκευάστηκε για πρώτη φορά για να φιλοξενήσει τους Ο.Α του 1896. Μετά την ανακαίνισή του μπορεί πλέον να φιλοξενήσει 40.000 θεατές.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Οι εθελοντές θεωρούνται σήμερα μια από τις βασικές παραμέτρους για την οργανωτική και την οικονομική επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων. Είναι ενδεικτικό ότι στους Αγώνες του 2000 στο Σίδνεϊ περισσότεροι από 50.000 εθελοντές πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους στην προετοιμασία και τη διεξαγωγή των Αγώνων. Αν και ο αριθμός των εθελοντών, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και οι τομείς της εμπλοκής τους στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων διαφοροποιούνται στη διαδρομή του χρόνου από το 1896 έως σήμερα, η παρουσία των εθελοντών είναι εμφανής και σημαντική ήδη από τις πρώτες διοργανώσεις.

Σε γενικές γραμμές θα μπορούσαμε να διακρίνουμε τρεις διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης του εθελοντισμού στο ολυμπιακό πλαίσιο, η εξέλιξη του οποίου συναρτάται αφενός με την εξέλιξη των αθλητικών θεσμών, και ιδίως των Ολυμπιακών Αγώνων, και αφετέρου με τα ιδιαίτερα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά χαρακτηριστικά των εκατό και πλέον χρόνων που έχουν περάσει από την πρώτη διοργάνωσή τους στη σύγχρονη εποχή. Αυτές οι τρεις διαφορετικές φάσεις είναι:

- Από το 1896 (Αθήνα) έως το 1908 (Λονδίνο) οι εθελοντές αποτελούν μια μικρή αριθμητικά ομάδα ανθρώπων που δραστηριοποιείται στον αθλητισμό.

- Από το 1912 (Στοκχόλμη) έως το 1980 (Μόσχα) στους εθελοντές προστίθενται τα συστήματα προσκόπων και οδηγών, καθώς και ο στρατός.

- Από το 1984 (Λος Άντζελες) έως σήμερα εκλείπει η παρουσία των προσκόπων και διαμορφώνονται τα σύγχρονα χαρακτηριστικά του κινήματος των εθελοντών.

Η διοργάνωση των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 1896 υπήρξε σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα της κινητοποίησης εθελοντών. Επρόκειτο για ανθρώπους που αποτέλεσαν τους θιασώτες της ανάπτυξης των αθλητικών θεσμών (π.χ. σωματεία, αθλητικοί αγώνες) στο ελληνικό κράτος και οι οποίοι στελέχωσαν την οργανωτική επιτροπή, αλλά και τις επιμέρους επιτροπές που ανέλαβαν την προετοιμασία των Αγώνων και τη διεξαγωγή των αθλημάτων. Άλλωστε, τα οικονομικά προβλήματα και η αδυναμία του ελληνικού κράτους να ανακατασκευάσει το Παναθηναϊκό Στάδιο δεν ξεπεράστηκαν παρά μόνο με την εθελοντική προσφορά πλούσιων Ελλήνων και ιδίως του Γεώργιου Αβέρωφ, που πρόσφερε στην οργανωτική επιτροπή ένα τεράστιο χρηματικό ποσό. Και στις επόμενες τρεις διοργανώσεις (1900, 1904, 1908) οι εθελοντές περιορίστηκαν στους ανθρώπους που στελέχωναν σε εθνικό επίπεδο τους υπό διαμόρφωση αθλητικούς θεσμούς. Έτσι ο αριθμός τους ήταν μικρός, ενώ τα κοινωνιολογικά τους χαρακτηριστικά ανταποκρίνονταν στο ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον αθλητισμό των μεσαίων και ιδίως των ανώτερων στρωμάτων των κοινωνιών αυτών. Οι Αγώνες του 1912 αποτέλεσαν τομή στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων. Το "σουηδικό κομψοτέχνημα", όπως αποκλήθηκαν οι Αγώνες της Στοκχόλμης, έδωσε νέα πνοή και στο ζήτημα της εθελοντικής προσφοράς. Σηματοδοτήθηκε έτσι μια νέα φάση στην ιστορία του εθελοντισμού στο ολυμπιακό πλαίσιο, η οποία διήρκεσε -με μικρές μόνο αποκλίσεις- έως τα μέσα της δεκαετίας του 1980. Η βασική καινοτομία που εισήχθη το 1912 ήταν η χρησιμοποίηση των συστημάτων προσκόπων. Από το 1952 στο Ελσίνκι δίπλα στους προσκόπους δραστηριοποιήθηκαν και τα γυναικεία συστήματα οδηγών.

Στην περίοδο μεταξύ του 1912 και του 1980 η παρουσία των προσκόπων αντικαθίσταται σε δύο περιπτώσεις (1936 στο Βερολίνο και 1980 στη Μόσχα) από τις κομματικές νεολαίες κρατών, οι οποίες, παρά τις διαφορές τους, χαρακτηρίζονται από το συγκεντρωτισμό του πολιτικού τους συστήματος και από την αποκλειστική παρουσία του κόμματος-κράτους.

Οι Αγώνες του 1984 στο Λος Άντζελες σηματοδοτούν μια ακόμη διοργάνωση-σταθμό στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων με το νέο παράδειγμα εθελοντισμού που υιοθετήθηκε από την οργανωτική επιτροπή και το οποίο έγινε αποδεκτό στις επόμενες διοργανώσεις.

Περίπου 30.000 εθελοντές εντάχθηκαν στη δραστηριότητα αυτή. Το παράδειγμα του Λος Άντζελες ακολουθήθηκε στη Σεούλ το 1988 (27.000 εθελοντές), στη Βαρκελώνη το 1992 (35.000 εθελοντές), στην Ατλάντα το 1996 (60.000 εθελοντές) και στο Σίδνεϊ το 2000 (50.000 εθελοντές). Η ΔΟΕ υιοθέτησε το μοντέλο του εθελοντισμού το 1992, διακηρύσσοντας ταυτόχρονα ότι η διοργάνωση και ο συντονισμός των εθελοντών ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της εκάστοτε οργανωτικής επιτροπής των Αγώνων.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΕΣ

1996 – Αθήνα

Μετά από το διεθνές αθλητικό συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Αγγλία και στη Γαλλία, με τη συμμετοχή αντιπροσωπιών από 15 χώρες, τον Ιούλιο του 1894 κηρύχθηκε επίσημα η επανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων με τόπο διεξαγωγής τους, στην κοιτίδα της

ολυμπιακής ιδέας, την Ελλάδα.

Η έναρξη των Αγώνων έγινε σύμφωνα με τους τύπους, όπως είχαν καθορισθεί από το πρόγραμμα της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων, δηλαδή στις 3.00μ.μ. της 25ης Μαρτίου (παλαιό ημερολόγιο). Η Ελλάδα αναδείχθηκε πρώτη ευρωπαϊκή δύναμη κατακτώντας 10 χρυσά και 18 αργυρά μετάλλια. Οι επιδόσεις στο στίβο δεν ήταν πολύ υψηλές, αφού το σχήμα του στίβου δεν βοήθησε σε αυτό.

Διάρκεια – 25 Μαρτίου έως 3 Απριλίου 1896

Συμμετοχή – 241 αθλητές, από 14 χώρες.

1900 – Παρίσι

Μια κριτική προσέγγιση της διοργάνωσης δικαιολογεί τον εντοπισμό σοβαρών παραλείψεων και μεροληπτικών συμπεριφορών της διοργανώτριας πόλης. Οι Γάλλοι δεν έδειξαν στη γερμανική αθλητική ομάδα την ανάλογη με τις άλλες ομάδες προσοχή. Η στάση τους αυτή έκανε τους Γερμανούς να θέλουν να

αποχωρήσουν. Η κατάσταση αν και εξομαλύνθηκε μετά από παρέμβαση του Pierre de Coubertin, οδήγησε ωστόσο το γερμανικό τύπο να στιγματίσει την αντιαθλητική συμπεριφορά των διοργανωτών. Στα αξιοπερίγραπτα αυτής της Ολυμπιάδας θα μπορούσε να καταγραφεί το γεγονός ότι ως αθλήματα χαρακτηρίστηκαν περίεργες εκδηλώσεις, όπως το ψάρεμα με πετονιά, αγώνες πυροσβεστικής ικανότητας, αγώνες αερόστατου, διαγωνισμός περιστεροφίλων, στρατιωτικές ασκήσεις, σχολικές εκδηλώσεις κ.ά.

Στους Ολυμπιακούς Αγώνες αυτούς είχαμε την πρώτη παρουσία

γυναικών. Η πρώτη γυναίκα που κέρδισε μετάλιο σε Ολυμπιακούς αγώνες ήταν η Charlotte Cooper από την Μεγάλη Βρετανία.

Διάρκεια – 14 έως 22 Ιουλίου 1900

Συμμετοχή – 997 αθλητές (22 Γυναίκες, 975 Άνδρες), από 24 χώρες.

1904 – Σεντ Λούις

Οι τρίτοι Ολυμπιακοί Αγώνες που διεξήχθησαν το 1904 στην πόλη του Σεντ Λούις στις Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις Washington δεν διέφεραν και πολύ από εκείνους του Παρισιού, αφού και αυτοί πραγματοποιήθηκαν παράλληλα με την Διεθνή Έκθεση Εμπορίου.

Επιχειρώντας μια αποτίμηση της διοργάνωσης πρέπει να σταθούμε στη συμμετοχή για πρώτη φορά έγχρωμων αθλητών, στην εισαγωγή του αθλήματος της πυγμαχίας, στην πραγματοποίηση επίδειξης από τους Αμερικανούς στο μπάσκετ, άθλημα όχι γνωστό στους Ευρωπαίους, και στην προσπάθεια να καθοριστεί το περιεχόμενο του όρου «ερασιτέχνης» για το χώρο του αθλητισμού. Επεισοδιακό ωστόσο ήταν το αγώνισμα του Μαραθώνιου δρόμου. Η πρωτοφανής οδοιπορία του Κουβανού Carnajial μέχρι να συμμετάσχει στον Μαραθώνιο, και ο τερματισμός του στην τέταρτη θέση με το κοινό να τον αποθεώνει, ήταν πράγματι περιπετειώδης. Προκλητική όμως και σκανδαλώδης υπήρξε η προσπάθεια του Fred Lorz να εμφανιστεί με τρόπο δόλιο ως πρώτος νικητής του Μαραθωνίου. Τελικά, η απάτη αποκαλύφθηκε και νικητής αναδείχθηκε ο Αμερικανός Thomas J. Hicks. Στο πλαίσιο της έκθεσης διοργανώθηκαν οι «ανθρωπολογικές ημέρες», ειδικοί αγώνες για συγκεκριμένες εθνικές ομάδες, στους οποίους εκπροσωπήθηκαν Ιθαγενείς της Ιαπωνίας, Ινδιάνοι Yehuelche της Παταγονίας και της Νότιας Αμερικής, Πυγμαίοι της Κεντρικής Αφρικής, μια ποικιλία Ιθαγενών των Φιλιππίνων και διάφορες αντιπροσωπευτικές φυλές Ινδιάνων της Βορείου Αμερικής. Εντύπωση προκάλεσε η παρουσία του αρχηγού των Ινδιάνων Απάτσι, του ξακουστού Jeronimo. Οι αγώνες αυτοί έλαβαν έναν ρατσιστικό χαρακτήρα. Ο Coubertin τους χαρακτήρισε ως μια πολύ δυσάρεστη εκδήλωση.

Διάρκεια – 1 έως 23 Νοεμβρίου, 1904

Συμμετοχή – 651 αθλητές (6 Γυναίκες, 645 Άνδρες), από 12 χώρες.

1908 – Λονδίνο

Οι τέταρτοι Ολυμπιακοί Αγώνες διεξήχθησαν το 1908 στο Λονδίνο, στην Λευκή Πόλη όπως ονομαζόταν ο χώρος των αθλητικών εγκαταστάσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά στην ιστορία των Ολυμπιακών αγώνων παρέλασαν αθλητές, και μάλιστα, κατά ομάδες πίσω από τις σημαίες των

εθνών που εκπροσωπούσαν.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Λονδίνου χαρακτηρίστηκαν από την Αγγλοαμερικανική διαμάχη για την πρωτιά. Η αντιπαράθεση αυτή

ξεκίνησε από την τελετή έναρξης, όταν ο σημαιοφόρος των ΗΠΑ δεν δέχτηκε να χαμηλώσει τη σημαία μπροστά στον Άγγλο βασιλιά, και εντάθηκε με μια σειρά από δηλώσεις και απαντήσεις των υπευθύνων των δύο χωρών, με αποτέλεσμα τη διακοπή των σχέσεων ανάμεσα στον αμερικανικό και βρετανικό αθλητικό σύνδεσμο. Στη μεταφορά της αντιπαράθεσης στο επίπεδο των αθλητών συντέλεσε και το γεγονός πως οι κριτές των αγώνων ήταν αποκλειστικά Άγγλοι με αποτέλεσμα σοβαρές υπόνοιες για παρατυπίες και παρασκηνιακές συναντήσεις παραγόντων να σκιάζουν την αριότητα της διοργάνωσης.

Διάρκεια – 27 Απριλίου έως 31 Οκτωβρίου 1908

Συμμετοχή – 2008 αθλητές (37 Γυναίκες, 1971 Άνδρες), από 22 χώρες.

1912- Στοκχόλμη

Οι πέμπτοι Ολυμπιακοί αγώνες που διεξήχθησαν το 1912 στη Στοκχόλμη της Σουηδίας αποτέλεσαν ένα σημαντικό αθλητικό γεγονός, έπειτα από τρεις αποτυχημένες διοργανώσεις. Οι αγώνες αυτοί προσέθεσαν στο θεσμό των Ολυμπιακών Αγώνων το κύρος που οραματίζονταν οι εμπνευστές της

αναβίωσης. Επίσης για πρώτη φορά συμμετείχαν επίσημα η Ρωσική Αυτοκρατορία και η Ιαπωνία με ολιγάριθμες αντιπροσωπείες.

Με την εισαγωγή στο πρόγραμμα των Αγώνων του μοντέρνου πεντάθλου, και διαφόρων καλλιτεχνικών διαγωνισμών, στην αρχιτεκτονική, στη φιλολογία, στη μουσική, στη ζωγραφική και στη γλυπτική, πραγματοποιείται η παλιά επιθυμία του Coubertin για σύνδεσή τους με πνευματικές εκδηλώσεις. Ο αριθμός των γυναικείων συμμετοχών διπλασιάστηκε, αν και ακόμα παρέμενε στο υπερβολικά μικρό ποσοστό του 3% του συνόλου των 2.547 αθλητών. Προστίθεται η κολύμβηση στο πρόγραμμα των γυναικών γεγονός που δίνει την πρώτη γυναίκα Ολυμπιονίκη σε κολυμβητικό άθλημα, την Fanny Durack από την Αυστραλία.

Διάρκεια – 5 Μαΐου έως 27 Ιουλίου, ημερομηνία έναρξης των αθλητικών αγωνισμάτων 6 Ιουλίου 1912

Συμμετοχή – 2407 αθλητές (48 Γυναίκες, 2359 Άνδρες), από 28 χώρες.

1920 – Αμβέρσα

Η διοργάνωση των έβδομων Ολυμπιακών Αγώνων ανατέθηκε στην Αμβέρσα, μια πόλη η οποία είχε μετατραπεί σε ερείπια από τους γερμανικούς βομβαρδισμούς, στην διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου και προσπαθούσε ακόμη να επουλώσει τις πληγές τις. Παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε το

Βέλγιο, κατάφερε να προσφέρει μια διοργάνωση η οποία, παρά τη μικρή συμμετοχή των αθλητών, χαρακτηρίστηκε από καλές επιδόσεις. Σε αυτούς του αγώνες για πρώτη φορά έγινε έπαρση της Ολυμπιακής Σημαίας, η οποία απεικόνιζε πέντε ενωμένους χρωματιστούς κύκλους σε λευκό φόντο, τα χρώματα των οποίων αντιστοιχούσαν στις πέντε

Ηπειρούς (το πράσινο στην Ωκεανία, το κόκκινο στην Αμερική, το μαύρο στην Αφρική, το κίτρινο στην Ασία και το μπλε στην Ευρώπη). Επίσης για πρώτη φορά έγινε η εκφώνηση του Ολυμπιακού Όρκου.

Ελάχιστοι θεατές παρακολούθησαν τη διεξαγωγή των αγωνισμάτων. Η υψηλή τιμή του εισιτηρίου και η απόσταση του σταδίου από την πόλη ήταν οι κυριότεροι λόγοι μη προσέλευσης. Στην Αμβέρσα έλαβαν χώρα τα εξής αξιοσημείωτα: δεύτερος Ολυμπιονίκης στο ομαδικό αγώνισμα της σκοποβολής κατά κινούμενου στόχου αναδείχθηκε ένας 73χρονος Σουηδός, ο Oscar Swahn. Στο ίδιο αγώνισμα μέλος της ομάδας ήταν και ο γιος του Alfred. Στις καταδύσεις γυναικών χρυσή ολυμπιονίκης αναδείχθηκε η μικρότερη αθλήτρια των Αγώνων, η 13χρονη Αμερικανίδα Aileen Riggin. Με τους Αγώνες της Αμβέρσας διευρύνονται οι ήδη υπάρχουσες αλλά εγκαινιάζονται και καινούριες λειτουργίες στον αθλητικό χώρο. Μια νέα διάσταση, αυτή της εθελοντικής προσφοράς, κάνει την εμφάνισή της δίνοντας στη συγκεκριμένη Ολυμπιάδα τον τίτλο της πιο δημοκρατικής μέχρι τότε. Πλήθος απλών πολιτών προσφέρει χρήματα, χρόνο και προσωπικό έργο, προκειμένου η διεξαγωγή των Αγώνων να τελεσθεί με το κατάλληλο έμπυχο δυναμικό.

Διάρκεια – 20 Απριλίου έως 12 Σεπτεμβρίου, ημερομηνία έναρξης των αθλητικών αγωνισμάτων 14 Αυγούστου 1920

Συμμετοχή – 2626 αθλητές (65 Γυναίκες, 2561 Άνδρες), από 29 χώρες.

1924 – Παρίσι

Η Γαλλική Πρωτεύουσα αποτέλεσε την πρώτη πόλη που για δεύτερη φορά θα φιλοξενούσε του Αγώνες. Οι αγώνες αυτοί χαρακτηρίστηκαν από οργανωτική τελειότητα, με αποτέλεσμα να θεωρούνται οι πρώτοι αγώνες που ξέφυγαν από το ερασιτεχνικό πνεύμα. Η αίγλη της Γαλλικής πρωτεύουσας και ο διαμελισμός

παλαιών αυτοκρατοριών σε ξεχωριστά κράτη λόγω του πολέμου, επέτρεψαν την αύξηση του αριθμού των Ολυμπιακών Επιτροπών σε 44 και των αθλητικών συμμετοχών σε 3.092. Ανάλογη αύξηση παρατηρήθηκε και στη γυναικεία παρουσία, παρά την παραδοσιακή ανδροκρατική αντίληψη της ΔΟΕ. Η αντίδραση από το ανερχόμενο γυναικείο κίνημα εκδηλώνεται με την πραγματοποίηση φεμινιστικών αντι-ολυμπιάδων στο Μόναχο το 1921 και το 1922. Παγκόσμιοι αγώνες γυναικών υποστηριζόμενοι από την ίδια κίνηση έγιναν επίσης στην Πράγα το 1930 και στο Λονδίνο το 1934.

Διάρκεια – 4 Μαΐου έως 27 Ιουλίου 1924

Συμμετοχή – 3089 αθλητές (135 Γυναίκες, 2954 Άνδρες), από 44 χώρες.

1928 – Άμστερνταμ

Οι αγώνες του Άμστερνταμ αποτέλεσαν σταθμό στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων και αυτό γιατί αποφασίστηκε επίσημα η συμμετοχή των γυναικών στα αγωνίσματα του στίβου, της ξιφασκίας, της κολύμβησης και της γυμναστικής. Βέβαια, γυναικεία

συμμετοχή υπήρξε και στους προηγούμενους αγώνες – εκτός των Αθηνών το 1896 – αλλά σε συγκεκριμένα αθλήματα.

Το αγωνιστικό πρόγραμμα ήταν ανάλογο με αυτό της Ολυμπιάδας του Παρισιού. Δεν πραγματοποιήθηκαν όμως η σκοποβολή, το πόλο και το ράγκμπι, ενώ προστέθηκε το αγώνισμα του χόκεϊ. Στην ένατη Ολυμπιάδα καθιερώθηκε μόνιμα πλέον και με απόφαση της ΔΟΕ η γυναικεία συμμετοχή και στα αγωνίσματα στίβου. Έτσι, οι γυναίκες συμμετέχουν για πρώτη φορά στα 100 μ., στα 800 μ., στα 4Χ100μ., στο ύψος και στον δίσκο. Σ' αυτή την Ολυμπιάδα οριστικοποιείται η γυναικεία παρουσία εκτός από τα αγωνίσματα του στίβου, και στη ξιφασκία, στην κολύμβηση και στη γυμναστική. Στην ίδια διοργάνωση κάνει την εμφάνισή του ο πρώτος χρυσός Ολυμπιονίκης αφρικανικής καταγωγής, ο Mohammed el Qouafi, Αλγερινός υπήκοος, που αγωνίστηκε με τα χρώματα της Γαλλίας.

Διάρκεια – 17 Μαΐου έως 12 Αυγούστου 1928

Συμμετοχή – 2883 αθλητές (277 Γυναίκες, 2606 Άνδρες), από 46 χώρες.

1932 – Λος Άντζελες

Με τη διοργάνωση των δέκατων Ολυμπιακών Αγώνων οι ΗΠΑ γινόταν μετά την Γαλλία η δεύτερη χώρα που θα φιλοξενούσε για δεύτερη φορά τους αγώνες. Σε αυτούς τους Αγώνες έχουμε τη δημιουργία ειδικών χώρων για τη φιλοξενία των αθλητών (όχι όμως και των αθλητριών, που διέμεναν σε ξενοδοχείο, δηλαδή

την κατασκευή του Ολυμπιακού Χωριού, όπου υπήρξε μια καινοτομία που έκτοτε χαρακτήρισε την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων.

Την έναρξη της δέκατης Ολυμπιάδας κήρυξε ο αντιπρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, Charles Curtis, παρουσία 100.000 περίπου θεατών, οι οποίοι και την επόμενη μέρα ανταμείφθηκαν από την ποιότητα των προκριματικών και την κατάρριψη παγκοσμίων επιδόσεων. Η Ολυμπιάδα του Λος Άντζελες χαρακτηρίστηκε από εφημερίδες της εποχής ως η »Ολυμπιάδα των ρεκόρ».

Διάρκεια – 30 Ιουλίου έως 14 Αυγούστου 1932

Συμμετοχή – 1332 αθλητές (126 Γυναίκες, 1206 Άνδρες), από 37 χώρες.

1936 – Βερολίνο

Οι ενδέκατοι Ολυμπιακοί Αγώνες υπήρξαν μια από τις πιο συζητημένες οργανώσεις στην ιστορία λόγω των κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων που υπήρχαν. Επίσης σε αυτούς τους αγώνες έχουμε και την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία. Για πρώτη φορά έχουμε κινηματογράφηση των αγώνων σε όλη την

διάρκεια τους και σε όλες τις προσπάθειες των αθλητών από μεγάλο κινηματογραφικό συνεργείο με επικεφαλής την Leni Riefenstahl (σκηνοθέτης).

Στους Αγώνες του Βερολίνου για πρώτη φορά συμμετείχαν χώρες όπως το Αφγανιστάν, οι Βερμούδες, η Βολιβία, η Κόστα Ρίκα, το Λιχτενστάιν,

και το Περού, ενώ απουσίασαν η Ιρλανδία και η Κούβα. Τη λήξη των Αγώνων, επισφράγισε μεγαλειώδης τελετή, η οποία κατέληξε σε λαμπρή δεξίωση για τους αθλητές και τους αντιπροσώπους των χωρών. Δεν ήταν όμως παρά μια ακόμη προσπάθεια των διοργανωτών να καλύψουν με έντεχνο τρόπο τη ναζιστική ιδεολογία πίσω από πομπώδεις εμφανίσεις με απαστράπτουσα λαμπρότητα.

Διάρκεια – 1 έως 16 Αυγούστου 1936

Συμμετοχή – 3963 αθλητές (331 Γυναίκες, 3632 Άνδρες), από 49 χώρες.

1948 – Λονδίνο

Οι δέκατοι τέταρτοι Ολυμπιακοί Αγώνες τελέστηκαν στο Λονδίνο το 1948. Το Λονδίνο υπήρξε ο κύριος στόχος των Γερμανικών βομβαρδισμών στη διάρκεια του πολέμου με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν τεράστιες υλικές καταστροφές. Παρόλα αυτά το Λονδίνο κατάφερε να οργανώσει και να τελέσει τους

αγώνες.

Αξιοσημείωτη σ' αυτή την Ολυμπιάδα είναι η ανάδειξη αθλητών από την Τζαμάικα, τον Παναμά και την Τσεχοσλοβακία, χωρών που δεν είχαν μέχρι τότε διακριθεί. Με την Ολυμπιάδα του Λονδίνου σημαίνει και το τέλος της φινλανδικής σχολής, που πρώτευε συνήθως στους αγώνες αντοχής. Ανοδική πορεία ακολούθησε ο βρετανικός αθλητισμός, ενώ οι επιδόσεις των αθλητών της Σκανδιναβίας παρέμειναν σταθερά καλές. Η διοργάνωση έληξε με την ελληνική αντιπροσωπεία να παρελαύνει πρώτη και τον ελληνικό ύμνο να ανακρούεται πριν από τους εθνικούς ύμνους της Μ. Βρετανίας και της Φινλανδίας, που θα φιλοξενούσε τους Αγώνες του 1952.

Διάρκεια – 29 Ιουλίου έως 14 Αυγούστου 1948

Συμμετοχή – 4104 αθλητές (390 Γυναίκες, 3714 Άνδρες), από 59 χώρες.

1952 – Ελσίνκι

Οι δέκατοι πέμπτοι Ολυμπιακοί Αγώνες τελέστηκαν στο Ελσίνκι το 1952. Αυτοί οι αγώνες υπήρξαν η αρχή μιας νέας συνθήκης ανταγωνισμού ανάμεσα στα αντίπαλα πολιτικά συστήματα που εκπροσωπούσαν από τις ΗΠΑ από τη μια και της Σοβιετικής Ένωσης από την άλλη. Στο εξής οι νίκες των αθλητών και το

άθροισμα των μεταλλίων θα αντανακλούν και πάλι στο εθνικό γόητρο της κάθε χώρας.

Οι διοργανωτές αποφάσισαν να υψώσουν την ελληνική σημαία στο Ολυμπιακό χωρίο, όπου ο δήμαρχος υποδέχθηκε θερμά την ελληνική ολυμπιακή αποστολή. Ενδεικτικό του ψυχροπολεμικού κλίματος είναι πως για τη φιλοξενία των αθλητών είχαν δημιουργηθεί δύο ολυμπιακά χωριά, προκειμένου να στεγαστούν ξεχωριστά οι αποστολές των δυτικών και ανατολικών χωρών. Ο καιρικές συνθήκες κατά την ημέρα έναρξης των Αγώνων δεν εμπόδισαν την αθρόα προσέλευση των θεατών, οι οποίοι παρά τη βροχή παρακολούθησαν με ευχαρίστηση και

ενθουσιασμό τον παλιό Ολυμπιονίκη Paavo Nurmi να μεταδίδει το Ολυμπιακό φως στο βωμό του σταδίου την ώρα που χιλιάδες περιστέρια ελευθερώνονταν στον ουρανό.

Διάρκεια – 19 Ιουλίου έως 3 Αυγούστου 1952

Συμμετοχή – 4955 αθλητές (519 Γυναίκες, 4436 Άνδρες), από 69 χώρες.

1956 – Μελβούρνη

Οι δέκατοι έκτοι Ολυμπιακοί Αγώνες έγιναν στην Μελβούρνη το 1956. Το κυριότερο χαρακτηριστικό των αγώνων αυτών ήταν ότι διεξήχθησαν σε δυο περιόδους. Ξεκίνησαν το καλοκαίρι με τα ιππικά αγωνίσματα στη Στοκχόλμη και συνεχίστηκαν το χειμώνα στην Μελβούρνη, εξαιτίας των

κλιματολογικών συνθηκών που χαρακτηρίζουν το νότιο από το βόριο ημισφαίριο. Επίσης στους αγώνες αυτούς για πρώτη φορά οι πολιτικές αντιπαραθέσεις οδήγησαν αρκετές χώρες στην αποχή από τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Παρά το γεγονός ότι αρκετές χώρες ματαίωσαν την αποστολή εθνικών ομάδων αθλητών στη Μελβούρνη, τελικά οι Αγώνες πραγματοποιήθηκαν σε μια προσπάθεια να αναπτερωθεί το ηθικό της διεθνούς κοινότητας και να υπερισχύσει το κάλεσμα της ειρήνης και της συμφιλίωσης. Σ' αυτό το ενωτικό πνεύμα μπορεί να ερμηνευτεί και η αναγγελία των δύο Γερμανιών (Ανατολικής και Δυτικής) ότι θα αντιπροσωπευθούν από μία γερμανική ομάδα. Σε περίπτωση δε γερμανικής νίκης τον εθνικό ύμνο θα αντικαθιστούσε η 9η συμφωνία του Μπετόβεν. Η δεύτερη κίνηση αντιπερισπασμού, η οποία έμελλε να σώσει την κατάσταση από την καταστροφή, ήταν η σθεναρή φωνή του Προέδρου της ΔΟΕ Avery Brundage, που δήλωνε: «...είτε δίκαιοι είτε άδικοι είναι οι επιδιωκόμενοι σκοποί εκείνων που κατά καιρούς διαφωνούν, δεν είναι δυνατόν και δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται οι Αγώνες για πολιτικούς σκοπούς. Οι Ολυμπιάδες είναι η παγκόσμια έκφραση της ενδόμυχης ελπίδας και της προσευχής των ανθρώπων για την ειρήνη και την ησυχία...».

Διάρκεια – 22 Νοεμβρίου έως 8 Δεκεμβρίου 1956

Συμμετοχή – 3314 αθλητές (376 Γυναίκες, 2938 Άνδρες), από 72 χώρες.

1960 – Ρώμη

Οι δέκατοι έβδομοι Ολυμπιακοί Αγώνες διεξήχθησαν στη Ρώμη το 1960, η οποία ήταν η μόνη από τις μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες που δεν είχε αναλάβει έως τότε. Οι αγώνες αυτοί χαρακτηρίστηκαν οι «Αγώνες της λεπτομέρειας» αφού είχαν προβλεφθεί όλες οι πιθανές δυσκολίες που θα μπορούσαν να εμποδίσουν

την διεξαγωγή μιας άρτιας σχεδιασμένης οργάνωσης.

Οι Αγώνες της Ρώμης επέτρεψαν την επίσημη συμμετοχή αντιπροσωπειών από την Αφρική, από τις ανεξάρτητες πια πρώην αποικίες. Ο αγώνας του Αιθίοπα μαραθωνοδρόμου Abebe Bikila και ο

τερματισμός του στην ασπίδα του Κωνσταντίνου, εκεί που στο παρελθόν ο Μουσολίνι είχε κηρύξει την έναρξη της ιμπεριαλιστικής του πολιτικής, συμβόλισε τη νέα κατάσταση. Παράλληλα, η τεχνολογία έκανε αισθητή την εμφάνισή της και η χρονομέτρηση από το 1960 και στο εξής θα γίνεται με ηλεκτρονικό τρόπο.

Διάρκεια – 25 Αυγούστου έως 11 Σεπτεμβρίου 1960

Συμμετοχή – 5338 αθλητές (611 Γυναίκες, 4727 Άνδρες), από 83 χώρες.

1964 – Τόκιο

Οι δέκατοι όγδοοι Ολυμπιακοί Αγώνες τελέστηκαν το 1964 στο Τόκιο. Στην διάρκεια διεξαγωγής των αγώνων οι Ιάπωνες εμφάνισαν νέα επιτεύγματα και προϊόντα κορυφαίων ιαπωνικών εταιρειών, με αποτέλεσμα να κυριαρχήσει η τελειότητα, η ακρίβεια του δευτερολέπτου και ο σχολαστικός

προγραμματισμός. Έτσι αυτοί οι αγώνες χαρακτηρίστηκαν ως οι «ηλεκτρονικοί». Αξίζει να σημειωθεί ότι σε αυτούς τους αγώνες πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά προληπτικός έλεγχος αντί – ντόπιγκ.

Το γεγονός ότι για πρώτη φορά Ασιατική χώρα αναλάμβανε τη διοργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων, κατέστησε την επιτυχία τους θέμα γοήτρου για ολόκληρο τον ιαπωνικό λαό, ακόμη δε περισσότερο για την Ιαπωνική Ολυμπιακή Επιτροπή. Εύλογες είναι οι δύο πρώτες εικόνες στην Ολυμπιακή ταινία του Κον Ιτσικάβα. Η πρώτη είναι ένα εναέριο πλάνο που παρουσιάζει την Ολυμπιακή φλόγα να ελίσσεται ανάμεσα στα ερείπια της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι. Η δεύτερη παρουσιάζει και πάλι τη φλόγα συντροφιά με τον ήλιο που ανατέλλει στις κορυφές του Φίτζι. Και οι δύο είναι ουσιαστικά τα γεωπολιτικά μηνύματα της Ολυμπιάδας του Τόκιο: η φρίκη από την ανάμνηση του πολέμου, αλλά και ο εορτασμός της αναγέννησης και της αποδοχής από τη διεθνή κοινότητα.

Διάρκεια – 10 έως 24 Οκτωβρίου 1964

Συμμετοχή – 5151 αθλητές (678 Γυναίκες, 4473 Άνδρες), από 93 χώρες.

1968 – Μεξικό

Οι δέκατοι ένατοι Ολυμπιακοί Αγώνες τελέστηκαν στο Μεξικό το 1968. Αξίζει να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά εισήχθη η ηλεκτρονική χρονομέτρηση σε όλα τα αθλήματα.

Ιδιαίτερως πρωτοποριακή πρέπει να θεωρηθεί η έμπνευση των διοργανωτών να επαναφέρουν τους

Ολυμπιακούς αγώνες τέχνης, που από καιρό είχαν καταργηθεί λόγω της χαμηλής ποιότητας των συμμετοχών. Με την καθοδήγηση του διεθνούς φήμης αρχιτέκτονα Pedro Ramirez Vasquez οργάνωσαν μια σειρά από φεστιβάλ και εκθέσεις στην πόλη του Μεξικό, με συμμετοχές από 97 χώρες. Με 20 θεματικές ενότητες, ανάμεσά τους η γλυπτική σε δημόσιους χώρους, η ποίηση, η λαϊκή τέχνη, η αρχιτεκτονική, η

τοιχογραφία, η έκθεση αφίσας, ο χορός και η τζαζ, έδωσαν νέα πνοή στα διεθνή δεδομένα και έφεραν στο προσκήνιο του ενδιαφέροντος την καλλιτεχνική έκφραση είτε μέσα από την τοπική παραδοσιακή τέχνη είτε μέσα από τελετουργικές παρουσιάσεις. Η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του Μεξικό δεν άγγιξε βέβαια τα όρια της τελειότητας της διοργάνωσης του Τόκιο, κέρδισε όμως την εκτίμηση του αθλητικού, και όχι μόνο, κόσμου.

Διάρκεια – 12 έως 27 Οκτωβρίου 1968

Συμμετοχή – 5516 αθλητές (781 Γυναίκες, 4735 Άνδρες), από 112 χώρες.

Munich1972

1972 – Μόναχο

Οι εικοστοί Ολυμπιακοί Αγώνες που έγιναν στο Μόναχο έμειναν στην ιστορία όχι για τις αθλητικές εγκαταστάσεις τους αλλά για τα γεγονότα της 5ης Σεπτεμβρίου. Ενώ διεξάγονταν οι αγώνες Παλαιστίνιοι, μέλη της οργάνωσης »Μαύρος Σεπτέμβρης», που διακήρυσσαν ότι αγωνίζονταν για

την απελευθέρωση της Παλαιστίνης εισέβαλαν στο Ολυμπιακό χωριό και κατέλαβαν το οίκημα 31. Ακολούθησαν συμπλοκές με αποτέλεσμα το θάνατο 18 ανθρώπων.

Τα αιματηρά επεισόδια στο Μόναχο σηματοδότησαν αρνητικά την εξέλιξη των Ολυμπιακών Αγώνων, οι οποίοι στο εξής περιήλθαν στην αρμοδιότητα των εθνικών και διεθνών αστυνομικών υπηρεσιών ασφαλείας, όσο και των αθλητικών ομοσπονδιών. Ακόμη και σήμερα, το Ολυμπιακό χωριό, η νησίδα της πολυεθνούς αθλητικής κοινότητας των νέων, περικλείεται από δεκάμετρους ηλεκτρονικούς φράκτες που στην κορυφή τους καταλήγουν σε κοφτερά συρματοπλέγματα.

Διάρκεια – 26 Αυγούστου έως 11 Σεπτεμβρίου 1972

Συμμετοχή – 7134 αθλητές (1059 Γυναίκες, 6075 Άνδρες), από 121 χώρες.

1976 – Μόντρεαλ

Montréal 1976

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Μόντρεαλ το 1976 θεωρούνται από τις πιο επιτυχημένες διοργανώσεις στην ιστορία του θεσμού, ωστόσο δεν έλειψαν τα προβλήματα που αφορούσαν κυρίως το οικονομικό κόστος για την κατασκευή των Ολυμπιακών έργων. Οι 20 αγώνες χαρακτηρίστηκαν ως Ολυμπιακοί των

»τεσσάρων κύκλων» αφού δεν έλαβε μέρος το σύνολο σχεδόν των Αφρικανικών χωρών.

Τα σύννεφα που δημιούργησαν οι πολιτικές σκοπιμότητες δεν στάθηκαν ικανά να επηρεάσουν τις επιδόσεις των αθλητών. Κύρια χαρακτηριστικά της Ολυμπιάδας υπήρξαν η έντονη παρουσία νέων και η επιβεβαίωση για τη λήξη της αμερικανικής κυριαρχίας στο χώρο του ανδρικού στίβου. Ανερχόμενη δύναμη της Ολυμπιάδας δεν ήταν άλλη από την ομάδα της Ανατολικής Γερμανίας, οι γυναίκες της οποίας κατέκτησε 9 χρυσά

μετάλλια. Αντίστοιχη πρωτιά σημείωσαν οι Ανατολικογερμανίδες αθλήτριες και στην κολύμβηση, ενώ στους άνδρες επικράτησαν οι Αμερικανοί με 12 χρυσά μετάλλια και την κατάρριψη 11 παγκόσμιων επιδόσεων.

Διάρκεια – 17 Ιουλίου έως 1 Αυγούστου 1976

Συμμετοχή – 6084 αθλητές (1260 Γυναίκες, 4824 Άνδρες), από 92 χώρες.

1980 – Μόσχα

Από την δεκαετία του 1960 και μετά, η πολιτική έγινε προσδιοριστικός παράγοντας της μορφής των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι κοινωνικές ταραχές στο Μεξικό το 1968, τα τραγικά γεγονότα του Μονάχου το 1972 και το μποϊκοτάζ των αφρικανικών χωρών στους αγώνες του Μόντρεαλ το 1976 υπήρξαν τα πιο

χαρακτηριστικά παραδείγματα. Η «παράδοση» αυτή έμελλε να σημαδέψει και τους εικοστούς πρώτους αγώνες της Μόσχας το 1980. Το πρόβλημα αυτή την φορά ήταν η σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν, η οποία προκάλεσε, ως έκφραση διαμαρτυρίας, την απουσία ορισμένων μεγάλων αθλητικών δυνάμεων που προέρχονταν από τον λεγόμενο δυτικό κόσμο.

Η απόφαση των Αμερικανών να μποϊκοτάρουν πρώτοι την Ολυμπιάδα της Μόσχας προκάλεσε αλυσιδωτές αντιδράσεις «συμπαράστασης» από σειρά ευρωπαϊκών κρατών. Οι Σοβιετικοί χαρακτήρισαν την αποχή των ΗΠΑ απαράδεκτη και δημαγωγική και έσπευσαν να την ερμηνεύσουν ως σκόπιμη προσπάθεια υποβάθμισης των Αγώνων με την απουσία μεγάλων αθλητών και εξαφάνισης της πιθανότητας να πληγωθεί το αμερικανικό αθλητικό γόητρο από μια σοσιαλιστική χώρα. Την Αμερική ακολούθησαν ο Καναδάς, η Δυτική Γερμανία και η Κίνα, για δικούς τους όμως λόγους. Αρκετές χώρες αποφάσισαν -σε ένδειξη διαμαρτυρίας- να παρελάσουν στην τελετή έναρξης με την Ολυμπιακή και όχι με την εθνική τους σημαία. Ανάμεσά τους η Δανία, η Αυστρία, η Ισπανία κ.ά. Άλλες πάλι, όπως η Γαλλία, η Μεγάλη Βρετανία, το Βέλγιο και η Ελβετία δε συμμετείχαν στην παρέλαση.

Διάρκεια – 19 Ιουλίου έως 3 Αυγούστου 1980

Συμμετοχή – 5179 αθλητές (1115 Γυναίκες, 4064 Άνδρες), από 80 χώρες.

1984 – Λος Άντζελες

Οι αγώνες τους Λος Άντζελες το 1984 υπήρξαν επιτυχείς τόσο στον οργανωτικό όσο και στον αγωνιστικό τομέα. Οι αγώνες αυτοί χαρακτηρίστηκαν ως οι Ολυμπιακοί της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και των πολυεθνικών εταιριών, αφού δαπάνησαν εκατομμύρια δολάρια με απώτερο στόχο την διαφήμιση και την

κερδοσκοπική εκμετάλλευση των αγώνων.

Ήταν η «...Ολυμπιάδα των πολυεθνικών, των κομπιούτερ, των ακτίνων

λείζερ ... με σίγουρο πρωταθλητή και νικητή το αμερικανικό εμπορικό δαιμόνιο...». Η εισαγωγή του αμερικανικού μανάτζμεντ μεγαλούργησε καθώς η πόλη του Λος Άντζελες ήταν απρόθυμη να αναλάβει το οικονομικό βάρος της διεξαγωγής. Αφού δεν υπήρχε άλλη λύση από τη ματαίωση των Αγώνων, η ΔΟΕ υποχρεώθηκε να καταργήσει τους δικούς της κανόνες και να υπογράψει μια σειρά από πρωτοφανείς για την Ολυμπιακή παράδοση συμφωνίες. Με βάση αυτές η Οργανωτική Επιτροπή των Αγώνων του Λος Άντζελες ως ιδιωτική μη κερδοσκοπική εταιρεία και η Ολυμπιακή Επιτροπή των ΗΠΑ θα ήταν από κοινού υπεύθυνες για το οικονομικό κόστος της διοργάνωσης. Έτσι, μπαίνουν στο χορό της οικονομικής στήριξης των Αγώνων 130 πολυεθνικές εταιρείες, τράπεζες, ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί, ακόμα και αεροπορικές εταιρείες.

Διάρκεια – 28 Ιουλίου έως 12 Αυγούστου 1984

Συμμετοχή – 6829 αθλητές (1566 Γυναίκες, 5263 Άνδρες), από 140 χώρες.

1988 – Σεούλ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Σεούλ της Νότιας Κορέας το 1988 είχαν όλες τις προϋποθέσεις για να μείνουν στην ιστορία του θεσμού ως μια από τις πιο επιτυχημένες οργανώσεις. Ωστόσο τα κρούσματα ντοπαρίσματος που αποκαλύφθηκαν στην διάρκεια των αγώνων, με σημαντικότερο εκείνο του Ben

Johnson, επισκίασαν τις προϋποθέσεις αυτές και δημιούργησαν ένα κλίμα αρνητικό όσον αφορούσε την αξιοπιστία του θεσμού.

Κατά τη διαδρομή της φλόγας προς το στάδιο υπήρξε τέτοια κινητοποίηση του πληθυσμού ώστε η σκυταλοδρομία να αποτελέσει ένα γεγονός χωρίς προηγούμενο. Η εντυπωσιακή τελετή έναρξης ήταν το αποτέλεσμα έξι χρόνων σχεδιασμού από μια ομάδα περίπου 100 καλλιτεχνών, ακαδημαϊκών και εξειδικευμένων παραγωγών.

Διάρκεια – 17 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 1988

Συμμετοχή – 8391 αθλητές (2194 Γυναίκες, 6197 Άνδρες), από 159 χώρες.

1992 – Βαρκελώνη

Οι εικοστοί πέμπτοι Ολυμπιακοί Αγώνες της Βαρκελώνης το 1992 ήταν εντυπωσιακά διαφορετικοί από όλες τις προηγούμενες διοργανώσεις. Ήταν ταυτόχρονα μια λαμπρή αθλητική γιορτή και ένα καλαίσθητο στις μη αθλητικές του όψεις υπερθέαμα, μια γιορτή με οικοδεσπότη τον ισπανό πρόεδρο της

ΔΟΕ Juan Antonio Samaranc. Την Ολυμπιάδα κάλυψε ο πρωτοφανής αριθμός 13082 εκπροσώπων της δημοσιογραφίας ενώ ο αριθμός των εθελοντών ήταν 34548.

Η συνύπαρξη τεσσάρων βασικών πολιτικών παραγόντων στη Βαρκελώνη της δεκαετίας 1980-1990, οι δημοτικές αρχές της πόλης με

δήμαρχο τον Πασκάλ Μαραγκάλ, ο επικεφαλής της Ολυμπιακής Οργανωτικής Επιτροπής και το σοσιαλιστικό κόμμα της Καταλονίας, το οποίο ηγείτο, η αυτόνομη κυβέρνησή της και το ισπανικό κράτος, προκαλούσαν φόβους για τη δημιουργία έντονων πολιτικών προβλημάτων. Παρά τις ειδικές αυτές πολιτικές συνθήκες και τη νέα δυναμική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που αναπτυσσόταν παράλληλα, οι Αγώνες πραγματοποιήθηκαν ως αποτέλεσμα ενός ιδιότυπου εσωτερικού Ολυμπιακού συναγωνισμού. Αξέχαστη θα παραμείνει η τελετή έναρξης με τον παραπληγικό αθλητή της τοξοβολίας Antonio Robollo να μεταδίδει με μια σπουδαία βολή τη φλόγα στο βωμό του σταδίου. Την έναρξη παρακολούθησαν 65.000 θεατές και 3.500.000 τηλεθεατές. Ολόκληρη η τελετή ήταν ένας ύμνος στην Ελλάδα, με την μελοποιημένη από τον Μίκη Θεοδωράκη «Ρωμιοσύνη» ν' αντηχεί σ' ολόκληρο το στάδιο.

Διάρκεια – 25 Ιουλίου έως 9 Αυγούστου 1992

Συμμετοχή – 9356 αθλητές (2704 Γυναίκες, 6652 Άνδρες), από 169 χώρες.

1996 – Ατλάντα

Το 1996 συμπληρωνόταν ένας αιώνας από την αναβίωση των σύγχρονων Αγώνων και πολλοί Έλληνες και ξένοι πολιτικοί και αθλητικοί παράγοντες υποστήριζαν ότι ο εορτασμός της χρυσής εκατονταετηρίδας έπρεπε να πραγματοποιηθεί στην ελληνική πρωτεύουσα. Παρά τις μεγάλες προσπάθειες

και τις έντονες διαμαρτυρίες από πλευράς Ελλάδας, η Οργανωτική Επιτροπή της Ατλάντα κέρδισε τους Αγώνες.

Παρά την έκφραση ανησυχιών για την επιτυχία της τελετής αφής της Ολυμπιακής φλόγας, η όλη προσπάθεια στέφθηκε με επιτυχία. Η λαμπαδηδρομία που ακολούθησε την τελετή αφής και κάλυψε μεγάλο τμήμα των ΗΠΑ, προκάλεσε ειλικρινή αισθήματα συγκίνησης. Παρά τις μεγάλες προσδοκίες που είχαν δημιουργηθεί σχετικά με την λαμπρότητα και την αρτιότητα της διοργάνωσης τίποτα, ωστόσο δεν επιβεβαίωσε αυτές.

Διάρκεια – 19 Ιουλίου έως 4 Αυγούστου 1996

Συμμετοχή – 10318 αθλητές (3512 Γυναίκες, 6806 Άνδρες), από 197 χώρες.

2000 – Σίδνεϋ

Σαράντα τέσσερα χρόνια μετά την Μελβούρνη (1956) οι Ολυμπιακοί Αγώνες τελούνται για δεύτερη φορά στην Αυστραλία αλλά αυτή την φορά στο Σίδνεϋ. Οι 27οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν η τελευταία ολυμπιακή διοργάνωση στη διάρκεια ενός αιώνα, στο πέρασμα του οποίου οι ολυμπιακές διοργανώσεις εξελίχθηκαν

σε παγκόσμιας σημασίας οικονομικό, κοινωνικό, και πολιτιστικό γεγονός. Οι εθελοντές έφθασαν τον εκπληκτικό αριθμό των 46967.

Τα προβλήματα που φάνηκε πως θα δημιουργούσε η απόφαση να περάσει η Ολυμπιακή φλόγα από νησιά-χώρες της Ωκεανίας πριν φθάσει στην Αυστραλία απομακρύνθηκαν. Στην αληθινά φαντασμαγορική τελετή έναρξης, σε αντίθεση με αυτή της Σεούλ του 1988, δεν υπήρχε ίχνος ελληνικής παρουσίας, και κυριάρχησε η ιστορία της Αυστραλίας. Η παραχώρηση μέρους της τελετής έναρξης στους ιθαγενείς και η μετάδοση της φλόγας στο βωμό από την Αβοριγινή πρωταθλήτρια των 400μ. Cathy Freeman, ερμηνεύτηκε από πολλούς ως προσπάθεια γεφύρωσης των διαφορών που υπήρχαν στο εσωτερικό της διοργανώτριας χώρας. Αίσθηση προκάλεσε η παρέλαση αθλητών της Βόρειας και της Νότιας Κορέας με κοινή σημαία.

Διάρκεια – 15 Σεπτεμβρίου έως 1 Οκτώβριου 2000

Συμμετοχή – 10651 αθλητές (4069 Γυναίκες, 6582 Άνδρες), από 199 χώρες.

2004 – Αθήνα

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες επιστρέφουν στην Αθήνα μετά από περισσότερο από ένα αιώνα. Χαρακτηρίστηκαν από όλους ως οι καλύτεροι Ολυμπιακοί Αγώνες που έγιναν ποτέ. Μία μικρή χώρα όπως η Ελλάδα κατάφερε να διοργανώσει τους καλύτερους

Ολυμπιακούς Αγώνες, ανεβάζοντας τον πήχη πάρα

πολύ ψηλά για τις επόμενες διοργανώσεις. Οι εθελοντές έφθασαν τις 45000. Για πρώτη φορά από το 1996, όλα τα μέλη της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής θα πάρουν μέρος στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Αυτό το χρόνο οι επίσημες μασκότ είναι δυο αδέρφια, ο Φοίβος και η Αθηνά, που ονομάστηκαν έτσι από το μυθικό Θεό του Ολύμπου Απόλλωνα – Φοίβο, Θεό του φωτός και της μουσικής και τη Θεά της Σοφίας, προστάτιδα της πόλης των Αθηνών, Αθηνά. Είναι εμπνευσμένες από το αρχαίες «δαίδαλα» που ήταν κούκλες και εκτός από από τις λατρευτικές χρήσεις που είχαν ήταν επίσης και παιχνίδια. Η Τελετή Έναρξης πραγματοποιήθηκε στις 13 Αυγούστου 2004 σε μια αντίστροφη μέτρηση είκοσι οχτώ δευτερολέπτων —ένα δευτερόλεπτο για το κάθε ένα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες που διοργανώθηκε μέχρι τον τελευταίο που φιλοξένησε η Αθήνα— από ήχους που δίνουν το ρυθμό ενός ενισχυμένου κτύπου της καρδιάς.

Υπήρξαν 28 αθλήματα που περιλάμβαναν στο σύνολο τους 37 αγωνίσματα. Η γυναικεία Πάλη συμπεριλήφθηκε για πρώτη φορά στο Ολυμπιακό πρόγραμμα. Το αγώνισμα της Σπάθης Γυναικών συμπεριλήφθηκε για πρώτη φορά στην Ολυμπιακή Ξιφασκία.

Διάρκεια – 13 έως 29 Αυγούστου 2004

Συμμετοχή – 10625 αθλητές (4329 Γυναίκες, 6296 Άνδρες), από 201 χώρες.

2008 – Πεκίνο

Οι Αγώνες της 29ης Ολυμπιάδας, κοινώς γνωστοί ως Θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες 2008 διεξήχθησαν στο Πεκίνο, την πρωτεύουσα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας από τις 8 (τελετή έναρξης) έως τις 24 Αυγούστου 2008. Η αγωνιστική δραστηριότητα ξεκίνησε από τις 6 Αυγούστου 2008.

Στους Αγώνες, έλαβαν μέρος περίπου 11.000 αθλητές μαζί με 5.500 προπονητές και συνοδούς από 204 χώρες. Διεξήχθησαν συνολικά 37 αγωνίσματα από 28 διαφορετικά αθλήματα. Η τελετή έναρξης στο νέο Εθνικό Στάδιο του Πεκίνου ξεκίνησε στις 8:00 μ.μ. τοπική ώρα, στις 8 Αυγούστου του 2008. Η ημερομηνία επιλέχθηκε λόγω της σύντομης αναπαράστασής της: 08-08/08/08. Ο αριθμός 8 για τους Κινέζους συμβολίζει την ευημερία.

Τα αγωνίσματα της ιππασίας διεξήχθησαν στο Χονγκ Κονγκ ήταν η δεύτερη φορά που η ΔΟΕ επιτρέπει να διεξαχθούν τα αγωνίσματα της ιππασίας από δυο διαφορετικές Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές. Το 1956 οι Αγώνες είχαν γίνει στην Μελβούρνη, ενώ τα αγωνίσματα της ιππασίας στην Στοκχόλμη καθώς η Αυστραλία είχε απαγορεύσει εισαγωγή αλόγων στην επικράτειά της.

ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΘΕΡΙΝΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ

1. Στίβος

Στο Στίβο παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες. Και περιλαμβάνει τα εξής αγωνίσματα: 100μ., 200μ., 400μ., 800μ., 1.500μ., 5.000μ., 10.000μ., 110μ. Εμπόδια, 3.000μ. φυσικά εμπόδια (στήπλ), 20 Km Βάδην, 50 Km Βάδην, Μαραθώνιος, Αλμα σε ύψος, Αλμα σε μήκος, Αλμα τριπλούν, Αλμα επί κοντώ, Σφαιροβολία, Δισκοβολία, Ακοντισμός, Σφυροβολία, Δέκαθλο, 4X1000μ. (Σκυταλοδρομία), 4X400μ. (Σκυταλοδρομία).

2. Υγρός στίβος

Εκτός από το στίβο υπάρχει και ο υγρός στίβος ο οποίος περιλαμβάνει τέσσερις κατηγορίες: α. Καταδύσεις, β. Κολύμβηση, γ. Συγχρονισμένη Κολύμβηση, δ. Υδατοσφαίριση-Πόλο.

A. Καταδύσεις

Στις καταδύσεις περιλαμβάνονται: 3μ. Συγχρονισμένων καταδύσεων και 10μ. Πλατφ. Συγχρονισμένων καταδύσεων, Τραμπολίνο (3μ.), Πλατφόρμα (10μ.)

Β. Κολύμβηση

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται: 50μ. Ελεύθερο, 100μ. Ελεύθερο, 200μ. Ελεύθερο, 400μ. Ελεύθερο, 800μ. Ελεύθερο(γυν.), 1.500μ. Ελεύθερο(αν.), 100μ. Ύπτιο, 200μ. Ύπτιο, 100μ. Πρόσθιο, 200μ. Πρόσθιο, 100μ. Πεταλούδα, 200μ. Πεταλούδα, 200μ. Μεικτή Ατομ., 400μ. Μεικτή Ατομ., 4Χ100μ. Ελεύθερο, 4Χ200μ. Ελεύθερο, 4Χ100μ. Μεικτή Ομαδική.

Γ. Συγχρονισμένη Κολύμβηση

Στο συγκεκριμένο αγώνισμα παίρνουν μέρος μόνο γυναίκες: ντουέτο και ομαδικό.

Δ. Υδατοσφαίριση-Πόλο

Στο αγώνισμα αυτό παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες.

3. Μοντέρνο πένταθλο

Το μοντέρνο πένταθλο περιλαμβάνει τα αθλήματα: Σκοποβολή, Ξιφασκία, Κολύμβηση, Ιππασία, Δρόμος 3.000μ.

4. Αρση βαρών

5. Ποδόσφαιρο

6. Καλαθοσφαίριση - Μπάσκετ

7. Πετοσφαίριση - Βόλεϊ

Το συγκεκριμένο άθλημα περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: Α. Βόλεϊ Σάλλας και β. Μπητς Βόλεϊ

8. Αντισφαίριση - Τένις

9. Χειροσφαίριση - Χάντμπολ

10. Ιστιοπλοΐα

Στην ιστιοπλοΐα παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες. Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνονται: Mistral (ιστιοσανίδας), Finn 470, Star. Στην κατηγορία των γυναικών περιλαμβάνονται: Mistral, Europe, 470, Yngling. Υπάρχει και κατηγορία που μπορούν να πάρουν μέρος και άνδρες και γυναίκες (μεικτό-ορθη) και περιλαμβάνει τα εξής: Laser, Tornado, 49er.

11. Γυμναστική

Στη γυμναστική περιλαμβάνονται οι κατηγορίες:

Α. Ενόργανη στην οποία συμμετέχουν άνδρες και γυναίκες.

Β. Ρυθμική στην οποία συμμετέχουν μόνο γυναίκες στο Ανσάμπλ και στο ατομικό και

Γ. Τραμπολίνο στο οποίο παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες.

12. Κωπηλασία

13. Κανόε Καγιάκ

14. Ποδηλασία

Το αγώνισμα της ποδηλασίας περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες: α. πίστας, β. Επί δημοσίας οδού, γ. Mountain Bike στις οποίες μπορούν να πάρουν μέρος άνδρες και γυναίκες.

15. Πάλη

Στο άθλημα της Πάλης οι γυναίκες μπορούν να πάρουν μέρος μόνο στην κατηγορία ελεύθερα. Στην κατηγορία ανδρών το άθλημα της Πάλης διακρίνεται στις εξής κατηγορίες: Α. Ελληνορωμαϊκή. Β Ελευθέρα

16. Πυγμαχία

17. Επιτραπέζια αντισφαίριση - Πιγκ πογκ

Διακρίνεται σε δύο κατηγορίες: α. απλό και β. Διπλό.

18. Ιππασία

Το άθλημα της ιππασίας είναι το μοναδικό άθλημα των ολυμπιακών αγώνων όπου άνδρες και γυναίκες συναγωνίζονται με ίσους όρους. Περιλαμβάνει: α) Αγώνα τριών ημερών (Ιππικό Τρίαθλο) ατομικό και ομαδικό. β) Ιππική δεξιοτεχνία (ντρεσάζ). γ) Υπερπήδηση εμποδίων

19. Τζούντο

20. Ξιφασκία

21. Σκοποβολή

Το άθλημα της σκοποβολής περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: α. Σταθερός στόχος και β. Κινητός στόχος.

22. Τοξοβολία

23. Τρίαθλο

Το τρίαθλο στο οποίο παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες περιλαμβάνει: 1,5 χλμ. Κολύμβηση, 40 χλμ. Ποδηλασία, 10 χλμ. Δρόμος.

24. ΤΑΕΚ WON DO - ΤΑΕΚΒΟΝΤΟ

25. Αντιπέρση - Μπάντμιντον

Στην κατηγορία ανδρών και γυναικών περιλαμβάνεται: Απλό, Διπλό, Μεικτό Διπλό.

26. Χόκεϊ (χόρτο)

Στο χόκεϊ παίρνουν άνδρες και γυναίκες.

27. Μπέισμπολ

Στο μπέισμπολ παίρνουν μέρος μόνο άνδρες.

28. Σόφτμπολ

Στο σοφτμπολ παίρνουν μέρος μόνο γυναίκες.

ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Στίβος –κλασικός αθλητισμός

Τα αγωνίσματα του στίβου είναι η παλαιότερη μορφή οργανωμένου αθλήματος. Είναι συνδεδεμένα με τις πιο απλές φυσικές δραστηριότητες, όπως το τρέξιμο, η ρίψη μιας πέτρας ή το πέρασμα ενός εμποδίου. Κάποια στιγμή πήραν τη μορφή αγωνίσματος κι έγιναν αγωνίσματα δρόμων αρχικά και στη συνέχεια αλμάτων και ρίψεων.

Τα αγωνίσματα που διεξάγονται στο στίβο ανταμώνουν στο βάθος των αιώνων και παρακολουθούν την πορεία της μακραίωνης Ελληνικής ιστορίας. Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να αντιστοιχίσουμε, κατά προσέγγιση, τα τότε αγωνίσματα με τα σημερινά.

Αγωνίσματα

Δρόμοι

αρχαιότητας

σημερινοί

Στάδιο 200μ	1	στάδ.	192,27μ	αντιστοιχεί	200μ
Δίαυλος 400μ	2	//	384,54μ	//	400μ
Δόλιχος	7-24	//	1300-4600μ	//	1500-5000μ

Ρίψεις

Στις ρίψεις η δισκοβολία και ο ακοντισμός ήταν αγωνίσματα του πένταθλου και παρουσιάζουν κάποιες ομοιότητες με σήμερα. Επίσης στη Μπολόνια, στο Museo Civico υπάρχει ένα χάλκινο αγαλμάτιο νέου που ετοιμάζεται να ρίξει ένα βάρος, κάτι ανάλογο με τη σημερινή σφαίρα.

Άλματα

Το άλμα εις μήκος ήταν ακόμα ένα αγώνισμα του πεντάθλου που ίσως να ήταν και το τριπλούν. Επίσης σε μία ερυθρόμορφη κύλικα παριστάνεται ένας νέος που ετοιμάζεται με τη βοήθεια ενός κονταριού να πηδήσει πάνω από άλογα κάτι σαν το σημερινό άλμα επί κοντό.

Σήμερα τα αγωνίσματα του στίβου είναι:

Εντός σταδίου ανδρών-γυναικών

Δρόμοι

100μ	1.500μ	100μ εμπόδια γυν	3.000μ στίπλ)
200μ	5.000μ	110μ εμπόδια ανδ)	
400μ.	10.000μ	400μ εμπόδια	
800μ			

Άλματα**Ρίψεις****Σύνθετα Αγωνίσματα**

Άλμα εις ύψος

Σφαιροβολία

Δέκαθλο ανδρών

Άλμα επί κοντώ
βάδην

Δισκοβολία

Έπταθλο γυναικών

Άλμα εις μήκος

Σφυροβολία

Άλμα εις τριπλούν

Ακοντισμός

Εκτός σταδίου: Μαραθώνιος και βάδην ανδρών-γυναικών**Άρση βαρών**

Η άρση βαρών έχει τις ρίζες της στην αρχαία Ελλάδα. Δεν συμπεριλαμβάνονταν στα αγωνίσματα των Ολυμπιακών Αγώνων της εποχής, αλλά υπάρχουν στοιχεία για την ύπαρξή της. Από μαρτυρίες γνωρίζουμε ότι οι αθλητές συναγωνίζονταν στην ανύψωση βάρους. Πιθανών η άρση βαρών να αποτελούσε

αγώνισμα προπόνησης για τους αθλητές του πεντάθλου ή του παγκρατίου. Βρέθηκε στην Ολυμπία ένας λίθος βάρους 143,5 κιλών, ανάθημα του αθλητή Βύβωνα, ο οποίος καυχιόνταν, σύμφωνα με την επιγραφή, ότι τον είχε σηκώσει με το ένα χέρι πάνω από το κεφάλι. Επίσης σε μουσείο της Γερμανίας υπάρχει κύπελλο του 500π.Χ., που αναπαριστά έφηβο Αθηναίο να σηκώνει δύο ακατέργαστους λίθους, από ένα σε κάθε χέρι. Σήμερα το άθλημα αυτό γίνεται με διαφορετικό τρόπο

Πυγμαχία

Η καταγωγή της, σύμφωνα με τη τοιχογραφία των δύο νεαρών πυγμάχων της Σαντορίνης, χρονολογείται στην Ελληνική προϊστορία. Στους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες εντάχθηκε το 668π.Χ. ενώ στο πρόγραμμα των σύγχρονων το 1904, στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Σεντ Λούις .

Πάλη

Από τα σπουδαιότερα αγωνίσματα της αρχαιότητας, η πάλη προκαλούσε το ενδιαφέρον του κόσμου και ο νικητής γίνονταν αντικείμενο θαυμασμού. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες της αρχαιότητας η πάλη κατείχε την υψηλότερη βαθμίδα, τους δε ολυμπιονίκες του αγωνίσματος τους εκτιμούσαν ιδιαίτερα οι Έλληνες, ο Πίνδαρος και άλλοι ποιητές τους εξυμνούσαν και τους λάτρευαν σαν ημίθεους .

Ιππασία

Τα ιππικά αγωνίσματα εμφανίσθηκαν στους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες το 648π.Χ. υπό τη μορφή αγώνων ταχύτητας με άμαξες (αρματοδρομίες) και με αναβάτη (ιπποδρομία τελείων κελητών).

Στους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, για πρώτη φορά διεξάγονται το 1912 στη Στοκχόλμη.

Ενόργανη γυμναστική

Ο όρος γυμναστική συνδέεται με το επίθετο «γυμνός» και με το «γυμνάσιο», που δηλώνει το χώρο που οι αθλητές, της αρχαιότητας, ασκούσαν γυμνοί. Οι «κυβιστήρες» και οι «κυβιστρίδες» (ακροβάτες) της αρχαιότητας, ήταν οι πρώτοι αθλητές ακροβατικής γυμναστικής. Βέβαια από τότε μέχρι σήμερα η γυμναστική έχει καλλιεργηθεί και αναπτυχθεί.

Ρυθμική

Η ρυθμική δεν ήταν αγώνισμα της αρχαιότητας. Ίσως όμως, να έχουν κάποια σχέση με παιχνίδια που παίζονταν τότε, η μπάλα, το στεφάνι και το σχοινάκι.

Με τη μπάλα, τη σφαίρα, έπαιζαν πολλά παιχνίδια, ομαδικά και ατομικά. Την πετούσαν ψηλά ή την κτυπούσαν στο έδαφος κ.τ.λ.

Με το στεφάνι, τον κρίκο, έπαιζαν ένα παιχνίδι που το ονόμαζαν « κρικηλασία».

Το σχοινάκι ήταν ακόμη ένα παιχνίδι που έπαιζαν.

Τη μπάλα και το τροχό, κυρίως, τα χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι Έλληνες στις παλαιότερες, για γυμναστικές ασκήσεις.

Τένις (αντισφαίριση)

Η αντισφαίριση, όπως και πολλά άλλα παιχνίδια με μπάλα, έχει τις ρίζες της στην αρχαία Ελλάδα. Κατάγεται από την αρχαία σφαιριστική, (5^{ος} αιώνας π.Χ.), που παιζόταν με μια μεγάλη ελαφριά μπάλα και όπου τα χτυπήματα γίνονταν με τη γροθιά ή τον ώμο. Αργότερα, οι παίκτες στερώναν με θηλιές στον πήχη του χεριού ένα τετράγωνο σανίδι και προσπαθούσαν με διάφορα χτυπήματα να πετύχουν τη μπάλα στον αέρα.

Μπάντμιντον (αντιπτέριση)

Το μπάντμιντον έχει τις ρίζες του στην αρχαιότητα. Ανάλογα παιχνίδια που μπορούν να χαρακτηριστούν πρόδρομοι του αθλήματος έπαιζαν οι αρχαίοι Έλληνες, οι Κινέζοι, οι Ιάπωνες, οι Ινδοί και άλλοι λαοί. Στη σημερινή του όμως μορφή παίζονταν από Βρετανούς αξιωματούχους στην Ινδία στις αρχές του 18^{ου} αιώνα.

Ποδόσφαιρο

Οι ρίζες του χάνονται στα βάθη της ιστορίας αφού Κινέζοι, Ιάπωνες, Αιγύπτιοι, Έλληνες, Βρετανοί και Ρωμαίοι έπαιζαν στην

αρχαιότητα ένα είδος παιγνιδιού που μπορεί να θεωρηθεί πρόδρομος του σύγχρονου ποδοσφαίρου.

Ξιφασκία

Η ξιφασκία σαν άθλημα υπάρχει εδώ και 3.500 χρόνια. Ήταν γνωστή στην αρχαία Αίγυπτο, στη Κίνα, στις Ινδίες αλλά και στην Ελλάδα. Οι Αθηναίοι θεωρούσαν τους Αρκάδες εφευρέτες της οπλομαχίας, ενώ ο Όμηρος αφιερώνει δύο από τις ραψωδίες του στις μονομαχίες του Μενέλαου με τον Πάρη και του Έκτορα με τον Αίαντα.

Σκοποβολή

Η σκοποβολή, με διαφορετική μορφή και σκοπό, αναπτύχθηκε από τα προϊστορικά ακόμα χρόνια, μέσα από τη προσπάθεια του ανθρώπου να κυνηγήσει θηράματα για να εξασφαλίσει την τροφή του ή για να προστατευτεί από τους εχθρούς του. Οι αρχαίοι Έλληνες οργάνωναν αγώνες σκοποβολής με περιστέρια, για ν' αποδώσουν τιμές στους θεούς. Μαρτυρίες δείχνουν ότι Ινδοί, Πέρσες, Σλάβοι, Κέλτες, και οι Γερμανοί πραγματοποιούσαν παρόμοιες θρησκευτικές ιεροτελεστίες το 10ο αιώνα. Αργότερα η ανακάλυψη της πυρίτιδας οδήγησε στην ανάπτυξη των πυροβόλων όπλων με αποτέλεσμα τη σημαντική εξέλιξη του αθλήματος.

Τοξοβολία

Για αιώνες το τόξο ήταν από τα κυριότερα εργαλεία για το κυνήγι και τον πόλεμο.

Στην Ιλιάδα οι θεοί του Ολύμπου επιβάλλουν τη θέλησή τους με το τόξο και τα βέλη τους. Στην Οδύσσεια, ο Όμηρος περιγράφει αγώνα τοξοβολίας ανάμεσα στον Οδυσσέα και τους μνηστήρες. Αμέτρητοι οι τοξότες που μνημονεύονται μεταξύ ιστορίας και μύθου

Κολύμβηση

Η κολύμβηση στη αρχαιότητα αποτέλεσε μέσο φυσικής άσκησης και ψυχαγωγίας. Όπως μαρτυρούν οι αμφορείς και οι τοιχογραφίες του 1.600 π.Χ. οι Έλληνες ήταν ιδιαίτερα εξοικειωμένοι με τη κολυμβητική τέχνη. Πάνω σε αργυρό «ρητό» των Μυκηνών απεικονίζονται κολυμβητές του προσθίου και του ελευθέρου. Στην Οδύσσεια ο Όμηρος εξυμνεί τις κολυμβητικές ικανότητες του Οδυσσέα που όταν βυθίστηκε το πλοίο του, κατάφερε κολυμπώντας να φτάσει στο νησί των Φαιάκων.

Καταδύσεις

Οι καταδύσεις είναι γνωστές από την αρχαιότητα, όπου σύμφωνα με τις υπάρχουσες μαρτυρίες παραστάσεις «καταδυτών» εντοπίζονται πάνω σε βράχους.

Χάντμπολ (χειροσφαίριση)

Αναφορές από την Οδύσσεια του Όμηρου μαρτυρούν για ένα παιχνίδι που παίζονταν στο νησί των Φαιάκων, παρόμοιο με το σημερινό χάντμπολ. Στα τείχη της Ακρόπολης των Αθηνών απεικονίζεται το άθλημα σε μια πλάκα που χρονολογείται γύρω στα 600π.Χ.

Χόκεϊ επί χόρτου

Από ένα αρχαίο Ελληνικό ανάγλυφο αντλούμε πληροφορίες για ένα παιχνίδι που παιζόταν με κυρτά ραβδιά, σε σχήμα κεράτων, και ονομάζονταν «κερητίζειν». Πιθανότατα να είναι μακρινός πρόγονος του σημερινού χόκεϊ. Οι ρίζες του όμως φτάνουν και πιο παλιά, στην αρχαία Αίγυπτο.

Η Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας

Η Ολυμπιακή Φλόγα είναι ένα σύμβολο των Ολυμπιακών Αγώνων. Είναι αναπαράσταση της κλοπής της φωτιάς του Δία από τον Προμηθέα, και οι ρίζες της βρίσκονται στην αρχαία Ελλάδα, όπου μια φωτιά κρατούνταν άσβεστη κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Η Φλόγα επανήλθε κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1928, ενώ η λαμπαδηδρομία εισήχθει κατά τους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του Βερολίνου το 1936.

Η Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας γίνεται το Μάρτιο κάθε ολυμπιακής χρονιάς στο χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας. Για πρώτη φορά έγινε το 1936 για την Ολυμπιάδα του Βερολίνου με τη βοήθεια κοίλου κατόπτρου, το οποίο ανήκε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και είχε κατασκευαστεί στη Γερμανία. Επιστημονικός υπεύθυνος αυτής της πρώτης αφής ήταν ο καθηγητής φυσικής Περιστεράκης.

Σύμφωνα με το τελετουργικό που έχει καθιερωθεί την αφή κάνει η πρωθιέρεια στο χώρο του ναού της Ήρας (Ηραίου), που βρίσκεται απέναντι από το ναό του Δία, στο αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας. Εκεί η πρωθιέρεια ζητά τη βοήθεια του θεού του ήλιου Απόλλωνα ώστε να ανάψει η δάδα απαγγέλοντας την ακόλουθη επίκληση:

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Ιερά σιωπή!

Να ηχήσει όλος ο αιθέρας, η γη, η θάλασσα και οι πνοές των ανέμων.

Όρη και Τέμπη σιγήστε.

Ήχοι και φωνές πουλιών παύσατε.

Γιατί μέλλει να μας συντροφεύσει ο Φοίβος, ο Φωσφόρος Βασιλεύς.

Απόλλωνα, θεέ του ήλιου και της ιδέας του φωτός,

στείλε τις ακτίνες σου και άναψε την ιερή δάδα

για τη φιλοξενη πόλη της ... (όνομα της διοργανώτριας πόλης).

Και συ, ω Δία, χάρισε ειρήνη σ' όλους τους λαούς της Γης

και στεφάνωσε τους νικητές του Ιερού Αγώνα.

Μετά την αφή η πρωθιέρεια παραδίδει ανάβει με τη φλόγα τη δάδα του πρώτου λαμπαδηδρόμου, ενώ παράλληλα φυλάει άσβηστη τη φλόγα σε όλη τη διάρκεια της ολυμπιακής τετραετίας σε ειδικό χώρο. Ακολουθεί λαμπαδηδρομία σε πολλές πόλεις της Ελλάδας πριν τελικά παραδοθεί στους εκπροσώπους της διοργανώτριας χώρας.

Η λαμπαδηδρομία συνεχίζεται και η φλόγα φτάνει στο στάδιο τη βραδιά της τελετής έναρξης των αγώνων.

Στο τελετουργικό της αφής συμμετέχουν η πρωθιέρεια και οι ιέρειες, οι οποίες πραγματοποιούν μια λιτή χορογραφία κατά τη διάρκεια της τελετής. Υπεύθυνη της χορογραφίας ήταν η Μαρία Χορς από το 1964 ως το 2004. Το 2008 τη διαδέχτηκε η Άρτεμις Ιγνατίου.

Η Ολυμπιακή λαμπαδηδρομία

Η Ολυμπιακή λαμπαδηδρομία είναι η μεταφορά του Ιερού Φωτός από την Αρχαία Ολυμπία στην εκάστοτε διοργανώτρια πόλη. Εισηγητής και οργανωτής της πρώτης λαμπαδηδρομίας το 1936 από την Ολυμπία στο Βερολίνο ήταν ο Γερμανός καθηγητής και συνεργάτης του Κουμπερτέν, Καρλ Ντιμ. Σε μια σεμνή τελετή η φλόγα ανάβει από τις ακτίνες του ηλίου και μια σειρά δρομέων, με έναν πυρσό, τη μεταφέρουν από την Ολυμπία στο στάδιο της διοργανώτριας χώρας, όπου και παραμένει άσβεστη στο βωμό μέχρι το τέλος των Αγώνων. Ο πυρσός με τον οποίο μεταφέρεται το ιερό φως θεωρείται σύμβολο της αρχαίας προέλευσης των Αγώνων. Πρώτος λαμπαδηδρόμος ήταν ο Κώστας Κονδύλης.

Το 1960 στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Ρώμης, η Φλόγα ακολούθησε μια διαδρομή «φόρο τιμής» στον ελληνικό και ρωμαϊκό πολιτισμό, κάνοντας το πέρασμα Πειραιά-Ρώμη με το πλοίο «Αμέρικο Βεσπούτσι» και περνώντας από γνωστά και άγνωστα μνημεία των δύο χωρών (η διαδρομή για πρώτη φορά καλύφτηκε τηλεοπτικά). Το 1968 στο Μεξικό, η Φλόγα ακολούθησε τη διαδρομή του Χριστόφορου Κολόμβου. Για πρώτη φορά μια γυναίκα, η πρωταθλήτρια στίβου Ενρίκε Μπαζίλο, άναψε την Φλόγα στο βωμό. Για τους Ολυμπιακούς του Μόντρεαλ το 1976, η Φλόγα ταξίδεψε μέσω δορυφόρου από την Αθήνα στην Οτάβα. Στην Βαρκελώνη το 1992, το βωμό άναψε με φλεγόμενο βέλος ο Αντόνιο Ρεμπόλιο, Παραολυμπιονίκης τοξοβόλος. Το 1996 στην Ατλάντα, πρωταγωνιστής ήταν ο θρύλος Κάσιους Κλέι, ενώ το 2000 στο Σίδνεϊ αυτή την τιμή είχε η πρωταθλήτρια των 400 μ., Κάθι Φρίμαν. Για να

φτάσει η Φλόγα στα χέρια της, ταξίδεψε και διένυσε τη μεγαλύτερη απόσταση κάτω από το νερό στην ιστορία των Αγώνων.

Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες

Οι Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες είναι το κορυφαίο αθλητικό ραντεβού των χειμερινών σπορ, που διεξάγεται κάθε τέσσερα χρόνια από το 1924 υπό την αιγίδα της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ).

Η ιδέα για τη διοργάνωσή τους ανήκε στον σουηδό στρατηγό και σπόρτσμαν Βίκτορ Γκούσταβ Μπαλκ (1844-1928), εμπνευστή των Βορείων ή Σκανδιναβικών Αγώνων (Nordic Games), που διεξήχθησαν από το 1901 έως το 1926, με έμφαση στα χειμερινά σπορ. Ο Μπαλκ έπεισε τον φίλο του ιδρυτή της ΔΟΕ βαρώνο Πιερ Ντε Κουμπερτέν να συμπεριλάβει χειμερινά αγωνίσματα στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων. Έτσι, στους Ολυμπιακούς του Λονδίνου το 1908 έκανε την εμφάνισή του το άθλημα των παγοδρομιών.

Τρία χρόνια αργότερα, η ΔΟΕ πρότεινε στους διοργανωτές των Ολυμπιακών της Στοκχόλμης να οργανώσουν εβδομάδα χειμερινών σπορ, ως παράλληλη εκδήλωση. Αυτοί αρνήθηκαν, για να μην υποβαθμιστούν οι *Βόρειοι Αγώνες*. Στους Ολυμπιακούς της Αμβέρσας του 1920, τους πρώτους μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, τα χειμερινά σπορ επανήλθαν στο πρόγραμμα, με τη διεξαγωγή αγωνισμάτων στις παγοδρομίες και το χόκεϊ επί πάγου.

Την επόμενη χρονιά, στη σύνοδο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής στη Λοζάνη, αποφασίστηκε να ανατεθεί στη Γαλλία, που θα αναλάμβανε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1924, να διοργανώσει τη *Διεθνή Εβδομάδα Χειμερινών Αγωνισμάτων*. Η εκδήλωση αυτή, που είχε τελικά διάρκεια δέκα ημερών, σημείωσε μεγάλη επιτυχία και αργότερα της δόθηκε αναδρομικά ο τίτλος των Πρώτων Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων.

Η Ελλάδα έλαβε μέρος για πρώτη φορά σε Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες το 1936.

Ολυμπιακά Αθλήματα

1. Παγοδρομία ή Πατινάζ (Skating)

Η Ολυμπιακή Παγοδρομία περιλαμβάνει δύο αγωνίσματα:

Καλλιτεχνική Παγοδρομία ή Καλλιτεχνικό Πατινάζ (Figure Skating)

Παγοδρομία Ταχύτητας ή Πατινάζ Ταχύτητας (Speed Skating)

2. Χιονοδρομία (Ski).

Η Χιονοδρομία περιλαμβάνει τα αγωνίσματα:

Αλπικό σκι ή καταβάσεις- Δρόμους Αντοχής- Άλμα με σκι-Βόρειο Σύνθετο-Χιονοσανίδα-Ελεύθερο Σκι

3. Δίαθλο

Συνδυάζει το σκι ανωμάλου δρόμου και τη σκοποβολή με τουφέκι.

4. Λουτζ

Στο **Λουτζ**, οι δρομείς κάθονται στο έλκηθρο και τραβώντας τις σταθερές λαβές στον πάγο, επιτυγχάνουν γρήγορη εκκίνηση.

5. Κέρλινγκ

Υπάρχουν δύο ομάδες, που αποτελούνται από τέσσερις παίκτες και οι οποίοι προσπαθούν σε μια πίστα πάγου να στείλουν όσο γίνεται πιο κοντά στο κέντρο ομόκεντρων κύκλων τις ειδικά διαμορφωμένες πέτρες, οι οποίες ζυγίζουν 19,1 κιλά η κάθε μία.

6. Έλκηθρο (Bobsleigh ή Bobsled) - Σκέλετον (Skeleton)

Το Μπόμπσλεϊ. Το άθλημα πήρε το όνομα του το 1892, όταν έκανε την εμφάνισή του ένα νέο έλκηθρο, φτιαγμένο από μέταλλο και αποτέλεσε μέρος του επίσημου προγράμματος των Πρώτων Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων στο Σαμονί της Γαλλίας το 1924.

Στο Σκέλετον αθλητής χρησιμοποιεί ένα ιδιόμορφο επίπεδο έλκηθρο, κατασκευασμένο από μέταλλο. Ακουμπάει μπρούμυτα και αναπτύσσει μεγάλες ταχύτητες πάνω στον πάγο. Το άθλημα αυτό πήρε το όνομά του το 1892, όταν οι θεατές θεώρησαν ότι έμοιαζε με σκελετό.

7. Χόκεϊ επί Πάγου (Ice Hockey)

Το κατεξοχήν ομαδικό άθλημα των Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων. Παίζεται σε ειδικά διαμορφωμένο παγοδρόμιο από δύο ομάδες, αποτελούμενες από 6 παίκτες εκάστη και προσπαθούν να παραβιάσουν η μία την εστία της άλλης .

TA SPECIAL OLYMPIGS ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Το Παγκόσμιο Κίνημα των Special Olympics

Τα Special Olympics είναι ένας παγκόσμιος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός που σκοπό έχει να προσφέρει, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, δυνατότητες προπόνησης και συμμετοχής σε αγώνες, σε παιδιά και νέους με διανοητική αναπηρία, σε ένα φάσμα ολυμπιακών αθλημάτων. Ταυτόχρονα τους δίνουν τη δυνατότητα να αναπτυχθούν σωματικά, διανοητικά, κοινωνικά και πνευματικά, μοιραζόμενοι τη χαρά που ο αθλητισμός προσφέρει, με τους φίλους τους, τους γονείς τους, τους εθελοντές τους και υποστηρικτές τους, σε ένα περιβάλλον σεβασμού και αποδοχής.

Ιδρύθηκε επισήμως το 1968, δίνοντας μορφή στο όραμα της ιδρύτριάς του, Eunice Kennedy Shriver (1921-2009), η οποία αφιέρωσε τη ζωή της στο να διδάξει ολόκληρο τον κόσμο, ότι καμία σωματική ή διανοητική αναπηρία δεν μπορεί να κάμψει τη δύναμη του ανθρώπινου πνεύματος. Από τους πρώτους Διεθνείς Θερινούς Αγώνες Special Olympics που έλαβαν χώρα στο Illinois των Η.Π.Α. το 1968, μέχρι σήμερα, τα Special Olympics έχουν εξελιχθεί σ' ένα Παγκόσμιο Κίνημα -αναγνωρισμένο επισήμως από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή ήδη από το 1988- που δίνει την ευκαιρία σε 3,1 εκατομμύρια ανθρώπους με διανοητική αναπηρία από 185 χώρες του κόσμου, κυρίως μέσω του αθλητισμού, να ενισχύουν την αυτοεκτίμησή τους, να ανακαλύπτουν τις ξεχωριστές τους ικανότητες και με τους τρόπους αυτούς να αποτελούν ενεργά και χρήσιμα μέλη των κοινοτήτων τους.

Η φιλοσοφία του Παγκοσμίου Κινήματος Special Olympics βασίζεται στην πίστη, ότι οι άνθρωποι με διανοητική αναπηρία μπορούν με την κατάλληλη εκπαίδευση και υποστήριξη να αναδείξουν τις ξεχωριστές τους ικανότητες, να απολαύσουν ισότιμα με τους άλλους ανθρώπους τη χαρά που προσφέρει ο αθλητισμός και να αποδείξουν στην κοινωνία ότι: **ΤΟΥΣ ΕΧΕΙ ΑΝΑΓΚΗ.**

Η βασική αποστολή του Παγκοσμίου Κινήματος Special Olympics

Επιμερίζεται στους εξής στόχους:

- Να εμπνέει την ειρήνη στην παγκόσμια κοινότητα.
- Να αλλάζει συμπεριφορές.
- Να ενθαρρύνει μέσα από τον αθλητισμό.
- Να εκπονεί προγράμματα για την Παγκόσμια Υγεία.
- Να ενθαρρύνει την έρευνα.
- Να εκπαιδεύει την κοινωνία σε σχέση με τον τρόπο που πρέπει να απευθύνεται και να συμπεριφέρεται σε ανθρώπους με διανοητική αναπηρία.
- Να εκπαιδεύει προπονητές αθλητών με διανοητική αναπηρία για τις ιδιαίτερες πρακτικές που πρέπει να χρησιμοποιούν, αναπτύσσοντας ταυτόχρονα αθλητικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες τους.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ SPECIAL OLYMPICS

Αποστολή των Special Olympics είναι να προσφέρουν, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, δυνατότητες προπόνησης και συμμετοχής σε αγώνες, σε παιδιά και νέους με διανοητική αναπηρία, σε ένα φάσμα ολυμπιακών αθλημάτων. Ταυτόχρονα τους δίνουν τη δυνατότητα να αναπτυχθούν σωματικά, διανοητικά, κοινωνικά και πνευματικά, μοιραζόμενοι τη χαρά που ο αθλητισμός προσφέρει, με τους φίλους τους, τους γονείς τους, τους εθελοντές τους και υποστηρικτές τους, σε ένα περιβάλλον σεβασμού και αποδοχής.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Το μήνυμά είναι απλό και συγχρόνως δυνατό: τα άτομα με διανοητική αναπηρία είναι ισότιμα μέλη της κοινωνίας μας.

Η κοινωνική αναγνώριση των ατόμων αυτών, καθώς και των ανθρώπων που τα αγαπούν και τα φροντίζουν, συνεχίζει να είναι ένας στόχος που φαντάζει μακρινός. Για αιώνες, έφεραν το στίγμα της ιδρυματοποίησης, της αποστείρωσης, της κοινωνικής απομόνωσης και της μισαλλοδοξίας.

Παρ' όλα αυτά, τα άτομα με διανοητική αναπηρία εμμένουν στην επιδίωξή τους να κερδίσουν την αξιοπρέπειά τους. Εδώ και μισό αιώνα, μητέρες, πατέρες, αδέρφια και άτομα με διανοητική αναπηρία προσπαθούν να ανοίξουν τα μάτια του κόσμου στην απλή αλήθεια, ότι καθένας από εμάς

έχει χαρίσματα...

Στα Special Olympics δεν λέμε ότι μπορούμε να αλλάξουμε τον κόσμο, αλλά για τους αθλητές μας είναι μια μεγάλη αλλαγή στο δικό τους κόσμο.

Το όραμά είναι ένας κόσμος όπου κάθε άνθρωπος, ανεξάρτητα από τις ικανότητες ή τις αναπηρίες του, είναι αποδεκτός, ευπρόσδεκτος και πολύτιμος – ένας κόσμος ένταξης και κοινού σεβασμού, χωρίς προϋποθέσεις και προκαταλήψεις.

Εμείς, που βρισκόμαστε κοντά στην προσπάθεια των Ελλήνων Αθλητών Special Olympics από το 1987 βλέπουμε, παρά τις όποιες δυσκολίες, τις αξίες που ενέπνευσαν το Ολυμπιακό Κίνημα να ζωντανεύουν στα μάτια αυτών των απλών και ειλικρινών ανθρώπων και αναγνωρίζουμε τη μοναδική ευκαιρία που μας δίνουν, να αλλάξουμε νοοτροπία και να μπούμε στην καρδιά εκατομμυρίων ανθρώπων, τόσο στη χώρα μας όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Αθλήματα

Τα Αθλητικά Προγράμματα των Special Olympics Ελλάς

Τα Special Olympics Ελλάς προσφέρουν δυνατότητες συμμετοχής, για άτομα με διανοητική αναπηρία, σε 2 Ολυμπιακού τύπου αθλήματα και σε όλα σχεδόν τα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας, ανάλογα με τις αθλητικές τους υποδομές. Ως μέλος του Παγκοσμίου Κινήματος Special Olympics και ως επίσημα αναγνωρισμένο Φίλαθλο Αθλητικό Σωματείο από την Ελληνική Πολιτεία, βρίσκεται σε διαρκή συνεργασία με τους περισσότερους διεθνείς και εθνικούς φορείς που ασχολούνται με το θέμα της διανοητικής αναπηρίας και με τον αθλητισμό, προκειμένου να αξιοποιεί όλη τη διαθέσιμη επιστημονική γνώση και εμπειρία για την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών σε όλους τους εμπλεκόμενους.

Τα αθλητικά προγράμματα των Special Olympics Ελλάς διέπονται από το Σύστημα Αθλητικών Κανονισμών του Παγκοσμίου Κινήματος Special Olympics, που βασίζεται στους κανόνες των Διεθνών Αθλητικών Ομοσπονδιών, των Εθνικών Ομοσπονδιών Αθλημάτων, αλλά και στη διεθνή πείρα των χιλιάδων εθελοντών, προπονητών, αθλητών και των οικογενειών τους. Η φιλοσοφία που διέπει τους κανονισμούς των αθλητικών προγραμμάτων των Special Olympics είναι να δίνουν στους αθλητές κάθε δυνατή ευκαιρία να είναι νικητές. Αυτό είναι το βασικό σημείο διαφοροποίησής τους από ανάλογους αθλητικούς οργανισμούς και

αποτυπώνεται σε μία διαδικασία που ονομάζεται Κατάταξη σε Σειρές (Divisioning). Η Κατάταξη σε Σειρές αποσκοπεί στο να διαγωνίζονται μεταξύ τους αθλητές αναλόγου επιπέδου ικανοτήτων, σε συνδυασμό με την ηλικία και το φύλο τους. Μέσα από τη διαδικασία αυτή είναι προφανές ότι στα αθλητικά προγράμματα των Special Olympics δεν υπάρχουν αποκλεισμοί.

Τα Special Olympics Ελλάς παρέχουν προπονητικά προγράμματα, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, με τη βοήθεια μιας στρατιάς προπονητών, που εθελοντικά προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, έχοντας πρωτίστως εξασφαλίσει την εξειδικευμένη γνώση και πιστοποίηση για τη διαχείριση ατόμων με διανοητική αναπηρία, μέσα από κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα που εκπονούν τα Special Olympics Ελλάς.

Οι αγωνιστικές διοργανώσεις στις οποίες παίρνουν μέρος οι Έλληνες Αθλητές Special Olympics είναι πολλές και ποικίλες. Κάθε χρόνο διοργανώνονται από τα Special Olympics Ελλάς, Τοπικοί, Περιφερειακοί και Πανελλήνιοι Αγώνες σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, ενώ η εθνική ομάδα συμμετέχει ανελλιπώς σε κάθε διεθνή αθλητική διοργάνωση που μπορεί να είναι: Παγκόσμιοι Αγώνες (οι οποίοι διεξάγονται κάθε 4 χρόνια εναλλάξ, Θερινοί και Χειμερινοί), Ευρωπαϊκοί Αγώνες (οι οποίοι διεξάγονται κάθε 2 χρόνια) ή διεθνή τουρνουά που διεξάγονται εκτός τακτικού προγράμματος.

ΠΑΡΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Οι **Παραολυμπιακοί Αγώνες** είναι οι ισοδύναμοι Ολυμπιακοί Αγώνες για τους αθλητές με κινητικές, οπτικές ή διανοητικές αναπηρίες.

Ιστορικό

Οι πρώτοι αγώνες για αθλητές με αναπηρία έγιναν το 1948 στο Στόουκ Μάντεβιλ στην Αγγλία. Την ημέρα της τελετής έναρξης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1948 στο Λονδίνο, ξεκίνησαν και θεσμοθετήθηκαν οι αγώνες του Στόουκ Μάντεβιλ και πραγματοποιήθηκε η πρώτη αθλητική διοργάνωση για αθλητές με αμαξίδιο.

Τέσσερα χρόνια αργότερα, αθλητές από την Ολλανδία συμμετείχαν σε αυτούς τους αγώνες και έτσι γεννήθηκε το διεθνές κίνημα που είναι γνωστό πλέον ως Παραολυμπιακό κίνημα.

Οι πρώτοι Αγώνες Ολυμπιακού χαρακτήρα για αθλητές με αναπηρία οργανώθηκαν το 1960 στην Ρώμη, ύστερα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην ίδια πόλη. Θεωρούνται ως οι πρώτοι Παραολυμπιακοί Αγώνες. Περίπου 400 αθλητές από 23 χώρες συμμετείχαν σε 8 αθλήματα, 6 από τα οποία εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στο αγωνιστικό πρόγραμμα των Παραολυμπιακών Αγώνων (Τοξοβολία, Κολύμβηση, Ξιφασκία, Καλαθοσφαίριση, Επιτραπέζια Αντισφαίριση, Στίβος).

Από τότε, οι Παραολυμπιακοί Αγώνες διεξάγονται κάθε 4 χρόνια, πάντα την ίδια χρονιά με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Το 1976 στο Τορόντο, προστέθηκαν και άλλες κατηγορίες αναπηρίας και γεννήθηκε η ιδέα της συγχώνευσης διαφορετικών κατηγοριών αθλητών με αναπηρία για τη συμμετοχή τους σε διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις. Την ίδια χρονιά έγιναν και οι πρώτοι Χειμερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες στην Σουηδία.

Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες της Σεούλ (1988) ξεχώρισαν και από το γεγονός ότι οι Ολυμπιακοί και Παραολυμπιακοί Αγώνες φιλοξενήθηκαν στην ίδια χώρα, στην ίδια πόλη και χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιες εγκαταστάσεις με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Έκτοτε, οι Παραολυμπιακοί Αγώνες γίνονται πάντα στην ίδια πόλη με τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Από το 1960, έχουν διοργανωθεί δώδεκα (12) Θερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες και εννέα (9) Χειμερινοί. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες έχουν εξελιχθεί πλέον στο δεύτερο μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός μετά τους Ολυμπιακούς.

Η συμμετοχή της Ελλάδας

Έλληνες αθλητές συμμετέχουν στους Παραολυμπιακούς Αγώνες από το 1976. Από το 1988, η Ελλάδα συμμετέχει στους Αγώνες με επίσημες Εθνικές Αποστολές. Όλα αυτά τα χρόνια, οι Έλληνες αθλητές πέτυχαν καλές επιδόσεις και κέρδισαν πολλά μετάλλια.

Έλληνες αθλητές κέρδισαν τα πρώτα μετάλλια στους Παραολυμπιακούς Αγώνες της Σεούλ το 1988 κατακτώντας 1 αργυρό και 3 χάλκινα μετάλλια. Στους Παραολυμπιακούς Αγώνες της Βαρκελώνης το 1992 κέρδισαν 2 αργυρά και ένα χάλκινο μετάλλιο. Ενώ στους Αγώνες της Ατλάντα το 1996 κέρδισαν 1 χρυσό, 1 αργυρό και 3 χάλκινα μετάλλια

Το 2000, στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του Σύδνεϋ, η Ελληνική ομάδα συμμετείχε με 71 άτομα (42 αθλητές). Οι Έλληνες αθλητές αγωνίστηκαν στο στίβο, την κολύμβηση, την άρση βαρών, την καλαθοσφαίριση και το τζούντο. Η Ελληνική ομάδα που συμμετείχε στο Σύδνεϋ κέρδισε 11 μετάλλια (4 χρυσά, 4 ασημένια, 3 χάλκινα).

Στους Παραολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, η Ελλάδα συμμετείχε με την πολυπληθέστερη μέχρι στιγμής Παραολυμπιακή Ομάδα, με 137 αθλητές, η οποία κατέδειξε την ανοδική πορεία του Παραολυμπιακού κινήματος στην Ελλάδα και κίνησε το ενδιαφέρον της Ελληνικής Κοινωνίας. Οι Έλληνες αθλητές και οι Ελληνίδες αθλήτριες κατάφεραν να κατακτήσουν συνολικά 20 μετάλλια (3 χρυσά, 13 αργυρά, 4 χάλκινα). Εννέα περισσότερα από αυτά που είχαν κερδίσει στους Παραολυμπιακούς Αγώνες στο Σύδνεϋ. Επίσης σημειώθηκαν συνολικά 58 πλασαρίσματα στις πρώτες οχτώ θέσεις. Οι Αγώνες της Αθήνας ανέδειξαν τον αθλητισμό των ατόμων με αναπηρία και τον τοποθέτησαν στη θέση που του αρμόζει στην Παγκόσμια αθλητική οικογένεια και ιδιαίτερα στην Ελληνική αθλητική οικογένεια.

Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες του Πεκίνου ήταν οι πιο επιτυχημένοι αγώνες για την Ελληνική Ομάδα μέχρι στιγμής. Συμμετέχοντας σε 10 αθλήματα οι 69 αθλητές και αθλήτριες της Ελληνικής Ομάδας κατάφεραν να κατακτήσουν 24 μετάλλια (5 χρυσά, 9 αργυρά και 10 χάλκινα) ξεπερνώντας κάθε προηγούμενο και κατάφεραν να καταταχθούν 20οι στη παγκόσμια κατάταξη. 4 χρόνια μετά τους πολύ επιτυχημένους αγώνες της Αθήνας οι Έλληνες αθλητές και αθλήτριες έδειξαν την μεγάλη τους κλάση υπογραμμίζοντας την ανάπτυξη του Παραολυμπιακού Κινήματος στην Ελλάδα.

Η πρώτη συμμετοχή Έλληνα Αθλητή σε Χειμερινούς Παραολυμπιακούς Αγώνες έγινε το 2002 στο Σάλτ Λεϊκ Σίτι. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες του Τορίνο το 2006 ήταν οι δεύτεροι Χειμερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες όπου συμμετείχε Ελληνική Αποστολή. Οι Χειμερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες του Βανκούβερ αποτελούν τους τρίτους Χειμερινούς Αγώνες που θα συμμετάσχει η Ελλάδα με τη συμμετοχή μάλιστα και της πρώτης αθλήτριας.

Η ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η επιδίωξη της Ολυμπιακής Εκεχειρίας στη σύγχρονη εποχή

Η Ολυμπιακή Εκεχειρία θα μπορούσε να γίνει ένα μοναδικό εργαλείο για την προώθηση της παγκόσμιας ειρήνης. Θα μπορούσε να βοηθήσει στην προώθηση του διαλόγου και της ειρήνης. Καλεί την ανθρωπότητα να χαμηλώσει τα όπλα και να εργαστεί για την ειρήνη, τον αμοιβαίο σεβασμό, την κατανόηση και τη συμφιλίωση. Καλεί να πάψουν οι εχθροπραξίες κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων αλλά και μετά, και κινητοποιεί τους νέους του κόσμου προς τον σκοπό της ειρήνης. Αν και είναι περιορισμένη σε διάρκεια και έκταση, η Ολυμπιακή Εκεχειρία μπορεί να προσφέρει ένα ουδέτερο σημείο για μια κοινή συναίνεση, ένα παράθυρο χρόνου για να αρχίσει ο διάλογος, μια παύση για την παροχή ανακούφισης στον πληθυσμό που υποφέρει.

Ποιο είναι το σύμβολο της Ολυμπιακής Εκεχειρίας;

Η Ολυμπιακή Εκεχειρία συμβολίζεται από το περιστέρι της ειρήνης στο φόντο της παραδοσιακής Ολυμπιακής φλόγας πάνω από τα Ολυμπιακά δαχτυλίδια. Στο σύμβολο, η φλόγα είναι φτιαγμένη από πολύχρωμα ζωηρά στοιχεία και παραπέμπει σε εκδηλώσεις για τον εορτασμό του ανθρώπινου πνεύματος. Αυτά τα στοιχεία συμβολίζουν ανθρώπους από όλες τις φυλές που έρχονται μαζί για την τήρηση της Εκεχειρίας.

Γιατί τα Ολυμπιακά ιδεώδη είναι και ιδεώδη των Ηνωμένων Εθνών;

Όπως λέει ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, κ. Κόφι Άνναν: «Τα Ολυμπιακά ιδεώδη είναι και ιδεώδη των Ηνωμένων Εθνών: ανοχή, ισότητα, ίση μεταχείριση και, πάνω από όλα, ειρήνη. Μαζί, οι Ολυμπιακοί Αγώνες και τα Ηνωμένα Έθνη μπορούν να γίνουν μια νικηφόρος ομάδα. Όμως ο αγώνας δεν θα κερδιθεί εύκολα. Πόλεμος, μισαλλοδοξία και στέρηση συνεχίζουν να υπάρχουν στη γη. Πρέπει να αντισταθούμε. Όπως οι αθλητές αγωνίζονται για παγκόσμια ρεκόρ, έτσι κι εμείς πρέπει να παλέψουμε για την παγκόσμια ειρήνη. Για αυτό είναι τόσο σημαντικό που η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ) αναβίωσε την αρχαία ελληνική παράδοση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, καλώντας να σταματήσουν όλες οι εχθροπραξίες κατά τη διάρκεια των Αγώνων. Μαζί με τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών καλούμε όλους όσους

βρίσκονται σε πόλεμο να συμμετάσχουν στην Ολυμπιακή Εκεχειρία. Αυτό μπορεί να ακούγεται ουτοπικό. Όμως, όπως κάθε αθλητής θα σας πει, τίποτα δεν γίνεται χωρίς όνειρα...'

Ποια είναι τα επιτεύγματα της Ολυμπιακής Εκεχειρίας έως τώρα;

- 1994. Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες στο Lillehammer της Νορβηγίας. Η Ολυμπιακή Εκεχειρία έδωσε την ευκαιρία σε μια αντιπροσωπεία της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής να επισκεφτεί το βομβαρδισμένο Σεράγεβο, την πόλη που φιλοξένησε τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες το 1984, και να εκφράσει την αλληλεγγύη της προς τον πληθυσμό.
- 1994. Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες στο Nagano της Ιαπωνίας. Η τήρηση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας έδωσε την ευκαιρία στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, κ. Κόφι Άνναν να επισκεφτεί το Ιράκ και να αναζητήσει μια διπλωματική λύση στην κρίση.
- 1999. 180 Κράτη-Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, ένας αριθμός ρεκόρ, συνυπέβαλαν το ψήφισμα υπέρ της τήρησης της Ολυμπιακής Εκεχειρίας κατά τη διάρκεια των 27ων Ολυμπιακών Αγώνων στο Σύδνεϋ, της Αυστραλίας.
- 2000. Η Διάσκεψη της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών. 150 Αρχηγοί Κρατών και Κυβερνήσεων υιοθέτησαν τη Διακήρυξη της Χιλιετίας, ένα κείμενο ορόσημο, που περιλαμβάνει μια παράγραφο (παράγραφο 10) για την τήρηση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας.
- 2000. 27οι Ολυμπιακοί Αγώνες στο Σύδνεϋ της Αυστραλίας. Κατά τη διάρκεια της τελετής έναρξης των Αγώνων, οι αντιπροσωπείες της Νότιας και Βόρειας Κορέας μπήκανε στο στάδιο μαζί, υπό την ίδια σημαία.
- 2002. Συλλογή υπογραφών για την υποστήριξη της Ολυμπιακής Εκεχειρίας. Διάφορες προσωπικότητες από όλο τον κόσμο από διάφορα πεδία δράσης ηγούνται μιας προσπάθειας για τη συλλογή υπογραφών για την υποστήριξη της Ολυμπιακής Εκεχειρίας.

ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ–Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Στα τέλη του 19ου αι. η γυναίκα κατέχει κατώτερη κοινωνικά θέση από τον άνδρα. Δεν έχει πολιτικά δικαιώματα ακόμα (δεν μπορεί να ψηφίσει), δεν προσφέρει τίποτε στην οικονομία (δεν μπορεί να δουλέψει). Ο ρόλος της είναι παθητικός. Υπάρχει μόνο δίπλα στον άνδρα σε κοινωνικές εκδηλώσεις και στο σπίτι. Μόνο οι γυναίκες της αριστοκρατικής τάξης έχουν το δικαίωμα να παίρνουν μέρος σε παιχνίδια που τους προσφέρουν θηλυκότητα και χάρη. (Τένις, γκολφ, κρίκετ). Υπάρχει βεβαίως και διάχυτη η αντίληψη ότι το σώμα της γυναίκας αλλάζει με τον αθλητισμό και ότι δεν μπορεί να τεκνοποιήσει. Και οι Ολυμπιακοί αγώνες όπως προαναφέραμε είναι ο καθρέπτης της εποχής τους.

Ο βάρδος της ανασύστασης των Ολυμπιακών αγώνων Pierre de Couberten συμβαδίζοντας με το συντηρητικό πνεύμα της εποχής του, δεν διστάζει να ζητήσει το 1912 τον αποκλεισμό των γυναικών από τους Ολυμπιακούς αγώνες, με λόγια σχεδόν προσβλητικά για το ήμισυ της ανθρωπότητας: « η συμμετοχή των γυναικών στην Ολυμπιάδα», είπε ο Coubertin, «είναι δυσβάστακτη, άλλωστε χωρίς ενδιαφέρον και ασφαλώς ακαλαίσθητη, άκομψη και ανοίκεια όπως αναφέρει η Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ στο άρθρο της για την αναβίωση του Ολυμπισμού, με την ευκαιρία του εορτασμού των 100 χρόνων από την αναβίωση των Ο.Α. Έτσι λοιπόν, οι γυναίκες στους πρώτους Ο.Α. της Αθήνας, το 1896, υπάρχουν μόνο ως θεατές. Συμμετέχουν στους 2ους Ο.Α. στο Παρίσι το 1900, σε δύο αγωνίσματα, το τένις και το γκολφ, παιχνίδια με τα οποία ασχολούνται οι γυναίκες της υψηλής κοινωνίας. Στους τρίτους Ο.Α. το 1904, αφαιρούνται και τα δύο αυτά παιχνίδια και εισάγεται η τοξοβολία. Το 1908 το τένις επανέρχεται στο πρόγραμμα. Στους 5ους Ο.Α. της Στοκχόλμης το 1912, εισάγεται η κολύμβηση με μεγάλη συμμετοχή των γυναικών. (Από τις 57 αθλήτριες που συμμετείχαν στους αγώνες, οι 41 ήταν κολυμβήτριες).

Το 1921 ιδρύεται η Διεθνής Ομοσπονδία Γυναικείου Αθλητισμού. Οι γυναίκες δραστηριοποιήθηκαν και ίδρυσαν τη διεθνή ομοσπονδία διότι τους αρνήθηκαν να συμμετάσχουν στους αγώνες στίβου του Ολυμπιακού προγράμματος. Κάνουν δικούς τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Το 1922 (Παρίσι), 1926 (Γκέτεμποργκ), 1930 (Πράγα), 1934 (Λονδίνο) με μεγάλη επιτυχία. Έτσι η Δ.Ο.Ε. εγκρίνει τη συμμετοχή τους για πρώτη

φορά , σε αγωνίσματα στίβου το 1928 στο Άμστερνταμ, στους 9ους Ο.Α. Οι γυναίκες συμμετέχουν στα 100μ.,800μ.,4Χ100μ., ύψος και δισκοβολία. Όμως στα 800μ., πέντε από τις αγωνιζόμενες λιποθύμησαν από εξάντληση. Έτσι αφαιρούνται από το Ολυμπιακό πρόγραμμα τα 800μ. και επανέρχονται μετά από 32χρόνια στους Ο.Α. της Ρώμης το 1960.

Μετά τον πόλεμο, σταδιακά αναγνωρίζονται και οι γυναίκες ως ισότιμα μέλη στην ανδροκρατούμενη κοινωνία της εποχής.. Έχουν αποδείξει ότι αξίζουν, διότι αγωνίστηκαν μαζί με τους άνδρες στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.(Είτε στην πρώτη γραμμή, είτε δουλεύοντας στα εργοστάσια, είτε αναλαμβάνοντας ρόλο μάνας και πατέρα στην οικογένεια, είτε συμμετέχοντας στην αντίσταση κατά του κατακτητή).Σιγά- σιγά καταρρίπτονται και οι μύθοι για το αν και πόσο βλάπτει ή ωφελεί ο αθλητισμός τη γυναικεία φύση. Τους καταρρίπτουν, η Ολλανδή Fanny Blankers Koen (30 ετών), η οποία κατακτά τέσσερα χρυσά μετάλλια στους Ο.Α. του Λονδίνου, το 1948,ενώ είναι μητέρα δύο παιδιών. Η Patricia Mc Cormick κατακτά το χρυσό στις καταδύσεις με πέντε μηνών γιο, στους Ο.Α. της Μελβούρνης το 1956.Δέκα ακόμα γυναίκες αθλήτριες που απέσπασαν μετάλλια ήταν έγκυες και γέννησαν υγιή μωρά

ΤΕΛΕΤΕΣ ΕΝΑΡΞΗΣ

Η τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων θεωρείται πλέον ως η μεγαλύτερη γιορτή κάθε 4 χρόνια. Κάθε πόλη που τους φιλοξενεί, μέσα από αυτή προσπαθεί να περάσει την ιστορία της στον υπόλοιπο κόσμο. Έχει πλέον καθιερωθεί οι τελετές να γίνονται Παρασκευή πριν το πρώτο Σαββατοκύριακο των Αγώνων.

Το πρωτόκολλο που ακολουθεί την τελετή είναι αυστηρό και θα το συναντήσουμε παντού το ίδιο. Έτσι:

- Ο Πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής ΔΟΕ μαζί με τον πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής, υποδέχονται τον αρχηγό του κράτους που τους διοργανώνει μέσα στο στάδιο.
- Η παρέλαση των αθλητών. Πριν από κάθε αποστολή προηγείται μια ταμπέλα με το όνομα της συμμετέχουσας χώρας και η σημαία της. Η παρουσίαση γίνεται σύμφωνα με το αλφάβητο της διοργανώτριας χώρας. Εξαίρεση αποτελούν η Ελλάδα που πάντα εισέρχεται πρώτη στο στάδιο και η διοργανώτρια χώρα που εισέρχεται τελευταία.
- Ο λόγος του προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής, πάντα τελειώνει με την φράση "I have the honour of inviting ..., President of the International Olympic Committee, to speak."

- Ο λόγος του προέδρου της ΔΟΕ, πάντα τελειώνει με την φράση, , "I have the honour of inviting ... (the Head of State) to proclaim open the Games of the... Olympiad of the modern era."
- Ο αρχηγός του κράτους που κυρήσσει την έναρξη των αγώνων λέγοντας στην μητρική του γλώσσα τα παρακάτω "I declare open the Games of ... (name of City) celebrating the ... Olympiad of the modern era." (πχ Κηρύσσω την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας και τον εορτασμό της 28ης Ολυμπιάδος της σύγχρονης εποχής).
- Η Ολυμπιακή σημαία και ο Ολυμπιακός Ύμνος. Κατά την διάρκεια του Ολυμπιακού ύμνου, η σημαία εισέρχεται (οριζόντια) στο στάδιο και υψώνεται σε ιστό μέσα σε αυτό.
- Η Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία και το άναμμα του βωμού. Αθλητές φέρνουν την Ολυμπιακή φλόγα μέσα στο στάδιο και δίνοντας ο ένας στον άλλον την δάδα τελικά ανάβουν τον βωμό.
- Ο όρκος των αθλητών και των κριτών.
- Απελευθέρωση περιστεριών (σημ. Μετά τους Ολυμπιακούς της Σεούλ το 1988 και τα περιστέρια που κάηκαν επειδή κάθισαν στον βωμό, ακολουθείται πιο ελεύθερο πρωτόκολλο. Στην Ατλάντα παιδιά κρατούσαν κοντάρια που πάνω είχαν χάρτινα περιστέρια, στην Αθήνα παιδιά με κλαδιά ελιάς εισήλθαν στο στάδιο).
- Ο ύμνος της διοργανώτριας χώρας
- Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

ΤΕΛΕΤΕΣ ΛΗΞΗΣ

Η τελετή λήξης σε αντίθεση με αυτή της έναρξης έχει έναν πιο χαλαρό χαρακτήρα.

Κύρια σημεία της είναι:

- Καλλιτεχνικό πρόγραμμα
- Η είσοδος των σημαιών των χωρών που συμμετείχαν. Συνήθως μπαίνουν όλες μαζί, αλλά στην κορυφή της πομπής βρίσκονται οι σημαίες της διοργανώτριας χώρας, της επόμενης χώρας που θα τους διοργανώσει αλλά και της Ελλάδας.
- Η είσοδος των αθλητών που συμμετείχαν. Αυτή δεν γίνεται με κάποια σειρά, αλλά μπερδευμένα.
- Η ανάκρουση των Εθνικών Ύμνων της Ελλάδας (ως φόρος τιμής για την χώρα που γέννησε τους Αγώνες-καθιερώθηκε το 1928),

της χώρας που διοργανώθηκαν και της χώρας που θα διοργανωθούν οι Αγώνες.

- Η είσοδος της Ολυμπιακής σημαίας της Αμβέρσας. Την φέρνει μέσα στο στάδιο ο δήμαρχος της διοργανώτριας πόλης, ο οποίος την παραδίδει στον πρόεδρο της ΔΟΕ.
- Η παράδοση της Ολυμπιακής σημαίας στην επόμενη διοργανώτρια πόλη. Ο πρόεδρος της ΔΟΕ την παραδίδει στον δήμαρχο της πόλης.
- Η παρουσίαση ενός μικρού καλλιτεχνικού δρώμενου από την επόμενη διοργανώτρια πόλη.
- Ο Πρόεδρος της ΔΟΕ κηρύσσει την λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων και καλεί όλη την νεολαία της γης να συγκεντρωθεί στην επόμενη διοργανώτρια πόλη και τον εορτασμό των Αγώνων της Ολυμπιάδας.
- Το σβήσιμο της Ολυμπιακής φλόγας στον βωμό.
- Καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Ολυμπιακά έργα και σύγχρονη πόλη: το Ολυμπιακό Χωριό

Από τη δεκαετία του 1930, και ιδίως μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η γιγάντωση των Αγώνων είχε ως αποτέλεσμα την ανάθεση της διοργάνωσής τους σε κράτη που η οικονομία τους μπορούσε να αντεπεξέλθει στο κόστος των ολυμπιακών έργων. Έτσι, επιλέγονται "μητροπόλεις", μεγαλουπόλεις που διέθεταν ή ήταν σε θέση να δημιουργήσουν τις αθλητικές και τις άλλες υποδομές που απαιτούνταν για τη διοργάνωση των Αγώνων.

Ταυτόχρονα, τα ολυμπιακά έργα σήμαιναν για τις πόλεις που τα αναλάμβαναν μια επέμβαση μεγάλης κλίμακας. Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η κατασκευή Ολυμπιακού Χωριού. Η αρχιτεκτονική και τα μορφικά του χαρακτηριστικά, η τοποθεσία που χτιζόταν, η εγγύτητα με την πόλη, αλλά και η χρήση του μετά τους Αγώνες είναι ζητήματα που επηρέασαν έντονα το σχεδιασμό για την ανάπτυξη των πόλεων. Έτσι, ανατρέχοντας στην ιστορία των Ολυμπιακών Χωριών θα μπορούσε κανείς να διαπιστώσει τις διαφορετικές τάσεις που επικράτησαν στη

διαμόρφωση και την ανάπτυξη των μεγαλουπόλεων στο μεγαλύτερο μέρος του 20ού αιώνα. Να σημειωθεί ότι έως τη δεκαετία του 1930 οι αθλητές διέμεναν σε ξενοδοχεία, στρατιωτικές εγκαταστάσεις, πλοία και άλλους χώρους, ανάλογα με την κάθε διοργάνωση αλλά και με τις οικονομικές δυνατότητες της χώρας τους.

Τα πρώτα Ολυμπιακά Χωριά χτίστηκαν στο Λος Άντζελες (1932) και στο Βερολίνο (1936) σε προάστια των δύο πόλεων ακολουθώντας το επικρατέστερο οικιστικό μοντέλο ανάπτυξης των προαστίων στις ευρωπαϊκές και στις βορειοαμερικανικές μεγαλουπόλεις την εποχή εκείνη. Έτσι, τα δύο πρώτα Ολυμπιακά Χωριά μπόρεσαν εύκολα να ενταχθούν στον προαστιακό ιστό των δύο πόλεων. Από την άλλη, ενώ στην κατασκευή των αθλητικών εγκαταστάσεων προκρίνεται η εγγύητά τους με το κεντρικό στάδιο, το Ολυμπιακό Χωριό δημιουργείται μακριά από αυτό.

Τα χωριά που χτίστηκαν για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1952 (Ελσίνκι) και του 1956 (Μελβούρνη) οικοδομήθηκαν σε προάστια των δύο πόλεων και η κατασκευή τους εντάχθηκε σε δημοτικά ή κυβερνητικά προγράμματα δημιουργίας εργατικών κατοικιών. Ωστόσο, ενώ στη Μελβούρνη ακολουθήθηκε το προπολεμικό προαστιακό οικιστικό μοντέλο, στο Ελσίνκι εμφανίστηκε ένα διαφορετικό πρότυπο: της πολυκατοικίας, που υιοθετήθηκε και στις επόμενες διοργανώσεις στη Ρώμη (1960) και στο Τόκιο (1964).

Οι Αγώνες της Ρώμης συνιστούν τομή σε σχέση με τις προηγούμενες διοργανώσεις, καθώς για πρώτη φορά η κατασκευή του χωριού εντάσσεται στο συνολικό σχεδιασμό για την επέκταση και την ανάπτυξη της πόλης. Η επικρατέστερη τάση την εποχή εκείνη στον πολεοδομικό σχεδιασμό, ιδίως στην Ευρώπη, ήταν η επέκταση της μεγαλούπολης με τη δημιουργία μικρότερων δορυφορικών πόλεων, εξέλιξη που ανταποκρίνεται στο νέο καταμερισμό λειτουργιών στις αναπτυσσόμενες και συνεπώς στις επεκτεινόμενες μεγαλουπόλεις. Στη βάση, λοιπόν,

τέτοιων σχεδιασμών δημιουργήθηκε το Ολυμπιακό Χωριό στη Ρώμη (1960), στο Τόκιο (1964) και στο Μεξικό (1968).. Στη Ρώμη δημιουργήθηκαν δύο διαφορετικοί ολυμπιακοί πόλοι, βόρεια και νότια της πόλης, στο Τόκιο τρεις και στο Μεξικό περισσότεροι. Η μετακίνηση μεταξύ του Ολυμπιακού Χωριού και των αθλητικών εγκαταστάσεων ικανοποιήθηκε με τη δημιουργία λεωφόρων και περιφερειακών οδικών αρτηριών, που συνέδεαν τις δορυφορικές πόλεις μεταξύ τους αλλά και με το κέντρο της πόλης.

Τη δεκαετία του 1970 οι Ολυμπιακοί Αγώνες επανέρχονται στο "κέντρο" της πόλης και ανακτούν τη χωρική τους ενότητα. Μάλιστα, για πρώτη φορά το Ολυμπιακό Χωριό κατασκευάζεται κοντά στο στάδιο και τις άλλες αθλητικές εγκαταστάσεις. Η εξέλιξη αυτή συναρτάται με προσπάθειες ανάπλασης του κέντρου της πόλης, με σχεδιασμένη επέμβαση στις λειτουργίες και τη χρήση του αστικού χώρου σε περιοχές εγκαταλελειμμένες, υποβαθμισμένες (Μόναχο 1972) ή σε περιοχές με μία στοιχειώδη αθλητική υποδομή (Μόντρεαλ 1976), οι οποίες επιλέγονται ώστε να αποτελέσουν στο εξής το κέντρο των αθλητικών δραστηριοτήτων κάθε πόλης.

Έτσι, οι ολυμπιακές εγκαταστάσεις συγκεντρώνονται στον ίδιο χώρο, τη φορά αυτή ωστόσο δίνεται ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη χρήση τους μετά τους Αγώνες. Ταυτόχρονα, η πρόσβαση σε αυτές τις ανανεωμένες περιοχές της πόλης διευκολύνθηκε από νέες οδικές αρτηρίες και επεκτάσεις στη γραμμή του μετρό. Ακόμη, η δημιουργία των αθλητικών εγκαταστάσεων στο κέντρο της πόλης αντανάκλα την ανακατανομή λειτουργιών και δραστηριοτήτων στο κέντρο των μεγαλουπόλεων, με τη συγκέντρωση σε αυτό αθλητικών, ψυχαγωγικών και άλλων δραστηριοτήτων που συνδέονται με τη διαχείριση του ελεύθερου χρόνου. Σε ό,τι αφορά την αρχιτεκτονική του Ολυμπιακού Χωριού δημιουργήθηκαν μεγάλα κτηριακά συγκροτήματα που μετά τους Αγώνες μετατράπηκαν σε φοιτητική εστία (Μόναχο) και σε κατοικίες (Μόντρεαλ).

Τα ολυμπιακά έργα στους Αγώνες της Μόσχας (1980), συνεπώς και η κατασκευή Ολυμπιακού Χωριού, εντάχθηκαν στο εικοσαετές πρόγραμμα ανάπτυξης της πόλης (1971-1990), που για τον αθλητισμό προέβλεπε τη δημιουργία εγκαταστάσεων σε διαφορετικές περιοχές της σοβιετικής πρωτεύουσας. Το Ολυμπιακό Χωριό στη Μόσχα, ακολουθώντας στο σημείο αυτό τις προηγούμενες διοργανώσεις, αποτελούνταν από μεγάλα κτηριακά συγκροτήματα, τα οποία στη συνέχεια μετατράπηκαν σε μόνιμες κατοικίες.

Το 1984 στο Λος Άντζελες, αντί αθλητικού χωριού, χρησιμοποιήθηκαν οι φοιτητικές εστίες των πανεπιστημίων της πόλης. Το ίδιο παράδειγμα ακολουθήθηκε και το 1996 στην Ατλάντα. Αντίθετα, οι Αγώνες στη Σεούλ (1988), τη Βαρκελώνη (1992) και το Σίδνεϊ (2000) ανέδειξαν μια διαφορετική λογική, συγγενική με εκείνη που ακολουθήθηκε το 1972 και το 1976. Βέβαια, οι ολυμπιακές εγκαταστάσεις δε συγκεντρώθηκαν αλλά κατανεμήθηκαν σε τρεις ή τέσσερις διακριτούς ολυμπιακούς χώρους που βρίσκονταν κοντά στο κέντρο της πόλης. Ωστόσο, ζητούμενο και εδώ υπήρξε η ανάδειξη του κέντρου της μητρόπολης μέσα από την αναβάθμιση, δηλαδή τη διαφορετική χρήση "προβληματικών" περιοχών. Ειδικά στη Βαρκελώνη, ο σχεδιασμός των ολυμπιακών έργων συναρτήθηκε με ένα γιγαντιαίο πρόγραμμα ανάπτυξης του ιστορικού κέντρου της πόλης και ανάδειξης της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 η πρωτοτυπία σε σχέση με τις προηγούμενες διοργανώσεις ήταν ότι οι Αγώνες διεξάχθηκαν σε στάδια που είχαν κατασκευαστεί σε τρεις διαφορετικές ιστορικές περιόδους: στο αρχαίο στάδιο της Ολυμπίας (5ος αι. π.Χ.), στο Παναθηναϊκό Στάδιο της Αθήνας (19ος αι.) και στο ΟΑΚΑ (20ος αι.).

Καρδιά των Ολυμπιακών Αγώνων έγινε το Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθήνας (ΟΑΚΑ). Το συγκρότημα περιλαμβάνει το Ολυμπιακό Στάδιο, το Ολυμπιακό Κλειστό Γυμναστήριο, το Ολυμπιακό Κέντρο Υγρού Στίβου, το Ολυμπιακό Κέντρο Αντισφαίρισης και το Ολυμπιακό Ποδηλατοδρόμιο.

Για τα υπόλοιπα αγωνίσματα (πυγμαχίας, πένταθλο, ιππασίας, κωπηλασίας, ιστιοπλοΐας) δημιουργήθηκαν περιφερειακά στάδια σε διάφορα σημεία της Αττικής. Επίσης, στάδια αναβαθμίστηκαν ή κατασκευάστηκαν και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας (Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Βόλος, Ηράκλειο), όπου φιλοξενήθηκαν αγώνες ποδοσφαίρου, εξοπλίζοντας έτσι τις πόλεις αυτές με σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις. Συμπληρωματικές των αθλητικών εγκαταστάσεων ήταν και οι εγκαταστάσεις του ολυμπιακού χωριού, του πρότυπου οικισμού που φιλοξένησε το σύνολο των αθλητών και των συνοδών του.

Δημιουργήθηκε στους πρόποδες της Πάρνηθας με συνολική έκταση 1.240 στρέμματα και προδιαγραφές να φιλοξενήσει 16.000 άτομα.

Εικόνα εγκατάλειψης επικρατεί στα περισσότερα ολυμπιακά ακίνητα στην Αθήνα. Η ερείπωση των ολυμπιακών εγκαταστάσεων μόλις οκτώ χρόνια μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην Αθήνα αποτελεί ζωντανή απόδειξη πως η χώρα, στα πρόθυρα της χρεοκοπίας, δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στο υψηλό κόστος συντήρησης των ακινήτων, αλλά και ότι δεν υπήρξε σχεδιασμός για την αξιοποίηση των ολυμπιακών εγκαταστάσεων.

Ο.Α.Κ.Α

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Σπύρος Λούης: Ο νερούλας από το Μαρούσι που ήταν ο νικητής του Μαραθώνιου δρόμου της Ολυμπιάδας του 1896, έκανε όλους τους Έλληνες ευτυχισμένους και περήφανους. Αποφάσισε να πάρει μέρος στους αγώνες για να εντυπωσιάσει την αγαπημένη του και να την πείσει να τον παντρευτεί!

Τζέιμς Μπρένταν Κόννολλυ: Στις 6 Απριλίου 1896 στέφεται ο πρώτος ολυμπιονίκης των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων με την νίκη του στο τριπλούν.

Σαρλότ Κούπερ: Βρετανίδα τενίστρια. Η πρώτη γυναίκα χρυσή ολυμπιονίκης, στη 2η Ολυμπιάδα (Παρίσι 1900).

Οικογένεια Τέρβινεν: Οικογένεια από τη Φινλανδία που κατάφερε να κατακτήσει 3 Ολυμπιακά μετάλλια. Ο πατέρας Βέρνερ το 1906 κατάκτησε στην ελληνική δισκοβολία το 1ο μετάλλιο της Φινλανδίας στο στίβο και οι 2 γιοι του το 1932 πήραν το χρυσό στον ακοντισμό και το αργυρό στο δέκαθλο.

Πιέτρι Ντονάρτο: Ο Ιταλός φούρναρης, που πήρε μέρος στο Μαραθώνιο στην Ολυμπιάδα του 1908. Μπαίνοντας στο στάδιο άρχισε να παραπατάει από την εξάντληση ώσπου έπεσε. Οι κριτές τον βοήθησαν να σηκωθεί και να τερματίσει πρώτος, αλλά φυσικά ακυρώθηκε. Πήρε ωστόσο ένα βαρύτιμο κύπελλο για την ανακήρυξη του σαν του πιο δημοφιλή αθλητή.

Κωστής Τσικλητήρας: Η πιο μεγάλη και ευγενική μορφή του ελληνικού στίβου. Γεννήθηκε στην Πύλο το 1888, όπου υπάρχει ακόμα το ερειπωμένο -δυστυχώς- πατρικό του σπίτι. Μοναχοπαίδι, γιος γιατρού που τον προόριζε για διάδοχό του στο επάγγελμα, ασχολήθηκε από πολύ μικρός με τον αθλητισμό. Το 1908 κέρδισε δυο ασημένια μετάλλια στο ύψος και στο μήκος χωρίς φόρα. Το 1912 κέρδισε χρυσό μετάλλιο στο μήκος χωρίς φόρα.

Το χρυσό αυτό μετάλλιο ήταν το τελευταίο που πήρε η Ελλάδα στο στίβο, μέχρι να επαναλάβει αυτό τον άθλο η **Βούλα Πατουλίδου** μετά από 80 ολόκληρα χρόνια (1992). Το παγκόσμιο ρεκόρ του στο μήκος χωρίς φόρα με 3,14μ. που έγινε το 1912 καταρρίφθηκε μετά από 50 χρόνια, το 1962. Ο σπουδαίος αυτός αθλητής πέθανε στην Αθήνα το 1913 από μηνιγγίτιδα.

Μάικλ Φελπς (Michael Fred Phelps) :είναι Αμερικανός πρωταθλητής και Ολυμπιονίκης της κολύμβησης, κάτοχος παγκοσμίων επιδόσεων σε πολλά αγωνίσματα. Έχει κατακτήσει 16 μετάλλια σε Ολυμπιακούς Αγώνες, εκ των οποίων τα 14 χρυσά και 2 χάλκινα. Από αυτά, τα 8 (6 χρυσά, 2 χάλκινα) τα κέρδισε στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 στην Αθήνα και τα 8 (όλα χρυσά και 7 από αυτά πετυχαίνοντας παγκόσμιο ρεκόρ) στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2008 στο Πεκίνο.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Μίλων από τον Κρότωνα (παλαιστής)

Ο Μίλων, γιος του Διοτίμου, έζησε τον 6ο αι. π.Χ. και γιόρτασε την πρώτη του νίκη σε Ολυμπιάδα στο αγώνισμα της πάλης παιδών. Μέχρι το τέλος της ζωής του είχε ακόμη πέντε ολυμπιακές νίκες στην πάλη ανδρών. Νίκησε επτά φορές στα Πύθια, εννέα στα Νέμεα και δέκα στα Ίσθμια. Υπήρξε ο σπουδαιότερος από τους Κροτωνιάτες αθλητές και ένας από τους πιο ξακουστούς του αρχαίου κόσμου.

Διαγόρας από τη Ρόδο (πυγμαχός)

Ο Διαγόρας, γιος του Δαμάγητου, υπήρξε ο διασημότερος από όλους τους πυγμαχούς της Αρχαιότητας. Στέφθηκε ολυμπιονίκης στην πυγμή το 464 π.Χ., στην 79η Ολυμπιάδα. Υπήρξε επίσης δύο φορές νικητής στα Νέμεα, τέσσερις στα Ίσθμια, πολλές φορές στη γενέτειρά του Ρόδο, στα Παναθήναια, στο Άργος, στο Λύκαιο, στην Αίγινα, στα Μέγαρα και αλλού.

Ο Διαγόρας ξεχώριζε για το μοναδικό τρόπο με τον οποίο πυγμαχούσε. Τον αποκαλούσαν "ευθυμάχα", επειδή δεν απέφευγε τον αντίπαλο, δεν έσκυβε και δεν έστρεφε το σώμα του. Διεκδικούσε καθαρά τη νίκη και με αξιοπρέπεια, ενώ τηρούσε πάντα σχολαστικά τους κανόνες, προκαλώντας στους οπαδούς του θαυμασμό και περηφάνια. Ο Πίνδαρος έγραψε ωδή προς τιμήν του και το άγαλμά του είχε στηθεί στην Άλτη.

Είχε την ευτυχία να δει τους γιους του να στεφανώνονται και αυτοί Ολυμπιονίκες -ο Δαμάγητος στην πυγμή, ο Ακουσίλαος και ο Δωριέας στο παγκράτιο- καθώς και τους εγγονούς του Ευκλή και Πεισίροδο. Το 448 π.Χ., στην 83η Ολυμπιάδα, ο Διαγόρας γνώρισε την αποθέωση περιφερόμενος στους ώμους των ολυμπιονικών γιων του και επευφημούμενος από τα πλήθη. Συμφωνώντας μάλλον με τα λόγια κάποιου Σπαρτιάτη, που βλέποντάς τον του φώναξε ότι δεν του έχει απομείνει πλέον τίποτα άλλο από το να ανέβει στον Όλυμπο κοντά στους θεούς, ο Διαγόρας έγειρε στα χέρια των παιδιών του και πέθανε.

Λεωνίδας από τη Ρόδο (δρομέας)

Ο Λεωνίδας έγινε διάσημος και τελικά θεοποιήθηκε για τις νίκες του σε τρία αγωνίσματα του δρόμου: το στάδιο, το δίαυλο και τον οπλίτη δρόμο. Οι ιστορικές μαρτυρίες τον χαρακτηρίζουν ως τον αθλητή με το δαιμόνιον τάχος (τη δαιμονισμένη ταχύτητα). Ο Ρόδιος δρομέας κατάφερε να νικήσει και στα τρία αγωνίσματα σε τέσσερις διαδοχικές Ολυμπιάδες, ένα επίτευγμα που δεν επαναλήφθηκε από άλλον αθλητή. Θεωρείται δε ιδιαίτερα εντυπωσιακό, γιατί και τα τρία αγωνίσματα ήταν δρόμοι ταχύτητας ή/και ημιαντοχής, και όπως είναι γνωστό είναι πιο δύσκολο να διατηρήσει ένας δρομέας την αντοχή και την ταχύτητά του για ένα τέτοιο χρονικό διάστημα -τέσσερις Ολυμπιάδες- από ό,τι ένας πυγμάχος ή ένας παλαιστής τη δύναμή του.

Ηρόδωρος από τα Μέγαρα (σαλπικτής)

Ο Αθήναιος παραπέμπει στο συγγραφέα Αμάραντο από την Αλεξάνδρεια για να δώσει την περιγραφή του διασημότερου σαλπικτή της Αρχαιότητας. Λέγεται ότι ο Ηρόδωρος ήταν ογκώδης και κατανάλωνε 7 κιλά περίπου ψωμί, άλλα τόσα κρέας και 6 λίτρα κρασί, ενώ κοιμόταν σε δορά λιονταριού.

Κέρδισε σε δέκα συνεχείς Ολυμπιάδες με πρώτη το 328 π.Χ. και τελευταία το 292 π.Χ., καλύπτοντας διάστημα σχεδόν 40 χρόνων. Το 303 π.Χ. βοήθησε το Δημήτριο Α' τον Πολιορκητή να κυριεύσει το Άργος, σαλπίζοντας με δύο σάλπιγγες ταυτόχρονα και εμπυχώνοντας με αυτόν τον τρόπο τους στρατιώτες να πολεμήσουν με περισσότερη ορμή.

Αστύλος από τον Κρότωνα (σταδιοδρόμος)

Ο Πausανίας αναφέρει ότι ο Αστύλος ήταν νικητής σε τρεις συνεχόμενες Ολυμπιάδες, από το 488 έως το 480 π.Χ., στα αγωνίσματα του σταδίου και του διαύλου. Ο ανδριάντας του βρισκόταν στην Άλτη και ήταν έργο του Πυθαγόρα από το Ρήγιο, ενώ ο ποιητής Σιμωνίδης τον απαθανάτισε σε επίγραμμα. Παρά τη φήμη του, η μοίρα του ήταν τραγική. Όταν δέχτηκε να αγωνιστεί στις Ολυμπιάδες του 484 και 480 π.Χ. ως πολίτης των Συρακουσών, για να τιμήσει τον τύραννο Ιέρωνα, οι συμπολίτες του Κροτωνιάτες τον έδιωξαν από την πόλη, μετέτρεψαν το σπίτι του σε δεσμωτήριο και οι συγγενείς του τον εγκατέλειψαν.

Η δύναμη των συμβόλων

Το Ολυμπιακό Πιστεύω

Το Ολυμπιακό Πιστεύω εμφανίστηκε επίσης στους Αγώνες του 1896. Σύμφωνα με τον Pierre de Coubertin, το Πιστεύω περιλαμβάνει τα εξής: "Αυτό που έχει σημασία στους Ολυμπιακούς Αγώνες δεν είναι η νίκη αλλά η συμμετοχή, όπως και στη ζωή σημασία δεν έχει η νίκη αλλά ο αγώνας. Η ουσία είναι να αγωνιστείς καλά και όχι να νικήσεις".

Το Ολυμπιακό Σύνθημα

Citius, altius, fortius (Πιο γρήγορα, πιο ψηλά, πιο δυνατά)

Διατυπώθηκε από το δομινικανό ιερέα Ερρίκο Ντιντόν. Από τους Ολυμπιακούς Αγώνες στο Παρίσι το 1924 υιοθετήθηκε, με πρόταση του Κουμπερτέν, ως επίσημο σύνθημα του Ολυμπιακού Κινήματος. Το σύνθημα αυτό προτρέπει τους αθλητές να ξεπεράσουν τον εαυτό τους, σε πνεύμα ευγενούς άμιλλας.

Η Ολυμπιακή Σημαία

Ο Pierre de Coubertin είναι αυτός ο οποίος συνέλαβε την ιδέα της Ολυμπιακής σημαίας με τους πέντε κύκλους σε λευκό φόντο, σύμβολο της ένωσης των πέντε ηπείρων και της συνάντησης των αθλητών από όλο τον κόσμο στους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Σήμερα, σχεδόν ένα αιώνα μετά από τη δημιουργία της σημαίας, τα έξι χρώματα, των κύκλων (μπλε, κίτρινο, μαύρο, πράσινο, κόκκινο) και το λευκό του φόντου, το οποίο συμβολίζει την ειρήνη, διατηρούν ακόμη την ξεχωριστή σημασία τους και χρωματίζουν τις σημαίες όλου του κόσμου. Η Ολυμπιακή σημαία έκανε την εμφάνισή της για πρώτη φορά στους Αγώνες της Αμβέρσας το 1920. Η ένωση των κύκλων συμβολίζει τις πέντε ηπείρους και τη συνάντηση των αθλητών σε ατμόσφαιρα ευγενούς άμιλλας, συναδέλφωσης και φιλίας πέντε ηπείρους και τη συνάντηση των αθλητών σε ατμόσφαιρα ευγενούς άμιλλας, συναδέλφωσης και φιλίας.

Ο Ολυμπιακός Όρκος

"Στο όνομα όλων των αγωνιζομένων, υπόσχομαι ότι θα λάβουμε μέρος σε αυτούς τους Ολυμπιακούς Αγώνες, σεβόμενοι και ακολουθώντας τους κανόνες οι οποίοι τους διέπουν, μέσα στο αληθινό πνεύμα της ευγενούς άμιλλας, για τη δόξα του αθλητισμού και την τιμή των ομάδων μας".

Κατά τη διάρκεια της τελετής έναρξης όλων των Αγώνων, ένας αθλητής της χώρας η οποία φιλοξενεί τους Αγώνες ορκίζεται σύμφωνα με τον Ολυμπιακό όρκο εκ μέρους όλων των αθλητών που συμμετέχουν στους Αγώνες. Αυτή η χειρονομία αθλητικής ανωτερότητας εμφανίστηκε για πρώτη φορά στους Αγώνες του Βελγίου το 1920.

Η Ολυμπιακή Φλόγα

Η Ολυμπιακή Φλόγα είναι ένα από τα πιο γνωστά σύμβολα των σύγχρονων Αγώνων. Έχει τις ρίζες της στους Ολυμπιακούς Αγώνες της αρχαιότητας κατά τη διάρκεια των οποίων έκαιγε συνεχώς στο βωμό της Θεάς Ήρας.

Η Ολυμπιακή Φλόγα

Μασκοτ

Η μασκότ κάθε Ολυμπιάδας ενσαρκώνει το πνεύμα της διοργάνωσης και όλες οι λεπτομέρειες της (όνομα ,συμβολισμός κλπ.) , δίνουν συμπυκνωμένα την σχέση του Ολυμπισμού με την χώρα και την πόλη που διοργανώνουν την Ολυμπιάδα. Η πρώτη μασκότ εμφανίστηκε ανεπίσημα στην Χειμερινή Ολυμπιάδα της Γκρενόμπλ το 1968 και η πρώτη επίσημη ήταν αυτή των Θερινών Ολυμπιακών Αγώνων του Μονάχου το 1972.

Φοίβος και Αθηνά, Μασκότ Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνα 2004

Ολυμπιακός Ύμνος

Ο Ολυμπιακός Ύμνος είναι μια μουσική σύνθεση που συντέθηκε για τους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1896 από τον Σπύρο Σαμάρα, σε ποίηση του Κωστή Παλαμά.

Κατά τις επόμενες Ολυμπιάδες, η εκάστοτε διοργανώτρια χώρα ανέθετε σε διάφορους συνθέτες τη σύνθεση ενός ξεχωριστού ύμνου. Το 1958 όμως ο ύμνος των Σαμάρα / Παλαμά επελέγη από την ΔΟΕ ως ο επίσημος ύμνος του Ολυμπιακού Κινήματος και από την Ολυμπιάδα της Ρώμης το 1960 ανακρούεται στις τελετές έναρξης και λήξης κάθε Ολυμπιάδας, συνήθως μεταγλωττισμένος στη γλώσσα της διοργανώτριας χώρας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Οι Ολυμπιακοί αγώνες στην αρχαία Ελλάδα ήταν η απόλυτη αθλητική διοργάνωση. Άντρες από ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο προετοιμάζονταν για χρόνια ολόκληρα προκειμένου να τους επιτραπεί να συμμετάσχουν σε αυτούς. Ήταν αναγκασμένοι να παλέψουν με τον μεγαλύτερο αντίπαλο που υπήρχε, για να πετύχουν μία νίκη στους αγώνες. Ο μέγας αυτός αντίπαλος δεν ήταν άλλος από τον ίδιο τους τον εαυτό αφού

έπρεπε να αφήσουν πίσω τον εγωισμό τους , τα δε θέλω και να αντέξουν τα πάνδεινα στις προπονήσεις. Το βραβείο τότε δεν ήταν υλικό αλλά ηθικό γιατί συνδεόταν με αιώνια δόξα και αθανασία του ονόματός τους .

Σε αντίθεση όμως με το παρελθόν , σήμερα επικρατεί ηθική κατάπτωση και αλλοτρίωση . Οι αγώνες είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με τη διαφήμιση, το χρήμα και τον σκληρό ανταγωνισμό . Πολλοί άντρες και γυναίκες αθλητές προκειμένου να επιβιώσουν στον ανελέητο κόσμο του θεάματος καταφεύγουν σε αθέμιτα μέσα όπως είναι τα αναβολικά . Σήμερα ο αθλητής δεν έχει καθόλου το συναίσθημα ότι δρα στο πλαίσιο άσκησης μιας θρησκευτικής πίστης ή μιας πολιτικής επιλογής.

Αντίθετα, στην αρχαιότητα, οι αγώνες ήταν παντελώς ενσωματωμένοι στη θρησκεία και την πολιτική ζωή των πόλεων». Άλλωστε, γι' αυτόν τον λόγο «οι αγώνες δεν μετακινούνταν. Ήταν ριζωμένοι σε τόπους λατρείας από τους οποίους δεν μπορούσαν να αποσπαστούν. Τόπους αφιερωμένους σε θεότητες: τον Δία στην Ολυμπία, τον Απόλλωνα στους Δελφούς. Με τους αγώνες τιμώνται οι θεοί και μεγάλο μέρος των αγώνων συνίσταται σε πράξεις λατρείας: λιτανείες, θυσίες, δεήσεις. Όταν οι Έλληνες συγκεντρώνονται στην Ολυμπία, παρίστανται αξεδιάλυτα σε ένα θέαμα, μια γιορτή, μια αγορά όπου συναντώνται διαφορετικές πόλεις. Και σε ένα ιερό προσκύνημα».

Άρα όταν κάποιος μιλούσε για “αναβίωση των αρχαίων αγώνων” κάτω από τα σημερινά πολιτισμικά και τεχνολογικά δεδομένα προφανώς αυταπατούνται γνωρίζοντας καλύτερα από τον απλό κόσμο -πως ούτε ο τρόπος που γίνονται οι αγώνες έχουν οτιδήποτε κοινό αλλά ούτε και ο σκοπός που γίνονται εφάπτεται κάπου με τα κριτήρια που είχαν οι αυθεντικοί αγώνες.

Παρόλα αυτά οι αγώνες αυτοί αποτελούν μία γιορτή ολόκληρης της ανθρωπότητας και όχι μία συνηθισμένη αθλητική διοργάνωση και πάντα θα φέρνει κοντά όλους τους ανθρώπους του κόσμου ανεξαρτήτως χρώματος και ηλικίας

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- ✚ **Ιστοσελίδα της Βικιπαιδείας**
- ✚ **Ιστοσελίδα του ιδρύματος μείζονος Ελληνισμού**
- ✚ **Ιστοσελίδα Ε.Ο.Ε**

- ✚ **Βιβλίο “ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 28 ΑΙΩΝΕΣ” του Μενέλαου Χρόνη Ειδικές Εκδόσεις Λαμπρόπουλος**

- ✚ **Arnold, P., Οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Αθήνα 1896-Σεούλ 1988.**
- ✚ **Beck, C. (ed.), Οι Ολυμπιακοί Αγώνες, 776 π.Χ.-1896, Αθήναι 1896.**
- ✚ **Γαβριηλίδης, Β., Η Ελλάς κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνας του 1896: πανελλήνιον εικονογραφημένον λεύκωμα, Αθήναι 1896.**
- ✚ **Γιαλούρης, Ν. (επιμ.), Οι Ολυμπιακοί αγώνες στην Αρχαία Ελλάδα**
- ✚ **Θωμάς Γιαννάκης ,Η Ιστορία του Αθλητισμού**
- ✚ **Σκιαδάς Ε., 100 χρόνια νεώτερη ελληνική ολυμπιακή ιστορία. Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων 1896-1996, Αθήνα 1996.**

- ✚ **Ελλάδα, Αθήνα 1982**

- ✚ **Ζαχαρίας Κυριάκου Ολυμπιακοί αγώνες: Η γέννηση, η αναβίωση, η επιστροφή**

- ✚ **«Η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα 1797-1859» Σαμπράς Π.**

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

Αρχαίο πνεύμα αθάνατο, αγνέ πατέρα

Του ωραίου, του μεγάλου και τ' αληθινού
Κατέβα, φανερώσου, κι άστραψ' εδώ πέρα
Στη δόξα της δικής σου γης και τ' ουρανού.

Στο δρόμο και στο πάλεμα και στο λιθάρι
Στων ευγενών αγώνων λάμπσε την ορμή
Και με το αμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι
Και σιδερένιο πλάσε και άξιο το κορμί.

Κάμποι, βουνά και πέλαγα φέγγουν μαζί σου
Σαν ένας λευκοπόρφυρος μέγας ναός
Και τρέχει στον ναόν εδώ προσκυνητής σου,
Αρχαίον πνεύμ' αθάνατον, κάθε λαός.

